

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr. 5-04/4

par vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” būvniecību Dobeles un Tukuma novados ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2022. gada 11. jūlijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “Dobele Wind” (reģistrācijas numurs 40103786319) un SIA “Pienava Wind” (reģistrācijas numurs 40103730508), juridiskā adrese: Kaļķu iela 7, Rīga, LV-1050; elektroniskā pasta adrese: info@eolus.lv (turpmāk kopā sauktas – Ierosinātājas).

Ierosinātāju pilnvarotā persona – SIA “Eolus” (reģistrācijas numurs 40103392542), juridiskā adrese: Kaļķu iela 7, Rīga, LV-1050; tālr. 29226803, elektroniskā pasta adrese: info@eolus.lv (turpmāk – Pilnvarotā persona).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” (reģistrācijas numurs 40003374818), adrese: Vīlandes iela 3-6, Rīga, Latvija, LV-1010; tālr. 67242411; elektroniskā pasta adrese: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā:

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk – Ziņojums) Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) iesniegts 2019. gada 22. janvārī, papildinātais Ziņojums Birojā iesniegts 2019. gada 16. maijā, papildus informācija Ziņojumam (papildināts 4. pielikums) iesniegta 2019. gada 26. jūnijā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzēto darbību nosaukums:

Vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” būvniecība Dobeles un Tukuma novados (turpmāk – Paredzētās darbības).

2. Paredzēto darbību iespējamās norises vietas:

Dobeles novada nekustamie īpašumi (kopskaitā 20 zemes vienības): “Anuži” (zemes vienības kad. apzīm. 4660 001 0045, VES Nr. D-WT-101), “Anuži” (zemes vienības kad. apzīm. 4660 001 0046, VES Nr. D-WT-102), “Ūzes” (zemes vienības kad.

apzīm. 4660 001 0093, VES Nr. D-WT-103), “Plamšas” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 001 0147, VES Nr. D-WT-104), “Burtnieki” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 001 0090, VES Nr. D-WT-105), “Anuži” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 001 0079, VES Nr. D-WT-106), “Meinerti” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 001 0068, VES Nr. D-WT-107), “Novadnieki” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 002 0051, VES Nr. D-WT-108), “Lakstīgalas” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 004 0040, VES Nr. D-WT-109), “Kalna Vīksnas” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 004 0054, VES Nr. D-WT-110), “Sprigauļi” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 002 0019, VES Nr. D-WT-111), “Rīti” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 002 0040, VES Nr. D-WT-112), “Jundas” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 002 0024, VES Nr. D-WT-114), “Kalni” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 002 0070, VES Nr. D-WT-115), “Ausekļi” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 002 0052, VES Nr. D-WT-117 un D-WT-122), “Lībieši” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 002 0001, VES Nr. D-WT-118), “Kalni” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 002 0071, VES Nr. D-WT-119), “Košķēni” (zemes vienības kad.
 apzīm. 4660 002 0045, VES Nr. D-WT-120, Nr. D-WT-121 un Nr. D-WT-302), “Senvagari”
 (zemes vienības kad. apzīm. 4660 002 0025, VES Nr. D-WT-123), “Lakstīgalas” (zemes
 vienības kad. apzīm. 4660 004 0041, VES Nr. D-WT-301).

Tukuma novada nekustamie īpašumi (kopskaitā 21 zemes vienības): “Brīvzemnieki” (zemes
 vienības kad. apzīm. 9048 005 0125, VES Nr. P-WT-001 un Nr. P-WT-003), “Jaunbieranti”
 (zemes vienības kad. apzīm. 9048 005 0045, VES Nr. P-WT-002), “Ģibēļas” (zemes vienības
 kad. apzīm. 9048 005 0001, VES Nr. P-WT-004), “Brūveri” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 005 0032, VES Nr. P-WT-005 un Nr. P-WT-008), “Straumēni” (zemes vienības
 kad. apzīm. 9048 005 0005, VES Nr. P-WT-006), “Vidrambas” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 005 0025, VES Nr. P-WT-007), “Sikmaņi” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 005 0067, VES Nr. P-WT-009 un Nr. P-WT-013), “Jauncirpes” (zemes vienības
 kad. apzīm. 9048 005 0016, VES Nr. P-WT-010), “Straumēni” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 005 0041, VES Nr. P-WT-011), “Rožlejas” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 005 0037, VES Nr. P-WT-012), “Miglas” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 001 0043, VES Nr. P-WT-014), “Straumītes” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 005 0218, VES Nr. P-WT-015), “Strautnieki” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 005 0054, VES Nr. P-WT-016 un Nr. P-WT-017), “Jaunregāres” (zemes vienības
 kad. apzīm. 9048 005 0011, VES Nr. P-WT-018), “Balti” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 005 0038, VES Nr. P-WT-019 un Nr. P-WT-020), “Jaunrambas” (zemes vienības
 kad. apzīm. 9048 005 0014, VES Nr. P-WT-021 un Nr. P-WT-022), “Rīpeles” (zemes vienības
 kad. apzīm. 9048 001 0212, VES Nr. PA-WT-201), “Rogas” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 005 0027, VES Nr. PA-WT-202 un Nr. PA-WT-203), “Zilītes” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 001 0209, VES Nr. PA-WT-204), “Vectūrumi” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 001 0206, VES Nr. PA-WT-205), “Balti” (zemes vienības kad.
 apzīm. 9048 005 0015, VES Nr. PA-WT-206).

Dobeles novada un Tukuma novada nekustamie īpašumi šajā atzinuma tekstā turpmāk kopā
 saukti Īpašumi.

3. Īss paredzēto darbību raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzētajām darbībām un ietekmes novērtējuma gaitu:

3.1.1. Dobeles un Tukuma novadu teritorijās paredzēts izbūvēt divus vēja elektrostacijas
 (turpmāk – VES) parkus – “Dobele” un “Pienava” (turpmāk arī – vēja parki “Dobele” un
 “Pienava”). Vēja parkā “Dobele” plānots uzstādīt līdz 23 VES, savukārt vēja parkā
 “Pienava” – līdz 28 VES.

- 3.1.2. Precīzs uzstādāmais VES modelis šī brīža plānošanas un projektēšanas stadijā vēl nav zināms¹, tomēr novērtēts, ka maksimālais VES masta augstums varētu būt 166 m, rotora diametrs – 155 m, bet kopējais stacijas augstums – maksimāli 241 m. Ietekmju novērtēšanas nolūkam, tostarp – lai no ietekmes uz vidi viedokļa salīdzinātu un novērtētu dažādus scenārijus, Ziņojumā kopumā vērtēti 5 ražotāju 7 VES modeļi – Vestas V150, Vestas V136, Siemens-Gamesa SWT-DD-142, Nordex N131, Nordex N149, GE 3.6-137 un Enercon E-141 EP4.
- 3.1.3. Paredzētās darbības ietver VES būvniecību, kā arī papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu (tostarp – pievedceļu, laukumu, jaudas paaugstināšanas staciju, elektropārvades kabeļa līniju) būvniecību (vai esošās infrastruktūras pārbūvi).
- 3.1.4. Kopējā Paredzēto darbību izpētes teritorijas platība, kas aptver arī Īpašumus, ir 42 km² Tukuma novada D daļā un Dobeles novada Z daļā (turpmāk – Izpētes teritorija). Tomēr prognozēts, ka ar Paredzētajām darbībām saistītie objekti (atkarībā no alternatīvas) kopā aizņems ~ 30 ha lauksaimniecības zemes.
- 3.1.5. Ierosinātāja VES būvniecību plānojusi kā Īpašumu vai to daļu nomniece (Ziņojumā norādīts, ka ar Īpašumu valdītājiem ir noslēgti līgumi par VES izbūvi).
- 3.1.6. Ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN) Paredzētajām darbībām tika piemērots ar Biroja 2017. gada 11. janvāra lēmumu Nr. 12 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”, pamatojoties uz likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 1. pielikuma “*Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams*” 26. *pirm* punktu. Ar minēto lēmumu, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 14. vienu *prim* pantu septīto un astoto daļu, noteikts, ka VES parku ietekmes novērtējamas apvienotā IVN procedūrā.
- 3.1.7. Programmu IVN veikšanai Birojs izdeva 2017. gada 24. novembrī (turpmāk – Programma), un ar Biroja 2018. gada 27. aprīļa lēmumu Nr. 5-02/3 tajā veikti grozījumi. Programmas derīguma termiņš – 2022. gada 24. novembris.

3.2. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.2.1. IVN ietvaros katram no VES parkiem vērtētas divas apjoma alternatīvas²:
- 3.2.1.1. VES parka “*Pienava*” 1. alternatīvas gadījumā vērtētas ietekmes, ko radītu 22 VES būvniecība un ekspluatācija, bet 2. alternatīvas gadījumā – 28 VES būvniecība un ekspluatācija.
- 3.2.1.2. VES parka “*Dobele*” 1. alternatīvas gadījumā vērtētas ietekmes, ko radītu 21 VES būvniecība un ekspluatācija, bet 2. alternatīvas gadījumā – 23 VES būvniecība un ekspluatācija.
- 3.2.2. Vērtējot un salīdzinot Paredzēto darbību alternatīvu ietekmi uz vidi, vērtēti arī VES tehnoloģiskie raksturlielumi, kas var radīt izmaiņas prognozētās ietekmes apjomā un izplatībā, tostarp VES radītā skaņas jauda, rotora diametrs un VES augstums.

3.3. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.3.1. Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti izklāstīt Izpētes teritorijas un Paredzēto darbību iespējamās ietekmes zonas apstākļu izklāstu, kas jau ir ietverts Ziņojumā un kas ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos Izpētes teritoriju raksturojošos apstākļus, kur nepieciešams – ietekmju griezumā tos ņemot vērā attiecīgajās šī atzinuma sadaļās.

¹ Novērtējuma likuma 3. panta 1. punkts noteic, ka ietekmes uz vidi novērtējums izdarāms pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā.

² Konkrētas VES, kas paredzētas 1. un 2. alternatīvas gadījumā, uzskaitītas Ziņojuma 1.2. nodaļā.

- 3.3.2. Paredzēto darbību iespējamās īstenošanas vieta ir Ziņojumā norādītie Īpašumi Izpētes teritorijā. VES vēja parkā “*Pienava*” paredzētas Tukuma novada administratīvajā teritorijā, bet VES vēja parkā “*Dobele*” – Dobeles novada administratīvajā teritorijā.
- 3.3.3. Lielākā daļa Izpētes teritorijā esošo un tai piegulošo nekustamo īpašumu valdītāji ir fiziskas un juridiskas personas, daļa ir jaukta statusa kopīpašumi, kā arī pašvaldības un valsts īpašumi.
- 3.3.4. Izpētes teritoriju šķērso valsts galvenais autoceļš A9 *Rīga (Skulte) – Liepāja* (turpmāk – autoceļš A9), kā arī vairāki pašvaldības autoceļi. Izpētes teritorijas tuvumā ir valsts reģionālie autoceļi P98 *Jelgava (Tušķi) – Tukums* un P102 *Dobele – Jaunbērze*, kā arī valsts vietējais autoceļš V1101 *Dobele – Lestene – Tukums*.
- 3.3.5. Saskaņā ar spēkā esošo Dobeles novada teritorijas plānojumu 2013. - 2025. gadam (turpmāk – Dobeles novada Teritorijas plānojums) Izpētes teritorijā ietilpstošās zemes vienības atrodas galvenokārt funkcionālajā zonā *Lauksaimniecības teritorija (L)*, daļēji arī *Mežu teritorija (M)*, *Ūdeņu teritorija (Ū)*, *Dabas un apstādījumu teritorija (DA)* un *Transporta infrastruktūras teritorija (TR)*. VES būvniecība paredzēta funkcionālajā zonā *Lauksaimniecības teritorija (L)*, daļa no Izpētes teritorijā ietilpstošajām lauksaimniecības zemēm Dobeles novada Teritorijas plānojumā noteiktas kā *nacionālas* un *vietējas* nozīmes lauksaimniecības teritorijas.
- 3.3.6. Saskaņā ar spēkā esošo Tukuma novada teritorijas plānojumu 2011. - 2023. gadam (turpmāk – Tukuma novada Teritorijas plānojums) Izpētes teritorijā ietilpstošās zemes vienības atrodas galvenokārt funkcionālajā zonā *Lauksaimniecības teritorija (L)*, daļēji arī *Mežu teritorija (M)*, *Ūdeņu teritorija (Ū)* un *Transporta infrastruktūras teritorija (TR)*. VES būvniecība paredzēta funkcionālajā zonā *Lauksaimniecības teritorija (L)*. Daļa no Izpētes teritorijā ietilpstošajām lauksaimniecības zemēm Tukuma novada Teritorijas plānojumā noteiktas kā *vietējas* nozīmes lauksaimniecības teritorijas.
- 3.3.7. Atbilstoši Ziņojumā ietvertajam vērtējumam vidēji vēja ātrums Izpētes teritorijā (166 m augstumā) var sasniegt ~ 7,62 m/s - 8,71 m/s (vidējais vēja ātrums un bezvēja periods ir atkarīgs no gada mēneša). Novērtēts, ka atbilstoši standartam IEC 61400-1 “*Vējturbīnas. 1. daļa: Projektēšanas prasības*” Izpētes teritorijas apstākļi atbilst III klases VES būvniecībai (VES, kas projektētas teritorijām ar zemu vēja ātrumu). Vienlaikus norādīts, ka potenciāli piemēroti varētu būt arī atsevišķi II klases VES modeļi, kuru darbībai optimālais vēja ātrums ir 7,5 m/s.
- 3.3.8. Vēja parka “*Pienava*” teritorija ietilpst Lielupes upes baseina apgabala Vecbērzes poldera apvadkanāla teritorijā (ūdens objekta kods L106SP) un tā teritorija robežojas ar Ventas upes baseina apgabalu Abava (ūdens objekta kods V038). Arī vēja parka “*Dobele*” teritorijas lielākā daļa ietilpst Lielupes upes baseina apgabala Vecbērzes poldera apvadkanāla teritorijā, bet daļa – Lielupes upes baseina apgabala ūdensobjekta Bērze teritorijā (ūdens objekta kods L111).
- 3.3.9. Izpētes teritorija ir meliorēta, tajā ir raktu grāvju tīkls, kā arī mākslīgi dīķi. Visas VES vēja parkā “*Dobele*” un lielāko daļu VES vēja parkā “*Pienava*” paredzēts izbūvēt uz drenētām lauksaimniecības zemēm (izņemot VES Nr. P-WT-014, Nr. PA-WT-204 un Nr. PA-WT-205 parkā “*Pienava*”). Nozīmīgākās ūdensteces, kas šķērso Izpētes teritoriju, ir Pienava, Sellīte, Snierājs, Vadžu strauts un Lēpju strauts. Saskaņā ar Ziņojumu lielākā daļa no ūdenstecēm ir regulētas. Izpētes teritorijā (uz ZA no Pienavas ciema, vēja parka “*Pienava*” daļā) atrodas Budavu dīķis (mākslīga ūdenstilpe, kas izveidota, paplašinot Pienavas upi). Uz R no Izpētes teritorijas atrodas Džūkstenes – Saliņas purvs (robežojas ar Izpētes teritoriju pie vēja parka “*Dobele*”).

- 3.3.10. Novērtēts, ka Izpētes teritorija neatrodas valsts nozīmes plūdu riska teritorijā, tajā nav prognozēta aplūšana ar plūdu atkārtēšanos 1 reizi 10 gados, 1 reizi 100 gados vai 1 reizi 200 gados.
- 3.3.11. Atbilstoši Ziņojumam Izpētes teritorijā nav dzīvojamo māju. Ziņojumā sniegta informācija, ka viensēta būvniecības stadijā ir nekustamā īpašuma “Rožkalni” teritorijā, kas atrodas Izpētes teritorijas DR stūrī (plānotā VES parka “Dobeles” daļā). Informācija par Izpētes teritorijai tuvākajām dzīvojamām mājām apkopota Ziņojuma 2.1. nodaļā (2.1 un 2.2. tabula). Kopumā Izpētes teritorijas tuvākajā apkārtnē ir ~ 60 viensētas (sagaidāmās ietekmes kontekstā vērtētas arī papildus, tālāk esošas dzīvojamās teritorijas). Izpētes teritorijai tuvākās apdzīvotās vietas, kurām noteikts ciema statuss, Dobeles novadā ir Aizstrautnieku un Lejasstrazdu ciems, bet Tukuma novadā – Pienavas, Lestenes un Džūkstes ciems.
- 3.3.12. Izpētes teritoriju (vēja parka “Pienava” daļā) šķērso maģistrālais gāzes vads “Iecava – Liepāja” ar spiedienu virs 1,6 MPa un diametru no 300 mm līdz 600 mm. Gāzes vads Izpētes teritoriju šķērso paralēli autoceļam A9, atbilstoši Ziņojumam – Paredzēto darbību realizācija gāzes vada aizsargjoslā netiks veikta (drošības aizsargjoslas platums 125 m).
- 3.3.13. Izpētes teritoriju (vēja parka “Pienava” daļā) šķērso divi maģistrālie naftas vadi – naftas vads “Polocka – Ventspils” (cauruļvada diametra 720 mm) un naftas produktu vads “Polocka – Ventspils” (cauruļvada diametrs 500 mm). Atbilstoši Ziņojumam – Paredzēto darbību realizācija gāzes vada aizsargjoslā netiks veikta (drošības aizsargjoslas platums 25 m).
- 3.3.14. Izpētes teritorijai tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija ir dabas liegums “Riesta – Džūkstenes purvs” (turpmāk – Dabas liegums), kam noteikts arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) statuss (turpmāk – Natura 2000 teritorija). Izpētes teritorija R daļā robežojas ar Dabas liegumu, tuvākās VES Dabas liegumam paredzētas ne mazāk kā 500 m attālumā. Citas tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir aizsargājamo ainavu apvidus “Veclaicene” (Natura 2000 teritorija), kas atrodas ~2,3 km attālumā. Tuvākie divi mikroliegumi (noteikti putnu sugas aizsardzībai) atrodas vairāk nekā 2 km un vairāk nekā 3 km attālumā no Izpētes teritorijas ārējās robežas.
- 3.3.15. Izpētes teritorijā neatrodas aizsargājami valsts un vietējas nozīmes kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas. Kopumā Dobeles novadā aizsardzības statuss ir noteikts 4 kultūras pieminekļiem, savukārt Tukuma novadā – 7.
- 3.3.16. Divas tuvākās AS “Augstsprieguma tīkls” valdījumā esošās 110 kV apakšstacijas “Džūkste” un “Dobeles” atrodas attiecīgi ~ 800 m un nepilnu 2 km attālumā no Izpētes teritorijas, kuras ir paredzēts izmantot VES saražotās enerģijas nodošanai kopējā tīklā.

3.4. Paredzēto darbību un to nodrošinājuma raksturojums:

- 3.4.1. Paredzēto darbību un to nodrošinājuma raksturojums ir sniegts Ziņojumā, kas ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos aspektus, – kur nepieciešams, ietekmju griezumā tie ņemti vērā attiecīgajās šī atzinuma 6. daļas nodaļās.
- 3.4.1. Izpētes teritorijā plānots uzbūvēt līdz 51 VES ar kopējo nominālo jaudu līdz 208 MW. No Ziņojuma izriet, ka Ierosinātāju nodoms ir abos vēja parkos uzstādīt VES, kuru nominālā jauda nebūtu mazāka par 3 MW. Vēja parkos iecerēts uzstādīt identiskas VES, tomēr no IVN rezultāta izriet (VES augstuma ierobežojums), ka atsevišķās vietās varētu būt nepieciešams būvēt atšķirīga modeļa un parametru VES.
- 3.4.2. Ievērojot to, ka konkrēts VES modelis šī brīža Paredzēto darbību plānošanas un projektēšanas stadijā vēl nav zināms, IVN uzdevumam definēti VES raksturlielumi

(tostarp masta augstums, rotora diametrs, skaņas jauda), kam ir ietekme uz vides sniegumu, attiecīgi – saistīto ietekmju griezumā vērtēti un salīdzināti no ietekmēs viedokļa sliktākie scenāriji, ievērtējot maksimālo iespējamo ietekmi.

- 3.4.3. Saskaņā ar Ziņojumu apjoma ziņā lielākās alternatīvas gadījumā (2. alternatīva) vēja parka “*Pienava*” un ar to saistīto objektu būvniecībai varētu būt nepieciešams izmantot ~ 30 ha līdz šim neapbūvētu zemju, no kuriem ~ 17 ha tiktu pārveidoti paliekoši (apbūvēti ar pastāvīgiem objektiem visu VES parka ekspluatācijas laiku), bet pārējā teritorija tiktu pārveidota tikai būvniecības laikā (piemēram, zem pagaidu būvlaukumiem). Savukārt vēja parka “*Dobele*” un ar to saistīto objektu būvniecībai 2. alternatīvas gadījumā varētu būt nepieciešams izmantot ~ 30 ha līdz šim neapbūvētu zemju, no kuriem ~ 18 ha tiktu pārveidoti paliekoši, bet pārējā teritorija tikai būvniecības laikā.
- 3.4.4. Īsumā raksturojot VES būves un būvniecības procesu, secināms, ka VES paredzēts būvēt uz betona pamatiem (to precīza konstrukcija un parametri būs atkarīgi no izvēlēta VES modeļa). Ziņojumā nav identificēts, ka kādas no VES būvniecībai varētu būt nepieciešams izvēlēties citu pamatu konstrukciju, tomēr secināts, ka gadījumā, ja inženierģeoloģiskās izpētes darbu rezultātā kādā teritorijā tiktu konstatēti neatbilstoši grunts nestspējas rādītāji, pastāv iespēja VES pamatu konstrukciju balstīt uz pāļiem. Atbilstoši Ziņojumam VES masti tiek komplektēti no tērauda posmiem. Rotoru veido trīs stiklšķiedru kompozītmateriāla spārni ar regulējamu spārnu vērsumu, to gondolā ir iebūvēts ģenerators, transformators, bremzes, pārnenumu bloks (nav Siemens ražotāja SWT-DD-142 stacijai), iekārtas un mehānismi stacijas darbības uzraudzībai un vadībai. Atsevišķu ražotāju (*Nordex, Enercon, General Electric*) stacijām var tikt veidoti kombinētie masti, kur masta apakšējo daļu veido no monolīta betona konstrukcijas, bet augstākā daļa tiek veidota no tērauda posmiem. Norādīts, ka kombinētie masti parasti tiek izbūvēti gadījumos, kad lielā diametra dēļ uz VES parku nav iespējams nogādāt tērauda mastu posmus, tomēr šādā gadījumā iespējams risinājums, kad liela diametra posms tiek dalīts trīs atsevišķos posma segmentos, kas kopā tiek samontēti jau VES parka teritorijā.
- 3.4.5. Ziņojumā secināts, ka no stacijām ar līdzvērtīgu nominālo jaudu lielāks saražotās enerģijas daudzums ir stacijām ar lielāku rotora diametru, tomēr lielāko vērtēto staciju (*Vestas V150* un *Nordex N149*) darbība tiek apturēta pie zemāka vēja ātruma, nekā stacijām ar mazāku rotora diametru, kas var ietekmēt kopējo saražotās enerģijas daudzumu. VES lietderības koeficients jeb vēja enerģijas apjoms, kas tiek pārvērsts elektroenerģijā, ir atkarīgs no vēja ātruma. Ziņojumā aplūkoti VES modeļi visaugstāko efektivitāti (44,8 – 47,5 %) uzrāda pie vēja ātruma 7 – 8 m/s, savukārt vēja ātrumam pieaugot lietderības koeficients strauji samazinās, proti, pie 15 m/s un 20 m/s visiem VES modeļiem tas ir mazāks par attiecīgi 15 % un 6 %. Atbilstoši Ziņojumam prognozēts, ka vēja parkos “*Dobele*” un “*Pienava*” uzstādītās VES darbosies ~ 84 % no gada laika, 30% no tā ar nominālo jaudu. Vēja ātruma maksimālais sliekšnis, pie kura VES darbība tiek pārtraukta, ir 20 – 25 m/s.
- 3.4.6. Vēja parkos “*Pienava*” un “*Dobele*” saražotās enerģija nodošanai kopējā tīklā ir paredzēts izbūvēt vidēja sprieguma (20-60 kV) elektrolīnijas, divas jaudas paaugstināšanas apakšstacijas, kā arī augstsprieguma (110 kV) elektropārvades tīklus uz 110 kV apakšstacijām Džūkstē un Dobelē. Vienu no jaudas paaugstināšanas apakšstacijām plānots izbūvēt VES parka “*Pienava*” daļā, kas atrodas uz ziemeļiem no autoceļa A9, bet otru apakšstaciju – uz dienvidiem no autoceļa A9. Enerģijas pārvadei gan no VES uz jaudas paaugstināšanas apakšstacijām, gan uz apakšstacijām Dobelē un Džūkstē paredzēts izbūvēt kabeļu līnijas.
- 3.4.7. Novērtēts, ka VES darbības laiks ir ~ 20 gadi. Pēc konkrētās uzstādītās iekārtas ekspluatācijas perioda beigām VES tiks demontētas vai demontētas un aizstātas ar citām VES. Pilnīgas demontāžas gadījumā VES, tajā skaitā to pamati, tiek pilnībā nojaukti, bet

pārbūves procesa ietvaros VES tiek aizstātas ar jaunām. Gadījumā, ka VES tiek aizstātas ar jaunām, vērtējams arī to vides sniegums un sagaidāmā ietekme uz vidi.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. SIA "Dobele Wind" 2016. gada 29. decembra "Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju "Dobele" parka izveidei Dobeles novadā".
- 4.2. SIA "Pienava Wind" 2016. gada 29. decembra "Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju "Pienava" parka izveidei Tukuma novadā".
- 4.3. SIA "Dobele Wind" 2016. gada 29. decembra iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu apvienošanu vienotā procedūrā".
- 4.4. SIA "Pienava Wind" 2016. gada 29. decembra iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu apvienošanu vienotā procedūrā".
- 4.5. Biroja 2017. gada 11. janvāra lēmums Nr. 12 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".
- 4.6. Ierosinātājas 2017. gada 19. oktobra vēstule "Par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu un programmu".
- 4.7. Izstrādātājas 2017. gada 7. novembra e-pasta vēstule "Pārskats par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu".
- 4.8. Privātpersonas 2017. gada 1. novembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 1-10/1836).
- 4.9. Privātpersonas 2017. gada 4. novembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 3-01/1867).
- 4.10. Privātpersonas 2017. gada 6. novembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 3-01/1868).
- 4.11. Privātpersonas 2017. gada 7. novembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 3-01/1879).
- 4.12. Privātpersonas 2017. gada 6. novembra vēstule "Par informācijas sniegšanu" (Biroja reģ. Nr. 3-01/1882).
- 4.13. Privātpersonas 2017. gada 7. novembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 3-01/1884).
- 4.14. Privātpersonas 2017. gada 8. novembra vēstule (Biroja reģ. Nr. 3-01/1890).
- 4.15. SIA "JTT" 2017. gada 6. novembra vēstule.
- 4.16. Dobeles novada iedzīvotāju 2017. gada 9. novembra atklātā vēstule (Biroja reģ. Nr. 3-01/1892).
- 4.17. Privātpersonas 2017. gada 8. novembra pretenzija "Par Vēja elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" būvniecību" (Biroja reģ. Nr. 1-11/76).
- 4.18. Džūkstes pagasta iedzīvotāju 2017. gada 8. novembra vēstule "Par vēja elektrostaciju parka "Dobele" un "Pienava" būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu" (Biroja reģ. Nr. 3-01/1903).
- 4.19. Privātpersonas 2017. gada 9. novembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 3-01/1904).
- 4.20. Privātpersonas 2017. gada 8. novembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 3-01/1905).
- 4.21. Privātpersonu 2017. gada 7. novembra pretenzija (Biroja reģ. Nr. 3-01/1906).
- 4.22. Privātpersonas 2017. gada 8. novembra iesniegums "Par vēja elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" būvniecību Dobeles un Tukuma novados" (Biroja reģ. Nr. 3-01/1907).
- 4.23. Dobeles novada pašvaldības 2017. gada 10. novembra vēstule Nr. 2.6./2901 "Par paredzētās darbības ietekmes izvērtēšanu".

- 4.24. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2017. gada 10. novembra e-pasta vēstule “Š-804 – Dobeles novada iedzīvotāju atklāta vēstule par plānoto vēja elektrostaciju parka “Dobele” izbūvi” (Biroja reģ. Nr. 3-01/1912), ar kuru pārsūtīta Dobeles novada iedzīvotāju 2017. gada 9. novembra atklātā vēstule (Birojā jau iepriekš saņemta, Biroja reģ. Nr. 3-01/1892).
- 4.25. Iedzīvotāju 2017. gada 8. novembra vēstule (Biroja reģ. Nr. 3-01/1922).
- 4.26. SIA “Dobele Wind” un SIA “Pienava Wind” 2017. gada 14. novembra vēstule.
- 4.27. Biroja 2017. gada 21. novembra Lēmums Nr. 3-01/1205 “Par sabiedrības līdzdalības tiesību iespējamu pārkāpumu SIA “Dobele Wind” un SIA “Pienava Wind” paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā”.
- 4.28. Ierosinātāju (SIA “Dobele Wind” un SIA “Pienava Wind”) 2017. gada 22. novembra pilnvara Nr. 1/17112017.
- 4.29. Biroja 2017. gada 24. novembra “Programma ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju “Dobele” un “Pienava” būvniecībai Dobeles un Tukuma novados”.
- 4.30. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2017. gada 30. novembra vēstule Nr. 1-17/9172 “Par vēja elektrostaciju parku Dobeles novadā”.
- 4.31. SIA “Steelandglass” 2018. gada 19. janvāra e-pasta vēstule “Vēja elektrostaciju “Dobele” un “Pienava” būvniecība Dobeles un Tukuma novados” (Birojā reģ. Nr. 1-07/122).
- 4.32. Tukuma novada domes 2018. gada 15. februāra vēstule Nr. 506/TND/6-17.4/18/524 “Par iesnieguma pārsūtīšanu”.
- 4.33. SIA “Dobele Wind” 2018. gada 28. marta iesniegums “Par izmaiņām paredzētajā darbībā”.
- 4.34. SIA “Pienava Wind” 2018. gada 28. marta iesniegums “Par izmaiņām paredzētajā darbībā”.
- 4.35. Biroja 2018. gada 27. aprīļa Lēmums Nr. 5-02/3 “par grozījumiem 2017. gada 24. novembra izsniegtajā Programmā ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” būvniecībai Dobeles un Tukuma novados”.
- 4.36. Izstrādātājas 2018. gada 30. augusta e-pasta vēstule “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu”.
- 4.37. Veselības inspekcijas 2018. gada 26. septembra vēstule Nr. 2.3.4-2/24343 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”.
- 4.38. Dobeles novada pašvaldības 2018. gada 27. septembra vēstule Nr. 2.6./3261 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”.
- 4.39. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 2018. gada 27. septembra vēstule Nr. 4.9/4919/2018-N “Par ietekmes uz vidi novērtējumu paredzētajai darbībai – vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” būvniecība”.
- 4.40. Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2018. gada 28. septembra vēstule Nr. 02-01/4891 “Par Vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava””.
- 4.41. SIA “Agrofirma Zelta Druva” 2018. gada 19. septembra iesniegums “Ziņojums” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1600).
- 4.42. Privātpersonas 2018. gada 28. septembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1603).
- 4.43. Privātpersonas 2018. gada 30. septembra iesniegums “Priekšlikumi par vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” būvniecību Dobeles un Tukuma novados un ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkumu” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1604).

- 4.44. Privātpersonas 2018. gada 1. oktobra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1612).
- 4.45. Privātpersonas 2018. gada 1. oktobra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1606).
- 4.46. Privātpersonas 2018. gada 1. oktobra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1606).
- 4.47. Privātpersonas 2018. gada 27. septembra ziņojums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1610).
- 4.48. Privātpersonas 2018. gada 27. septembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1611).
- 4.49. Biedrības *"Latvju pirts un SPA asociācija"* 2018. gada 1. oktobra vēstule Nr. 4018/01 *"Priekšlikumi par VES "Dobele" un "Pienava" būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"*.
- 4.50. Privātpersonu 2018. gada 1. oktobra vēstule *"Par SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1618).
- 4.51. Privātpersonas 2018. gada 28. septembra *"Iesniegums pret VES būvniecību Pienavā"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1619).
- 4.52. Privātpersonas 2018. gada 28. septembra *"Iesniegums pret VES būvniecību Pienavā"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1620).
- 4.53. Privātpersonas 2018. gada 28. septembra iesniegums *"Pret vēja elektrostaciju parku "Pienava" un tā būvniecību"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1621).
- 4.54. Privātpersonas 2018. gada 30. septembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1622).
- 4.55. Privātpersonas 2018. gada 30. septembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1623).
- 4.56. Privātpersonu iesniegums bez datuma (Biroja reģ. Nr. 5-01/1624).
- 4.57. Privātpersonas 2018. gada 26. septembra iesniegums (Biroja reģ. Nr. 5-01/1625).
- 4.58. Privātpersonu iesniegums bez datuma (Biroja reģ. Nr. 5-01/1626).
- 4.59. Privātpersonu iesniegums bez datuma (Biroja reģ. Nr. 5-01/1627).
- 4.60. SIA *"JENS THORUP LTD"* un SIA *"BALTIC CANDLES LTD"* 2018. gada 27. septembra vēstule *"Vēja elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" būvniecība Dobeles un Tukuma novados Ietekmes uz Vidi novērtējuma ziņojums (sabiedriskajai apspriešanai)"*.
- 4.61. Privātpersonu 2018. gada 1. oktobra vēstule *"Viedoklis par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu "Vēja elektrostaciju "Dobele" un "Pienava" būvniecība Dobeles un Tukuma novados"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1629).
- 4.62. Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Ventspils Pārvalde) 2018. gada 1. oktobra vēstule Nr. 9.5-20/1720 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"*.
- 4.63. Privātpersonas 2018. gada 30. septembra iesniegums *"Priekšlikumi par vēja elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" būvniecību Dobeles un Tukuma novados un ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1643).
- 4.64. Privātpersonu iesniegums bez datuma *"Par Vēja elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" Dobeles un Tukuma novados Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1644).
- 4.65. Privātpersonas pretenzijas vēstule ar priekšlikumiem bez datuma *"Par SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment Vēja elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" būvniecība Dobeles un Tukuma novados Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1645).

- 4.66. Privātpersonu un biedrības "Latvju pirts un SPA asociācija" 2018. gada 27. septembra vēstule "Sabiedrības iebildumi pret elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" būvniecību Dobeles un Tukuma novados" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1653).
- 4.67. Tukuma novada domes 2018. gada 5. oktobra vēstule Nr. TND/6-17.4/18/3501 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu".
- 4.68. Izstrādātājas 2018. gada 22. oktobra e-pasta vēstule "Protokoli un dalībnieku saraksti" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1758).
- 4.69. Ierosinātāju 2018. gada 26. oktobra vēstule Nr. 1/261018 "Par pārstāvību ietekmes uz vidi novērtējuma procesā".
- 4.70. Izstrādātājas 2018. gada 31. oktobra e-pasta vēstule "Iedzīvotāju informēšana Pienava&Dobele" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1813).
- 4.71. Izstrādātājas 2018. gada 17. decembra e-pasta vēstule "VES parki Dobele un Pienava"(Biroja reģ. Nr. 5-01/2059).
- 4.72. VVD Ventspils Pārvaldes e-pasta vēstule "par SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment 2018. gada 29. augusta vēstuli" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2082).
- 4.73. Biroja 2018. gada 20. decembra Lēmums Nr. 5-02/18 "Par sabiedrības līdzdalības tiesību iespējamu pārkāpumu SIA "Dobele Wind" un SIA "Pienava Wind" paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskajā apspiešanā".
- 4.74. Biroja 2018. gada 20. decembra Lēmums Nr. 5-02/19 "Par sabiedrības līdzdalības tiesību iespējamu pārkāpumu SIA "Dobele Wind" un SIA "Pienava Wind" paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskajā apspiešanā".
- 4.75. Privātpersonas 2019. gada 4. janvāra e-pasta vēstule "iesniegums par vēja parkiem Dobele un Pienava" (Biroja reģ. Nr. 1-07/26).
- 4.76. Privātpersonu 2019. gada 7. janvāra iesniegums "Papildus viedoklis par Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu "Vēja elektrostaciju "Dobele" un "Pienava" būvniecība Dobeles un Tukuma novados" (Biroja reģ. Nr. 1-07/33).
- 4.77. Ierosinātāju 2019. gada 22. janvāra iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu atzinuma saņemšanai" un tam pievienotais Ziņojums un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu.
- 4.78. Biedrības "Latvju pirts un SPA asociācija" 2019. gada 26. janvāra iesniegums "par 20.12.2018. Vides pārraudzības valsts biroja lēmuma Nr.5.-02/18 apstrīdēšanu".
- 4.79. Iedzīvotāju iniciatīvu grupas "Par zemgali bez vēja ģeneratoriem" 2019. gada 1. februāra vēstule "Par iespējamiem pārkāpumiem VES parku "Dobele" un "Pienava" Pārskatā par sabiedrības līdzdalības pasākumiem".
- 4.80. Privātpersonas 2019. gada 8. februāra e-pasta vēstule "VES_infrasarkana un ZFS_iesniegšanai" (Biroja reģ. Nr. 5-01/230).
- 4.81. Privātpersonas 2019. gada 6. februāra iesniegums "Ziņojums" (Biroja reģ. Nr. 1-07/232).
- 4.82. Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības 2019. gada 12. februāra vēstule Nr.VM7.7-1/153 "Par informāciju".
- 4.83. Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2019. gada 21. februāra vēstule Nr.02-01/922 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".
- 4.84. VVD Jelgavas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Jelgavas Pārvalde) 2019. gada 22. februāra vēstule Nr. 3.5.-20/402 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu".

- 4.85. VVD Ventspils Pārvaldes 2019. gada 22. februāra vēstule Nr. 9.5.-20/332 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
- 4.86. Dobeles novada pašvaldības 2019. gada 22. februāra “*Atzinums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” Nr. 2.6./500.
- 4.87. Veselības inspekcijas 2019. gada 24. februāra vēstule 4.1.-2/3260 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
- 4.88. SIA “*JENS THORUP LTD*” un SIA “*BALTIC CANDLES LTD*” 2019. gada 22. februāra vēstule.
- 4.89. DAP 2019. gada 27. februāra vēstule Nr. 3.27/1007/2019-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu paredzētajai darbībai – vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” būvniecība*”.
- 4.90. Tukuma novada priekšsēdētāja vietnieka 2019. gada 28. februāra e-pasta vēstuli “*Informācija iestādei, kas sagatavo viedokli, izvērtēt sekojošo*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/375).
- 4.91. Tukuma novada domes 2019. gada 28. februāra vēstule Nr. 662 TND/6-17.4/19/759 “*Par atsaukšanas sniegšanu par SIA “Dobele Wind” un SIA “Pienava Wind” paredzētās darbības – vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” būvniecība Dobeles un Tukuma novados – ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
- 4.92. Privātpersonas 2019. gada 10. aprīļa iesniegums (Biroja reģ. Nr.5-01/675).
- 4.93. Izstrādātājas 2019. gada 16. maija iesniegums “*Par aktualizēto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu atzinuma saņemšanai*” un tam pievienotais aktualizētais Ziņojums un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu.
- 4.94. Izstrādātājas 2019. gada 3. jūnija e-pasta vēstule “*Par Dobeles mazajiem ērgļiem*” (Biroja reģ. Nr.5-01/957).
- 4.95. Izstrādātājas 2019. gada 25. jūnija e-pasta vēstule “*VES_Pienava-Dobele-gala_Eolus_2019_papildinajums_1.pdf*”, ar tai pievienotu elektroniski parakstītu Ziņojuma 4. pielikuma papildinājumu (Biroja reģ. Nr.5-01/1062).
- 4.96. Biedrības “*Latvju pirts un SPA asociācija*” 2019. gada 4. jūlija iesniegums “*Par eksperta ornitologa K.Millera 2019. gada 31. maija slēdziena un 2019. gada 26. jūnija atzinuma pievienošanu*”.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tajā skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par IVN sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) tika publicēts laikrakstu “*Zemgale*” un “*Neatkarīgās Tukuma Ziņas*” 2017. gada 19. oktobra izdevumos. Informācija tika ievietota arī Tukuma un Dobeles novada pašvaldību tīmekļvietnēs www.dobele.lv un www.tukums.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv, kā arī Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Informatīvie materiāli bija pieejami Dobeles novada pašvaldībā un Tukuma novada Slampes un Džūkstes pagastu pārvaldē, kā arī tīmekļvietnē www.environment.lv. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem 132 ierakstītas vēstules nosūtītas uz fizisku personu deklarētajām dzīvesvietām un 33 vēstules – uz juridisko personu adresēm. Rakstiskus priekšlikumus Birojā bija iespējams iesniegt līdz 2017. gada 9. novembrim.

- 5.1.2. Sākotnējās apspriešanas sanāksme notika 2017. gada 30. oktobrī plkst. 13.00 Dobeles novada pašvaldībā (49 dalībnieki) un plkst. 16.30 Džūkstes kultūras nama zālē (36 dalībnieki). Klātesošajiem tika sniegta informācija par Paredzētajām darbībām un IVN procedūru, kā arī bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes. Galvenokārt iebildumi, priekšlikumi vai bažas izteiktas saistītā ar Izpētes teritorijas piemērotību Paredzēto darbību īstenošanai, VES augstumu, izmaiņām ainavā, ietekmi uz meliorācijas sistēmām un ceļiem, kā arī zemas frekvences trokšņa un mirgošanas efekta ietekmi uz veselību.
- 5.1.3. Sākotnējās apspriešanas laikā (un arī pēc tās) Birojs saņēma salīdzinoši lielu skaitu individuālu un kolektīvu iesniegumu³ no sabiedrības pārstāvjiem, kurās galvenokārt pausts viedoklis pret Paredzētajām darbībām. No saņemtajām vēstulēm izriet, ka sabiedrību satrauc plānotā VES parka lielums un VES augstums, sagaidāmās pārmaiņas vidē un iespējamā ietekme uz vidi, tostarp cilvēku veselību. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros Birojs saņēma arī Dobeles novada pašvaldības 2017. gada 10. novembra vēstuli Nr. 2.6./2901, kurā paustas bažas par sagaidāmo ietekmi uz iedzīvotāju veselību. Visi saņemtie iesniegumi tika pārsūtīti arī Paredzēto darbību Ierosinātajām, lai tie varētu tikt ņemti vērā, gatavojot ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu.
- 5.1.4. Ievērojot to, ka Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajos iesniegumos bija izteikti iebildumi arī par apspriešanas gaitu un sabiedrības līdzdalības iespējām, Birojs izdeva 2017. gada 21. novembra lēmumu Nr.3-01/1205 "*Par sabiedrības līdzdalības tiesību iespējamu pārkāpumu SIA "Dobele Wind" un SIA "Pienava Wind" paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā*". Tādi apstākļi, kas būtu par pamatu rīkot atkārtotu Sākotnējo apspriešanu vai noteikt citu priekšlikumu iesniegšanas termiņu, netika konstatēti.
- 5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:**
- 5.2.1. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikrakstos "*Zemgale*" un "*Neatkarīgās Tukuma ziņas*" – attiecīgi 2018. gada 30. un 31. augusta izdevumos. Vēstules ar paziņojumu par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu Izstrādātāja atkārtoti nosūtīja tām fiziskām un juridiskām personām, kuru nekustamie īpašumi atrodas Izpētes teritorijā vai robežojas ar to. Informācija tika ievietota Dobeles un Tukuma novada pašvaldību tīmekļvietnēs www.dobele.lv un www.tukums.lv, Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Ierosinātajās tīmekļvietnēs www.environment.lv, Dobeles novada pašvaldībā un Tukuma novada Slampes un Džūkstes pārvaldē. Rakstiskus priekšlikumus Birojā bija iespējams iesniegt līdz 2018. gada 1. oktobrim.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme klātienē notika 2018. gada 7. septembrī plkst. 14.00 Dobeles novada pašvaldībā (46 dalībnieki) un plkst. 18.00 Džūkstes kultūras nama zālē (14 dalībnieki). Klātesošajiem tika sniegta informācija par plānoto VES parku attīstību, ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu un galvenajiem rezultātiem, kā arī bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes. Sanāksmes dalībnieki galvenokārt interesējās par jautājumiem saistībā ar VES radīto ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību, dabu un ainavu, kā arī Paredzēto darbību ekonomiskajiem aspektiem.
- 5.2.3. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma lielu skaitu sabiedrības pārstāvju, kā arī valsts un pašvaldību institūciju vēstuļu⁴. Vēstulēs tika sniegtas atsauksmes par Ziņojumu, kā arī priekšlikumi tā uzlabošanai, tomēr lielākajā daļā sabiedrības pārstāvju

³ Sk. šī Biroja atzinuma 4. daļu "*Izvērtētā dokumentācija*".

⁴ Sk. šī Biroja atzinuma 4. daļu "*Izvērtētā dokumentācija*".

vēstulēs izteikta nostāja pret Paredzēto darbību realizāciju (tostarp vākti paraksti pret Paredzēto darbību īstenošanu). Sabiedrības pārstāvjus galvenokārt satrauc sagaidāmā ietekme uz vidi un veselību, ko var radīt liela izmēra VES būvniecība un ekspluatācija, negatīvi viedokļi izteikti arī par sagaidāmām izmaiņām ainavā, ietekmi uz īpašumiem u.c. ietekmes aspektiem. Paraksti pret Paredzēto darbību īstenošanu tika vākti arī sabiedrisko iniciatīvu portālā *manabalss.lv*.⁵

5.2.4. Visi Birojā saņemtie iesniegumi tika pārsūtīti arī Paredzēto darbību Ierosinātājām, lai tie varētu tikt ņemti vērā, pilnveidojot Ziņojumu. Pārskats par saņemto iebildumu un priekšlikumu izvērtējumu un to, kā tie ņemti vērā ietverts Ziņojuma 14. pielikumā “*Pārskats par sabiedrības, institūciju sniegtajiem iebildumiem, priekšlikumiem*”.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.3.1. Ziņojums Birojā tika iesniegts 2019. gada 22. janvārī. Paziņojumi par Ziņojumu iesniegšanu Birojā un iespējām ar to iepazīties tika ievietoti Dobeles un Tukuma novadu pašvaldību tīmekļvietnēs www.dobelev.lv un www.tukums.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv.

5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā saņemta:

5.3.2.1. Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2019. gada 21. februāra vēstule Nr.02-01/922 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā izteikti iebildumi par Ziņojumā ietverto nosacījumu, ka būvniecības darbus nepieciešams saskaņot ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldi, jo šādu saskaņojumu sniegšana darbībām ārpus kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu teritorijām nav iestādes kompetencē. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde vērs uzmanību, ka visa informācija par iespējamām kultūras mantojuma vērtībām Izpētes teritorijā pašlaik nav zināma, tāpat norāda, ka nepieciešams papildināt VES vizuālās ietekmes novērtējumu, ievērtējot VES radīto ietekmi kultūras pieminekļu ainaviskās uztveres zonā (papildinot vizualizācijas novērtējumu arī ar papildus vērtējuma punktiem).

5.3.2.2. VVD Jelgavas Pārvaldes 2019. gada 22. februāra vēstule Nr.3.5.-20/402 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, kurā iebildumi par Ziņojumu nav ietverti, vienlaikus skaidrots, ka C kategorijas piesārņojošo darbību apliecinājumā⁶ netiek izvirzīti nosacījumi.

5.3.2.3. VVD Ventspils Pārvaldes 2019. gada 22. februāra vēstule Nr.9.5.-20/332 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, kurā nav ietverti iebildumi par veikto ietekmju novērtējumu pēc būtības, tomēr pausts viedoklis, ka Ziņojumā ietvertais pamatojums, VVD Ventspils Pārvaldes ieskatā, nav pietiekams, lai pilnvērtīgi realizētu principu, ka pasākums, kas var negatīvi ietekmēt vidi, pieļaujams tikai tad, ja paredzamais pozitīvais rezultāts sabiedrībai kopumā pārsniedz attiecīgās darbības kaitējumu videi un sabiedrībai.

5.3.2.4. Dobeles novada pašvaldības 2019. gada 22. februāra vēstuli “*Atzinums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” Nr. 2.6./500, kurā izteikti iebildumi par Ziņojumā ietverto vērtējumu saistībā ar ietekmi uz meliorācijas sistēmu, novada attīstību un izdzīvotāju veselību (vērtējuma pamatojumu). Pašvaldība aicinājusi Izstrādātāju ņemt vērā sabiedrības viedokli un valsts attīstības plānošanas dokumentos definētās VES parku iespējamās attīstības teritorijas, t.i. – būvēt vēja parkus jūrā.

⁵ <https://manabalss.lv/par-zemgali-bez-veja-generatoriem/show>.

⁶ VVD izsniegts C apliecinājums VES kā C kategorijas piesārņojošai darbībai nepieciešams saskaņā ar likuma “*Par piesārņojumu*” 23. un 24. pantu un Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumu Nr. 1082 “*Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņošanas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai*” 58. punktu un 2. pielikuma 1.2. punktu.

5.3.2.5. Veselības inspekcijas 2019. gada 24. februāra vēstule Nr. 4.1.-2/3260 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, kurā pausts viedoklis, ka Ziņojumā ietekmju novērtējums ir veikts vispusīgi un ka Veselības inspekcija piekrīt tajā izdarītajiem secinājumiem, ka nav sagaidāma ietekme no VES radītā gaisa piesārņojuma un elektromagnētiskā lauka to ekspluatācijas laikā. Veselības inspekcija secina, ka arī trokšņa radītā ietekme būs neliela, tomēr rekomendē pēc VES nodošanas ekspluatācijā veikt trokšņa mērījumus, kā arī veikt mirgošanas efekta atkārtotu novērtēšanu un uzstādīt VES iekārtām darbības plānu mirgošanas ietekmes samazināšanai.

5.3.2.6. DAP 2019. gada 27. februāra vēstule Nr. 3.27/1007/2019-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu paredzētajai darbībai – vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” būvniecība*”, ar kuru tā sniegusi atsaukumi par Ziņojumu, norādot, DAP nav būtisku iebildumu par pilnveidoto Ziņojumu gan attiecībā uz esošo dabas vērtību raksturojumu, gan Paredzēto darbību ietekmes uz tām izvērtējumu. DAP norāda, ka ietekmes uz vidi novērtējumu ir iespējams pabeigt, ņemot vērā pašreizējo novērtējumu un informācijas apjomu.

5.3.2.7. Tukuma novada domes 2019. gada 28. februāra vēstule Nr. 662 TND/6-17.4/19/759 “*Par atsaukmes sniegšanu par SIA “Dobele Wind” un SIA “Pienava Wind” paredzētās darbības – vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” būvniecība Dobeles un Tukuma novados – ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, kurā ietverti iebildumi saistībā ar atsevišķu VES būvniecību pārāk tuvu dzīvojamām mājām un ciemiem. Tukuma novada dome pauž viedokli, ka piesardzības nolūkos būtu nepieciešams uzstādīt VES ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem, kā arī nodrošināt, ka mirgošanas efekta samazināšanas pasākumi nepieciešami ne tikai teritorijās, kur ir dzīvojamā apbūve, bet arī lauksaimniecības zemē. Pašvaldības ieskatā tāpat nepieciešams paredzēt risinājumu VES apledojuuma risku mazināšanai, tostarp ņemot vērā to, ka VES aizsargjoslas skars citām personām piederošus nekustamos īpašumus. Papildus Tukuma novada dome izteic bažas par Paredzēto darbību ietekmi uz meliorētām sistēmām un uzskata, ka nepieciešams VAS “*Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi*” viedoklis par ietekmi uz tām.

5.3.3. Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs saņēma arī:

5.3.3.1. Iedzīvotāju iniciatīvu grupas “*Par zemgali bez vēja ģeneratoriem*” 2019. gada 1. februāra vēstuli “*Par iespējamiem pārkāpumiem VES parku “Dobele” un “Pienava” Pārskatā par sabiedrības līdzdalības pasākumiem*”, ar kuru Birojam pārsūtīts audioieraksts (ar lūgumu ar to iepazīties) no 2019. gada 30. janvārī notikušas sabiedrības pārstāvju tikšanās ar Pilnvaroto personu un Dobeles un Tukuma novada pašvaldības pārstāvjiem. No audioieraksta izriet, ka sanāksmes laikā apspriesti tādi jautājumi kā – līdzīga mēroga vēja parki pasaulē, labās prakses piemēri, Paredzēto darbību ekonomiskais pamatojums, sagaidāmā ietekme uz vidi, drošības jautājumi VES būvniecības un ekspluatācijas laikā, aizsargjoslu noteikšana un kompensācijas, medību platību iespējama samazināšanās, plānotais putnu un sikspārņu bojāejas monitorings, VES demontāža dzīves cikla beigās, VES darbības uzraudzība un reaģēšana nestandarta situācijās, kā arī citi jautājumi.

5.3.3.2. Privātpersonas 2019. gada 8. februāra e-pasta vēstuli (Biroja reģ. Nr. 5-01/230), ar kuru sniegta informācija par vairākiem pētījumiem, kas veikti par zemo frekvenču trokšņa ietekmi uz veselību, kā arī Birojam pārsūtīts dokuments angļu valodā (nosaukums: “*Infrasound. Brief Review of Toxicological Literature*”).

5.3.3.3. Privātpersonas 2019. gada 6. februāra vēstuli (Biroja reģ. Nr. 5-01/232), ar kuru tā sniegusi informāciju par reģistrētajām dabas vērtībām DAP dabas datu pārvaldības sistēmā “*OZOLS*” un veiktajiem novērojumiem dabā.

- 5.3.3.4. Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības 2019. gada 12. februāra vēstuli Nr. VM7.7-1/153 “*Par informāciju*”, ar kuru tā informē Biroju par mikroliegumu veidošanas procesa uzsākšanu īpašumos “*Nabadziņi*” (kad. Nr. 4660 004 0009), “*Dreimaņi-I*” (kad. Nr. 4660 005 0296) un “*Vālodzes*” (kad. Nr. 4660 005 0061).
- 5.3.3.5. SIA “*JENS THORUP LTD*” un SIA “*BALTIC CANDLES LTD*” 2019. gada 22. februāra vēstuli, ar kurā pausts viedoklis pret Paredzēto darbību, ņemot vērā sagaidāmo ietekmi uz vidi.
- 5.3.3.6. Tukuma novada priekšsēdētāja vietnieka 2019. gada 28. februāra e-pasta vēstuli “*Informācija iestādei, kas sagatavo viedokli, izvērtēt sekojošo*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/375), kurā norādīts uz iebildumiem pret Paredzētajām darbībām, tajā skaitā uzdoti jautājumi Ierosinātajām un norādīts uz aspektiem, kas jāņem vērā, vērtējot to ietekmi uz vidi.
- 5.3.3.7. Privātpersonas 2019. gada 10. aprīļa vēstuli (Biroja reģ Nr. 5-01/675) ar negatīvu vērtējumu par Paredzēto darbību un tās ietekmi, tostarp nekustamā īpašuma vērtību.
- 5.3.4. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs ar 2019. gada 1. marta starplēmumu Nr. 5-01/175 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, lūdza Ziņojumu un tajā ietverto vērtējumu papildināt. Papildinātais Ziņojums Birojā tika iesniegts 2019. gada 16. maijā. Izvērtējis papildināto Ziņojumu, Birojs ar 2019. gada 17. jūnija starplēmumu Nr. 5-01/510 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, kā arī 6. viens *prim* panta ceturto daļu, lūdza sniegt papildus informāciju. Papildus informācija Ziņojumam (papildinājums Ziņojuma 4. pielikumam) tika iesniegta 2019. gada 25. jūnijā.
- 5.3.5. Papildinātā Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs saņēma biedrības “*Latvju pirts un SPA asociācija*” 2019. gada 4. jūlija iesniegumu “*Par eksperta ornitologa K. Millera 2019. gada 31. maija slēdziena un 2019. gada 26. jūnija atzinuma pievienošanu*”, ar kuru Birojam lūgts ņemt vērā iesniegumam pievienotajā slēdzienā un atzinumā ietverto informāciju un atzīt, ka Paredzētās darbības nav pieļaujamas.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. No ietekmes uz vidi viedokļa VES būvniecībai un ekspluatācijai ir salīdzinoši zems radītās ietekmes slogs pēc tādiem kritērijiem kā gaisa piesārņojums, emisijas augsnē un ūdenī, atkritumu rašanās, dabas resursu izmantošana. Tas citu starpā saistīts ar to, ka VES nav nepieciešama ūdensapgāde, tā neparedz notekūdeņu rašanos, VES izbūvei un ekspluatācijai nav nepieciešami siltumapgādes risinājumi, saražotajam produktam (elektroenerģija) nav sarežģīts aprites dzīves cikls, tāpat to ekspluatācijas laikā nerodas vērā ņemami tehnoloģiskie, tostarp bīstamie atkritumi. Turklāt VES ir pozitīva ietekme uz klimata pārmaiņām, jo šādu darbību īstenošana palīdz sasniegt jomā noteiktos politikas mērķus siltumnīcefekta gāzu samazinājumam. Tomēr VES būvniecība un ekspluatācija, tāpat kā jebkura cita darbība, rada pārmaiņas vidē. Saistībā ar minēto jāņem vērā, ka, pirmkārt, VES ir būve. Līdz ar to tās uzstādīšana ir būvniecības process, kas rada ar būvniecību saistītas ietekmes (tostarp traucējumus un pārmaiņas), turklāt VES kļūst par jaunu, redzamu objektu, šīs būves izmaiņa ainavu (ietekmes, kas izriet no VES fiziskas klātbūtnes un redzamības). Otrkārt, VES ir raksturīgas ietekmes iekārtu ekspluatācijas laikā. Raksturīgākās no tām (bet ne vienīgās) ir troksnis, vizuālais gaismas efekts jeb mirgošanas ietekme, ietekme uz ornitofaunu un sikspārņiem (galvenokārt dabisko dzīvotņu zudums un sadursmju risks). Katrs no ietekmju veidiem (būvniecības un ekspluatācijas fāzē), ja pienācīgi netiktu pārvaldīts, varētu atstāt negatīvu iespaidu uz cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīlēm, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu. Tādēļ Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26. *prim*

punkts un 2. pielikuma 3. punkta 8. apakšpunkts paredz, ka, sasniedzot noteiktu apjomu – VES būvniecība ir jāpakļauj sagaidāmo ietekmju novērtējumam, lai izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu šādas darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos (Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts). Šāds ietekmju novērtējums, lai nodrošinātu izsvērtu informāciju gala lēmuma pieņemējiem, ir veikts arī Paredzētajām darbībām.

- 6.2. Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar Izpētes teritoriju, Paredzētajām darbībām un to ietekmes zonu saistītos faktoros, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā – ņemot vērā Paredzēto darbību raksturu, apjomus un sagaidāmās pārmaiņas, līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos u.c. apstākļus, apdzīvotas vietas un iedzīvotāju blīvumu, aizsargājamas dabas, kultūrvēsturiskās u.c. vērtības, apkārtnes teritorijas raksturojumu iespējamās ietekmes zonā, piesārņojuma un traucējumu veidus u.c. IVN ietvaros Ziņojuma autori ir vērtējuši ietekmes, kas izriet gan no VES un ar tām saistīto objektu būvniecības, gan no VES ekspluatācijas un risinājumiem to dzīves cikla noslēgumā.
- 6.3. Vispusīgi izvērtējis Ziņojumu un saistīto ietekmes uz vidi novērtējuma dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos iedzīvotāju, valsts un pašvaldību institūciju, juridisko personu un nevalstisko organizāciju viedokļus, kā arī institūciju atsauksmes par Ziņojumu, Birojs secina, ka viens no būtiskākajiem Paredzēto darbību aspektiem, kas lielā mērā ir arī priekšnoteikums ne tikai rezervētai, bet arī negatīvai un noraidošai sabiedrības attieksmei pret plānoto VES būvniecību, ir Paredzēto darbību mērogs (tostarp plānoto VES parametru lielums) un attiecīgi – ietekmes skartās teritorijas lielums un iedzīvotāju daudzums tajā. Ziņojumā izskatīti vairāku ražotāju VES modeļi, tomēr vairumā gadījumu tās ir tirgū pieejamās jaunāko paaudžu iekārtas, kuru mastu augstums vērā ņemami pārsniedz līdz šim ierasto. VES iekārtas elektroenerģijas ražošanai pasaulē tiek salīdzinoši plaši uzstādītas jau vairākus gadu desmitus un to tehnoloģiskie parametri bijuši laikā mainīgi. Mūsdienās VES iekārtas ir patstāvīgas ražošanas stacijas, kas aprīkotas gan ar automātiskās vadības un kontroles, gan automātiskās drošības sistēmām, tomēr vienlaikus pieauguši arī to jaudas rādītāji (attiecīgi – arī fizikālie parametri). Likumsakarīgi, ka šādi VES parki ar iekārtām, kuru augstums pārsniedz 200 m un 240 m, pārveidotu līdzšinējo un ierasto vidi daudz plašākā teritorijā, jo palielinās arī VES redzamības zona, tām nosakāmas lielākas aizsargjoslas, vairākos aspektos palielinās ietekme uz vidi. Šādu aspektu vidū, atkarībā no katras konkrētās VES, var būt ietekme gan uz cilvēku, gan dažādiem vides komponentiem. Konkrētajā gadījumā **no Ziņojuma izriet šādi galvenie ar Paredzēto darbību realizāciju saistītie aspekti, no kuriem varētu izrietēt būtiska negatīva ietekme uz vidi:**
 - 6.3.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.
 - 6.3.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti un ietekme uz īpašumiem.
 - 6.3.3. Ar Paredzētajām darbībām saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.
 - 6.3.4. Drošība un vides risku pārvaldība, tostarp iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi.
 - 6.3.5. Troksnis un vibrācijas.
 - 6.3.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.
 - 6.3.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parku ietekme uz sakaru iekārtām.
 - 6.3.8. Ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, tostarp īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem un bioloģisko daudzveidību.

6.4. Saistībā ar Paredzēto darbību realizāciju aspektiem, no kuriem varētu izrietēt būtiska negatīva ietekme uz vidi, Birojs secina:

6.4.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi:

- 6.4.1.1. Vēja parku būvniecības gadījumā viens no nozīmīgiem vērtējamiem aspektiem ir iespējamās vietas izvēle, jo nosacījumi VES plānošanai un būvniecībai ir vispārēji regulēti ar ārējo normatīvo aktu – Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240). Noteikumu Nr. 240 2.25. punkts noteic, ka vēja parks ir vienotā sistēmā saslēgtu piecu vai vairāk vēja elektrostaciju grupa, kurā atsevišķas vēja elektrostacijas ir izvietotas ne tālāk kā 2 km attālumā cita no citas. Savukārt Noteikumu Nr. 240 161. – 163. punkts ar apakšpunktiem paredz ierobežojumus gan atsevišķu VES, gan vēja parku būvniecībai (minimālie pieļaujamie attālumi līdz noteiktiem objektiem un teritorijām). Attiecīgi - Paredzēto darbību IVN ietvaros, tostarp atbilstoši Programmas nosacījumiem, viens no vērtējamiem aspektiem ir iespējamie limitējošie vai ierobežojošie faktori, kas izriet no vietas izvēles.
- 6.4.1.2. Noteikumu Nr. 240 163. 3. un 163.4. punkti noteic minimālos pieļaujamos attālumus no vēja parka līdz dzīvojamai un publiskajai apbūvei – t.i. no lauku teritorijā esošām dzīvojamām mājām ne tuvāk par attālumu, kas ir piecas reizes lielāks nekā VES maksimālais augstums, bet no ciemu un pilsētu teritorijās esošas vai plānotas blīvas dzīvojamās un publiskās apbūves – ne tuvāk par 2 km. Ievērojot minēto, ar ārējo normatīvo aktu ir vērā ņemami sašaurinātas teritorijas, kur liela mēroga vēja parku būvniecība, ar tai nepieciešamo infrastruktūru, var būt iespējama.
- 6.4.1.3. Vērtējot Izpētes teritoriju un tās iespējamo piemērotību Paredzēto darbību realizācijai, secināts, ka Izpētes teritorijas tuvumā, tostarp mazāk kā 2 km attālumā no tās robežām, ir 5 ciemi (Aizstrautnieku, Lejasstrazdu Pienavas, Lestenes un Džūkstes ciems). Aprēķinot un nosakot attālumus līdz plānotajiem vēja parkiem, secināts, ka vēja parkā “*Pienava*” apjoma ziņā lielākās alternatīvas gadījumā (2. alternatīva) 4 VES (Nr. PA-WT-202, Nr. PA-WT-203, Nr. PA-WT-204 un Nr. PA-WT-205) paredzētas teritorijā, kas neatbilst Noteikumu Nr. 240 163.4. punkta nosacījumam, bet pārējo VES gadījumā (gan vēja parkā “*Pienava*”, gan “*Dobeles*”) tiek nodrošināta atbilstība Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkta nosacījumam. Attiecīgi ir konstatējams no Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkta izrietošs ierobežojums vēja parka “*Pienava*” 2. alternatīvai, kas kopumā izslēdz VES ar Nr. PA-WT-202, Nr. PA-WT-203, Nr. PA-WT-204 un Nr. PA-WT-205 pieļaujamību. Šādu VES turpmākai vērtēšanai šī Biroja atzinuma ietvaros nav pamata un to pieļaujamībai nav iespējams vērtēt un izvirzīt nosacījumus Novērtējuma likuma 20. panta desmitās daļas izpratnē.
- 6.4.1.4. Secināms, ka Izpētes teritorijā nav esošu dzīvojamo māju, to veido galvenokārt lauksaimniecības zemes, tomēr Ziņojuma sagatavošanas un vērtēšanas laikā Birojam sniegta informācija, ka viena dzīvojamā māja Izpētes teritorijas DR stūrī (Dobeles novada teritorijā) ir būvniecības stadijā. Atbilstoši Ziņojumam – šī informācija VES izvietojuma vērtējumā ir ņemta vērā, lai gan Birojs secina, ka valsts Būvniecības informācijas sistēmā ziņas par izsniegtu būvatļauju būvniecībai attiecīgajā īpašumā nav iekļautas. Atbilstoši Ziņojumam – arī šī Biroja atzinuma ietvaros informācija par iespējamu jaunbūvi Izpētes teritorijā ņemta vērā, vienlaikus šo jautājumu var būt atkārtoti nepieciešams vērtēt Dobeles novada pašvaldībai (akcepta lēmuma pieņemšanas stadijā), ņemot vērā pašvaldības un tās būvvaldes kompetenci.
- 6.4.1.5. Tāpat secināms, ka ~ 60 viensētas atrodas Izpētes teritorijas tuvumā, attiecīgi vērtēts, vai un kāds Izpētes teritorijā iespējams VES izvietojums, lai vēja parki “*Pienava*” un “*Dobeles*” neatrastos šīm dzīvojamām mājām tuvāk par minimālo pieļaujamo attālumu. Ziņojumā kopumā vērtēti un salīdzināti 5 ražotāju 7 VES modeļi, no kuriem lielākais

maksimālais augstums ir modelim Vestas 150 ar 166 m augstu mastu (kopējais augstums 241 m), bet zemākais – modelim Vestas V136 ar 82 m augstu mastu (kopējais augstums 150 m). Tādēļ mazākais pieļaujamais attālums no VES līdz dzīvojamām mājām (ja tiek būvētas mazākās VES) ir 750 m, bet, lai būvētu lielākās no vērtētajām VES – šim attālumam jābūt vismaz 1 205 m.

6.4.1.6. Izvērtējot vēja parka “*Pienava*” un “*Dobele*” atbilstību Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkta nosacījumam⁷, secināms:

6.4.1.6.1. 2. alternatīvas gadījumā vēja parkā “*Pienava*” 4 VES (Nr. PA-WT-201, Nr. PA-WT-204⁸, Nr. PA-WT-205⁹ un Nr. PA-WT-206) atrastos dzīvojamām mājām tuvāk par 1 205 m, turklāt VES Nr. PA-WT-201 atrastos dzīvojamai mājai tuvāk arī par 750 m. Savukārt 1. alternatīvas gadījumā visas VES atrastos no dzīvojamām mājām ne tuvāk par 1 205 m.

6.4.1.6.2. Attiecīgi vēja parka “*Pienava*” 1. alternatīvas gadījumā nav konstatējams, bet 2. alternatīvas gadījumā ir konstatējams no Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkta izrietošs ierobežojums - VES ar Nr. PA-WT-206 konstatējams augstuma ierobežojums, bet VES ar Nr. PA-WT-201 nav pieļaujama, jo Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkta prasības izpildi tai nav iespējams nodrošināt arī ar Ziņojumā ievērtētiem alternatīvu risinājumiem VES augstumam.

6.4.1.6.3. VES Nr. PA-WT-206 atrodas 805 m attālumā no tuvākās dzīvojamās mājas, līdz ar to tās kopējais maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 161 m. Kā alternatīvs risinājums VES Nr. PA-WT-206 pieļaujamībai (kāds apsvērts arī Ziņojumā) būtu attiecīgā nekustamā īpašuma un tajā esošās dzīvojamās mājas iegāde un nojaukšana. Šādā gadījumā Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkts minētās VES būvniecību Ziņojumā vērtētajā maksimālajā augstumā vairs neaprobežotu (citas tuvākās dzīvojamās mājas atrodas tālāk par 1 205 m).

6.4.1.7. Izvērtējot vēja parka “*Dobele*” atbilstību Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkta nosacījumam, secināms:

6.4.1.7.1. 2. alternatīvas gadījumā vēja parkā “*Dobele*” 3 VES (Nr. D-WT-109, Nr. DA-WT-301, Nr. DA-WT-302) atrastos dzīvojamām mājām tuvāk par 1 205 m, savukārt 1. alternatīvas gadījumā tuvāk par 1 205 m atrastos tikai VES Nr. D-WT-109. Attiecīgi – abu vēja parka “*Dobele*” alternatīvu gadījumā konstatējams no Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkta izrietošs augstuma ierobežojums.

6.4.1.7.2. No Ziņojuma izriet, ka Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkta prasības izpildi iespējams nodrošināt, samazinot VES augstumu. VES Nr. D-WT-109 atrodas 795 m attālumā, Nr. DA-WT-301 atrodas 878 m, 902 m un 1 026 m attālumā, bet Nr. DA-WT-302 - 867 m attālumā līdz tuvākajām dzīvojamām mājām, attiecīgi VES Nr. D-WT-109 maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 159 m, Nr. DA-WT-301 - 175,6 m un Nr. DA-WT-302 - 173,4 m. Kā alternatīvs risinājums minēto VES pieļaujamībai (kāds apsvērts arī Ziņojumā) būtu attiecīgo nekustamo īpašumu un tajos esošo dzīvojamo māju iegāde un nojaukšana. Šādā gadījumā Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkts minēto VES būvniecību Ziņojumā vērtētajā maksimālajā augstumā vairs neaprobežotu (citas tuvākās dzīvojamās mājas atrodas tālāk par 1 205 m).

⁷ Informācija par attālumu no katras vēja parku “*Pienava*” un “*Dobele*” VES līdz dzīvojamām mājām Izpētes teritorijas tuvumā (t.i. – ne tikai par attālumu līdz tuvākajai VES – kā tas atspoguļots Ziņojuma 2.1. un 2.2. tabulā) pieejama Ziņojuma Elektroniskajā pielikumā E.5 “*Zemas frekvences trokšņa aprēķini*”.

⁸ Šīs VES pieļaujamībai jau konstatēti kopumā izslēdzoši apstākļi, kas izriet no Noteikumu Nr. 240 163.4. punkta, attiecīgi tālāk tās pieļaujamība vairs netiek vērtēta.

⁹ Šīs VES pieļaujamībai jau konstatēti kopumā izslēdzoši apstākļi, kas izriet no Noteikumu Nr. 240 163.4. punkta, attiecīgi tālāk tās pieļaujamība vairs netiek vērtēta.

- 6.4.1.8. Noteikumu Nr. 240 163.5. punkts noteic, ka VES pieļaujams izvietot ne tuvāk par 2 km no Natura 2000 teritorijām un mikrolieģumiem, kas noteikti putnu sugu aizsardzībai, bet no pārējām Natura 2000 teritorijām – ne tuvāk par 500 m. Birojs secina, ka Paredzēto darbību risinājumi nodrošina atbilstību Noteikumu Nr. 240 163.5. punkta nosacījumam.
- 6.4.1.9. Vērtējot citus ierobežojumus, kas Paredzēto darbību īstenošanai izriet no darbības vietas izvēles, Birojs secina, ka gan vēja parka “*Pienava*”, gan vēja parka “*Dobele*” gadījumā (neatkarīgi no apjoma alternatīvas) – visas VES plānots izvietot teritorijā, kas novadu teritorijas plānojumos noteiktas kā *Lauksaimniecības teritorija (L)*. Saskaņā ar Tukuma novada Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 88. punktu VES, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, būvniecība funkcionālajā zonā *Lauksaimniecības teritorija (L)* ir atļauta. Arī Dobeles novada Teritorijas plānojuma TIAN 140. punkts noteic, ka VES, kuru jauda ir lielāka par 10 kW, būvniecība funkcionālajā zonā *Lauksaimniecības teritorija (L)* ir atļauta, tomēr tas paredz arī nosacījumu, ka VES būvniecība jābūt paredzētai detālplānojumā. Vienlaikus no Dobeles novada Teritorijas plānojuma TIAN izriet arī aprobežojums (TIAN 204. punkts), ka minimālajam attālumam no VES līdz ceļam, dzelzceļam vai citam nozīmīgam infrastruktūras objektam jābūt vismaz 1,5 reizes lielākam par VES maksimālo augstumu. Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam – vēja parkā “*Dobele*” paredzētās VES nenodrošina atbilstību šim nosacījumam, turklāt ir loģiski, ka visas VES atradīsies tuvāk par 1,5 km līdz VES pievedceļiem. Attiecīgi secināms, ka vēja parkam “*Dobele*” ir no Dobeles novada Teritorijas plānojuma kopumā izrietoši ierobežojoši apstākļi, kas nepieļauj tā īstenošanu bez attiecīgā regulējuma maiņas (Dobeles novada Teritorijas plānojuma grozījumu veikšana vai lokālplānojuma izstrāde, ar ko vēja parka “*Dobele*” teritorijai noteic atšķirīgus TIAN nosacījumus). Tāpat ir konstatējams, ka priekšnoteikums vēja parka “*Dobele*” būvniecībai (vismaz pie pašreizējā regulējuma) ir arī detālplānojumu izstrāde.
- 6.4.1.10. Vērtējot šādu neatbilstību, Birojs secina, ka tā nav uzskatāma par šķērslī IVN veikšanai un pabeigšanai. Konstatētā situācija vispārēji atbilst IVN principiem, ka iecerēm IVN tiek veikts pēc iespējas agrākā plānošanas un projektēšanas stadijā (Novērtējuma likuma 3. panta 1. punkts), kad ne tikai var nebūt zināmi visi plānoto darbību saistītie risinājumi, bet tie var nebūt ieplānoti arī vietējās pašvaldības teritoriju plānošanas līmenī. Šī iemesla dēļ Novērtējuma likuma 14. *prim* pants ceturtajā un piektajā daļā paredz, ka IVN veic un turpina, ja paredzētā darbība neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam. Gadījumos, kad tas nepieciešams, IVN rezultātā var tikt rosinātas izmaiņas teritorijas plānojumā. Pamats šādām izmaiņām var būt secinājumi par sagaidāmo ietekmi uz vidi un iespējām to novērst vai samazināt līdz pieņemamam līmenim.
- 6.4.1.11. Kā vēl viens Paredzētās darbības ierobežojošs aspekts, kas izriet no darbības vietas izvēles, ir apstākļi, ka daļa no plānotajām VES atrodas vietējās nozīmes, bet daļa (vēja parkā “*Dobele*”) arī nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemēs. Kritērijus nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemei noteic Ministru kabineta 2013. gada 28. maija noteikumu Nr. 291 “*Noteikumi par nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijām*” (turpmāk - Noteikumi Nr. 291) 2. punkts, savukārt šo noteikumu 4. punkts paredz, ka nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritoriju zemes nogabalus atbilstoši šo noteikumu kritērijiem un saskaņā ar Valsts zemes dienesta rīcībā esošajiem augsnes kartēšanas un lauksaimniecībā izmantojamās zemes kvalitatīvās vērtēšanas materiāliem noteic vietējā pašvaldība, izstrādājot vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu. Atbilstoši Ziņojumam ~ 8 ha platība, kurā paredzēta būvniecība vēja parkā “*Dobele*” (un kurā apbūve tiktu saglabāta arī pēc būvniecības procesa pabeigšanas), atrodas Dobeles novada Teritorijas plānojumā noteiktajās nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijās, bet 8,9 ha vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijās. Savukārt vēja parka

“Pienava” gadījumā ~ 1,3 ha platība, kurā paredzēta būvniecība un apbūve tiktu saglabāta arī pēc būvniecības procesa pabeigšanas, atrodas vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijās¹⁰.

- 6.4.1.12. Noteikumu Nr. 291 6.punkts nosaka, ka nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijās uz katras zemes vienības, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība, atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem drīkst izvietot vienu viensētu, saimniecības ēkas, lauksaimnieciskajai ražošanai nepieciešamas ēkas (būves) un ar to izmantošanu saistītas inženiertehniskās būves. Ņemot vērā minēto, VES būvniecība nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijās ir pretrunā Noteikumu Nr. 291 6. punktam, jo neatbilst tajās atļautajai darbībai (būvniecībai), attiecīgi vēja parkā “Dobeles” plānotās VES un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecība Dobeles novada Teritorijas plānojumā attēlotajās nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijās nav pieļaujama, savukārt VES pieļaujamība Dobeles novada vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorijās vērtējama, vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumu vai lokālplānojumu izstrādes ietvaros¹¹.
- 6.4.1.13. Lai arī no Ziņojuma izriet secinājums, ka ne visas attiecīgās teritorijas, kas Dobeles novada Teritorijas plānojumā attēlotas kā nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas, tiešām atbilst Noteikumu Nr. 291 2. punkta kritērijiem, šāds secinājums nav pamats Birojam vai gala lēmuma pieņemējam secināt, ka tās nav nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas, un nepiemērot no spēkā esošiem ārējiem normatīviem aktiem izrietošu aprobežojumu. Šādas neatbilstošas VES vēja parkā “Dobeles” ir VES ar Nr. D-WT-108, Nr. DWT-110, Nr. D-WT-111, Nr. D-WT-114, Nr. D-WT-119 un Nr. D-WT-118, no kurām VES Nr. D-WT-119 un Nr. D-WT-118 (un saistītā infrastruktūra) nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijās paredzētas daļēji vai tuvu tās robežai.
- 6.4.1.14. No Ziņojuma izriet, ka nav konstatējama pilnībā izslēdzošu apstākļu, kas neļautu VES Nr. D-WT-119 un Nr. D-WT-188 izvietojumu mainīt (atšķirībā no citām VES), tādēļ Ziņojumā tās novērtētas kā VES, kuru būvniecība nav pieļaujama Ziņojumā paredzētajā risinājumā, tomēr ir iespējama, ja VES izvietojums tiek mainīts (tās tiek pārvietotas uz pieguļošajām zemes vienībām¹²). No Ziņojuma izriet, ka tam būtu nepieciešama vienošanās ar pieguļošo īpašumu valdītāju par VES izbūvi. Ievērojot to, ka VES Nr. D WT-119 un Nr. D-WT-118 izvietojuma iespējamā maiņa (paredzot tam konkrētas vietas) Ziņojumā nav vērtēta un sabiedrībā apspriesta, tostarp pārbaudot, kā tas maina atbilstību arī citiem vērtējamiem kritērijiem¹³, Birojam, izdodot šo atzinumu, nav pamata nonākt pie secinājuma, ka VES Nr. D-WT-119 un Nr. D-WT-118 atbilstu Noteikumu Nr. 291 6. punkta prasībām. Tomēr, ja tiek rasts risinājums VES Nr. D-WT-119 un Nr. D-WT-118 vai citu VES izvietojuma maiņai ārpus nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas, iespējams, šādu VES būvniecība varētu tikt atļauta, tomēr pieļaujamība vērtējama caur Novērtējuma likuma 3. divi *prim* panta 3. punkta c. apakšpunkta prasībām atbilstīgu izvērtējumu.

¹⁰ Saskaņā ar Tukuma novada Teritorijas plānojuma TIAN 685. punktu vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijās nav atļauta apmežošana un derīgo izrakteņu ieguve.

¹¹ Dobeles novada Teritorijas plānojuma TIAN 575. punkts pieļaujamo būvniecības apjomu vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorijās noteic salīdzināmu ar Noteikumu Nr. 291 6. punktā paredzēto. Atbilstoši Ziņojumam un šajā Biroja atzinumā iepriekš jau konstatētajam, vairāki jautājumi, kas saistīti ar atbilstību Dobeles novada Teritorijas plānojumam, vērtējami un risināmi teritorijas plānojuma grozījumu vai lokālplānojumu izstrādes ietvaros.

¹² Konkrētas divas zemes vienības norādītas Ziņojuma 6.1. tabulā, 236. lpp., uz tām jau ir paredzēta VES būvniecība.

¹³ Iepriekš šajā Biroja atzinumā jau konstatēts, ka VES D-WT-109 pieļaujamo augstumu aprobežo Noteikumu Nr. 240 163. 3. punkts.

6.4.1.15. No Ziņojuma izriet, ka Paredzēto darbību nodrošinājumam būs nepieciešams izveidot tehnikas laukumus, no kuriem 1 – 2 laukumi plānoti uz D no autoceļa A9. Ziņojumā ievērtēts, ka, visdrīzākais, to izvietojumu Dobeles novada administratīvajā teritorijā (Izpētes teritorijas robežās) nebūs iespējams nodrošināt ārpus nacionālās nozīmes vai vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorijām. Biroja ieskatā šāda būvniecība, arī ja tā paredzēta kā pagaidu risinājums, nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijā, nonāktu pretrunā Noteikumu Nr. 291 6. punktam.

6.4.1.16. Vērtējot nepieciešamību Biroja atzinumā papildus ietvert arī nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojs ņem vērā, ka šajā Biroja atzinuma 6. daļas nodaļā vērtētie ierobežojumi jau izriet no ārējiem normatīviem aktiem, turklāt to piemērošanas nosacījumi var būt arī laikā mainīgi (var tikt veiktas izmaiņas gan šajos normatīvajos aktos, gan Paredzēto darbību risinājumos, jo IVN tiek veikts pēc iespējas agrākā plānošanas un projektēšanas stadijā). Tomēr Birojs uzskata, ka arī Paredzēto darbību IVN rezultātā, balstoties uz šāda novērtējuma secinājumiem, ir nepieciešams ar Biroja atzinumu nostiprināt no Ziņojuma un Biroja vērtējuma pašlaik izrietošos nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) VES ar Nr. PA-WT-201, Nr. PA-WT-202, Nr. PA-WT-203, Nr. PA-WT-204 un Nr. PA-WT-205 vēja parka “Pienava” 2. alternatīvas gadījumā nav pieļaujama.
- b) VES ar Nr. PA-WT-206 būvniecība vēja parka “Pienava” 2. alternatīvas gadījumā ar Ziņojumā vērtēto maksimālo augstumu pašlaik nav pieļaujama, un tās būvniecība īstenojama tikai ar nosacījumu, ka tās attālums līdz tuvākajām dzīvojamām mājām nepārsniedz piecus attiecīgās VES maksimālos augstumus. Precīzi nosacījumi VES augstumam, balstoties uz aktuālo situāciju un veiktiem mērījumiem, nosakāmi būvprojektā.
- c) VES ar Nr. D-WT-108, Nr. DWT-110, Nr. D-WT-111, Nr. D-WT-114, Nr. D-WT-119 un Nr. D-WT-118 vēja parka “Dobele” 1. un 2. alternatīvas gadījumā nav pieļaujama. Ja tiek rasts risinājums VES Nr. D-WT-119 un Nr. D-WT-118 vai citu VES izvietojuma maiņai ārpus nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas, šādu VES pieļaujamība vērtējama, veicot Novērtējuma likuma 3. divi *prim* panta 3. punkta c. apakšpunkta prasībām atbilstīgu izvērtējumu.
- d) VES ar Nr. D-WT-109 vēja parka “Dobele” 1. alternatīvas gadījumā un VES ar Nr. D-WT-109, Nr. DA-WT-301 un Nr. DA-WT-302 vēja parka “Dobele” 2. alternatīvas gadījumā ar Ziņojumā vērtēto maksimālo augstumu pašlaik nav pieļaujama, un to būvniecība īstenojama tikai ar nosacījumu, ka to attālums līdz tuvākajām dzīvojamām mājām nepārsniedz piecus attiecīgās VES maksimālos augstumus. Precīzi nosacījumi VES augstumam, balstoties uz aktuālo situāciju un veiktiem mērījumiem, nosakāmi būvprojektā.
- e) VES un tām nepieciešamo būvju būvniecība nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijās nav pieļaujama.

6.4.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti un ietekme uz īpašumiem:

6.4.2.1. Atbilstoši Ziņojumam VES būvniecība kā process sastāvēs no sekojošiem posmiem – teritorijas sagatavošana, pievedceļu un laukumu izbūve, meliorācijas sistēmu pārkārtošana, inženierkomunikāciju izbūve, VES pamatu izbūve, VES piegāde, VES uzstādīšana un teritorijas rekultivācija.

- 6.4.2.2. Novērtēts, ka būvniecības vajadzībām Izpētes teritorijā būs nepieciešama 2-3 tehnikas laukumu izbūve (katra laukuma platība ~1 ha, segums: grants-šķembu materiāls). Atbilstoši Ziņojumam viens no laukumiem plānots vēja parka “*Pienava*” teritorijas daļā, kas izvietota uz Z no autoceļa A9, bet 1 – 2 laukumi plānoti uz D no autoceļa A9, vēja parka “*Dobele*” teritorijā (Dobeles novada pašvaldības autoceļu “*Plamši – Ozolu spice – Sudrabiņu kapi*” un/vai “*Pienava – Garauta ez. Pīpenes*” tuvumā). Kā novērtēts jau iepriekš šajā Biroja atzinumā, būvniecība, kas neatbilst Noteikumu Nr. 291 6.punkta nosacījumiem, tostarp tādu būvju būvniecība, kas nepieciešama vēja parku ierīkošanai, nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijās nav pieļaujama. No minētā izriet, ka Paredzēto darbību realizācijas gadījumā būvprojekta izstrādes stadijā būs ar papildus rūpību jāpieiet pie būvniecības organizācijas projekta izstrādes, plānojot arī tehnikas laukumu izvietojumu.
- 6.4.2.3. No Ziņojuma izriet, ka Izpētes teritorijā ietilpst ne tikai Īpašumi, ar kuru īpašniekiem vai valdītājiem ir noslēgti līgumi par VES būvniecību, turklāt vairākas VES ir plānotas arī pie Izpētes teritorijas robežas. Attiecīgi – ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti (un ietekme uz īpašumiem) var skart ne tikai tām personām piederošus īpašumus, kas tieši ieinteresēti Paredzēto darbību realizācijā. Šādas ietekmes ir saistītas gan ar īslaicīgajām pārmaiņām pašu būvdarbu veikšanas laikā, gan ar paliekošām ietekmēm (piemēram, aprobežojumi, kas izriet no VES aizsargjoslas noteikšanas), kas vērtētas Ziņojumā un apspriestas arī tā sabiedriskās apspriešanas ietvaros.
- 6.4.2.4. Saskaņā ar Ziņojumu būvniecības vietas sagatavošanas darbi un būvniecība ietvers šādu būtiskāko darbību kopumu un ar to saistītās ietekmes:
- 6.4.2.4.1. Paredzēto darbību realizācija paredzēta (galvenokārt) meliorētās lauksaimniecības zemēs ar izbūvētu meliorācijas grāvju un/vai drenu sistēmu. Ievērojot Izpētes teritorijas galveno izmantošanas mērķi (lauksaimniecības teritorijas), būvdarbu organizēšana un veikšana nepieciešama veidā, kas nodrošina meliorācijas sistēmu funkcionēšanu un nerada negatīvas pārmaiņas (nelabvēlīgas hidroloģisko apstākļu izmaiņas, kas izraisa teritoriju pārmitrināšanos vai nosusināšanos). Šim apstāklim IVN ietvaros pastiprinātu uzmanība pievērsta arī Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas ietvaros un piemēroti tehniskie un organizatoriskie risinājumi vērtēti arī Ziņojumā. Atbilstoši Ziņojumam VES un ar tiem saistītās infrastruktūras izvietojums plānots tā, lai būtu nepieciešamas minimālas izmaiņas esošajā meliorācijas sistēmā, tomēr atsevišķās vietās būs nepieciešama gan caurteku izbūve/ pārbūve (vietās, kur plānotie pievedceļi šķērsos atklātas ūdens notekas), tāpat būs nepieciešama arī grāvju izbūve (gar esošiem un plānotiem ceļiem), kā arī drenāžas būvju pārbūve (būvniecības vietās)¹⁴. Atbilstoši Ziņojumam visas darbības, kas saistītas ar meliorācijas sistēmas pārveidi, tiks veiktas paralēli teritorijas sagatavošanas darbiem, kā arī pievedceļu un laukumu izbūves darbiem, tam izstrādājot atbilstošu būvprojektu. Būvprojekta izstrādes laikā paredzēts atkārtoti vērtēt esošo caurteku tehnisko stāvokli un nepieciešamību veikt to pārbūvi, tomēr jau šajā plānošanas un projektēšanas stadijā secināms, ka (neatkarīgi no vērtējamās alternatīvas) vēja parkā “*Dobele*” būs nepieciešams izbūvēt 3 jaunas caurtekas (šķērsojot pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnotekas Nr. 381662:01 (Sellīte) un Nr. 381664:01 (Lēpju strauts), kā arī koplietošanas ūdensnoteku Nr. 381663:08). Savukārt vēja parka “*Pienava*” 1. alternatīvas gadījumā būs nepieciešams izbūvēt 5 jaunas caurtekas (šķērsojot pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnotekas Nr. 38162464:01 (Vadžu strauts), 38166:01 (Pienava) un susinātājgrāvi Nr. 381665:42), bet 2. alternatīvas gadījumā papildus arī 1 jaunu caurteku, šķērsojot pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnoteku Nr. 38162464:01 (Vadžu strauts). Ziņojumā secināts, ka, ņemot vērā

¹⁴ Ziņojuma 1.16. attēls.

salīdzinoši nelielo būvdarbu, kas saistīti ar meliorācijas sistēmām, apjomu – Paredzēto darbību ietekme uz meliorācijas sistēmām, kas izvietotas plānoto VES parku teritorijā un to tuvumā, nebūs nozīmīga. Arī Biroja ieskatā Paredzēto darbību īstenošana iespējama veidā, kas nodrošina meliorācijas sistēmu funkcionēšanu un nerada nozīmīgas negatīvas pārmaiņas, citu starpā tādēļ, ka nosacījumi būvdarbiem, kas saistīti ar hidrotehniskām un meliorācijas sistēmu būvēm, ir papildus noregulēti jau ar ārējiem normatīvajiem aktiem, tostarp speciālajiem būvnoteikumiem, kas nosaka būvniecības procesa kārtību, būvniecības procesā iesaistītās institūcijas atbildīgos būvspeciālistus, būvniecības procesam nepieciešamos dokumentus, to saturu u.c. jautājumus¹⁵, kā arī speciālajiem būvnormatīviem, kuros noteiktas tehniskās prasības attiecībā uz būvēm un to elementiem¹⁶. IVN rezultātā nav konstatēti konceptuāli izslēdzoši apstākļi, lai Izpētes teritorijas meliorētā lauksaimniecības zemē veiktu VES un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecību, savukārt nosacījumi un risinājumi, kas piemēroti katrai konkrētai vietai, nosakāmi būvprojektēšanas stadijā.

6.4.2.4.2. Katras VES būvniecības vietā būs nepieciešama teritorijas sagatavošana un būvbedres izveide VES pamatu izbūvei. Būvbedres un pamatu parametri var būt nedaudz mainīgi, jo atkarīgi no izvēlēta VES modeļa (ņemot vērā arī to, ka atsevišķu VES būvniecībai nosakāmi tehnisko parametru (augstuma) ierobežojumi). Ziņojumā ievērtēts, ka lielāko VES gadījumā pamatiem nepieciešamais laukums var sastādīt ~ 750 m², bet būvbedres dziļums līdz 4 m. No būvbedres izņemto grunti plānots īslaicīgi izvietot gar tās perimetru, tālāk to izmantojot rekultivācijas darbos, bet atlikušo daļu nodot nekustamo īpašumu valdītājiem, uz kuru valdījumā esošajām zemes vienībām ir plānota VES būvniecība (plānots to izmantot augsnes ielabošanai un grunts līmeņa paaugstināšanai lauksaimniecības zemju masīvos esošajos pazeminājumos). Paredzams, ka grunts, kas nebūs nepieciešama būvniecības teritorijas rekultivācijai, no pagaidu atbērtņēm tiks izvesta pēc pievedceļu un laukumu izbūves pabeigšanas. No Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas izriet, ka daļai sabiedrības bažas rada VES pamatu iespējama ietekme uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, ka VES pamati varētu nozīmīgi izmainīt gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu straumes un to virzienus zemes slāņos, attiecīgi negatīvi ietekmēt arī apkārtnes lauksaimniecības zemes un to auglību. Biroja vērtējumā, tostarp ņemot vērā Izpētes teritorijas apstākļus, plānoto VES izvietojumu (attālumu vienai no otras) un Ziņojumā konstatēto, nozīmīgas, tostarp kumulatīvas, ietekmes minētajā aspektā nav sagaidāmas, tādas netiek prognozētas arī Ziņojumā. Pārmaiņas, ja tās sagaidāmas, prognozējamās lokāli un tās atbilstīgiem mēriem pārvaldāmas, izstrādājot un realizējot būvprojektu (tostarp meliorācijas sistēmas pārbūves projektus).

6.4.2.4.3. Viens no nozīmīgiem Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas ietvaros apspriestiem un Ziņojumā vērtētajiem jautājumiem ir VES elementu transportēšana un piekļuve plānotajām VES vietām. Lai piekļūtu VES būvniecības vietai, tostarp transportētu uz būvniecības vietu VES konstrukcijas, paredzēts izmantot esošos un uzbūvēt jaunus ceļus. Novērtēts, ka valsts un reģionālo autoceļu (autoceļš A9 Rīga, P98 Jelgava (Tušķi) – Tukums un P102 Dobeles – Jaunbērze), kā arī vietējo autoceļu (piemēram, V1101 Dobeles – Lestene – Tukums) pārbūvēšana nebūs nepieciešama, tomēr nav izslēgts, ka atsevišķos gadījumos var būt nepieciešams paaugstināt to nestspēju (ievērojot, ka būvniecības stadijā iespējami lielgabarīta un smagsvara pārvadājumi, vērtējams jautājums par to transportēšanas nosacījumiem atbilstoši Ministru kabineta

¹⁵ Ministru kabineta 2014.gada 16.septembra noteikumi Nr.550 "Hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi".

¹⁶ Ministru kabineta 2015. gada 30. jūnija noteikumi Nr. 329 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 224-15 "Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves"".

2010. gada 6. aprīļa noteikumiem Nr. 343 “*Noteikumi par lielgabariņa un smagsvara pārvadājumiem*”). Paredzēto darbību nodrošinājumam būs nepieciešams uzbūvēt arī jaunus ceļus (pievedceļus līdz VES). Jaunus pievedceļus vēja parkā “*Pienava*” paredzēts izbūvēt ar kopgarumu ~ 11 km (no tiem ~ 8,5 km garumā abu alternatīvu gadījumā), savukārt VES parkā “*Dobele*” teritorijā ar kopgarumu ~ 12 km (no tiem ~ 11 km garumā abu alternatīvu gadījumā). Saskaņā ar Ziņojumu pievedceļu būvniecība paredzēta tā, lai pēc iespējas mazinātu lauksaimniecībā izmantojamo zemju fragmentāciju (gar lauku bloku vai zemes vienību robežām).

- 6.4.2.4.4. Vēl viens transportēšanas aspekts, kas saistīts ar VES elementu gabarītiem, ir iespējami traucējumi satiksmei un lokālas neērtības, ja īslaicīgi būs nepieciešami satiksmes ierobežojumi. No Ziņojuma izriet, ka VES komplektējošo daļu piegādei uz to būvniecības vietu ir izstrādāti īpaši transportēšanas risinājumi, kuru īstenošanu nodrošina pats VES ražotājs vai tā autorizēts transporta uzņēmums. Pirms būvdarbu uzsākšanas darbu veikšanas projekta ietvaros būs nepieciešams savlaicīgi izstrādāt un ar atbildīgajām valsts vai pašvaldību institūcijām vai uzņēmumiem (to kompetences ietvaros) saskaņot satiksmes organizācijas shēmas. Attiecīgi ir konstatējami instrumenti, ar kuru palīdzību īstenot ar transportēšanu saistīto ietekmju pārvaldību, nosakot gan ierobežojumus, gan prasības, lai ietekme uz kopējo satiksmi būtu pēc iespējas lokālas un īslaicīgas.
- 6.4.2.4.5. Biroja ieskatā ne mazāk nozīmīgi ir nepieciešamie risinājumi, lai būvdarbu veikšanas laikā (tostarp ceļu infrastruktūras būvniecības laikā) netiktu apgrūtināta piekļuve nekustamajiem īpašumiem, kas – neatbilstoši plānoti – varētu atstāt ietekmi uz lauksaimniecības kultūru audzēšanas procesu. Biroja ieskatā nav pieļaujams, kā kāds no īpašumiem bez atbilstīga saskaņojuma ar tā īpašnieku vai tiesisko valdītāju tiek pilnībā izslēgts no satiksmes tīkla, liedzot tam piekļuvi un apsaimniekošanu. Biroja ieskatā šo ietekmi iespējams novērst, gan izvēloties būvniecības laiku un secību, gan izstrādājot būvniecības organizēšanas projektu, tomēr šādi risinājumi nedrīkst (arī īslaicīgi) liegt piekļuvi īpašumiem, ja netiek nodrošinātas samērīgas piekļuves alternatīvas vai ietekme uz īpašumu nav atbilstīgi saskaņota ar to īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem.
- 6.4.2.4.6. Pēc VES uzstādīšanas vēja parkos “*Pienava*” un “*Dobele*” tiks veikti būvniecības teritorijas rekultivācijas darbi. Rekultivācijas procesa ietvaros ir paredzēts demontēt izbūvētos laukumus tehnikas, iekārtu un materiālu pagaidu uzglabāšanai, kā arī VES montāžas laukumu elementus, attiecīgi daļa no ietekmēm, kas saistītas ar līdzšinējā zemes izmantošanas veida maiņu, ir atgriezeniskas.
- 6.4.2.4.7. Vadoties no Ziņojumā sniegtās informācijas, būvdarbu veikšana nav saistīta ar ķīmisku vai bīstamu ķīmisku vielu lietojumu nozīmīgos apjomos. Iespējami avāriju riski saistāmi ar nestandarta situācijām būvniecības procesos un tehnikas lietojumā, kas ar atbilstīgiem pasākumiem un mēriem ir novēršami un pārvaldāmi. Šādi vides riski nav vērtējami kā augstas varbūtības notikumi, ja tiek ievēroti organizatoriski un inženiertehniski pasākumi avāriju situāciju nepieļaušanai. Būvdarbiem tipiskās ietekmes, tostarp troksnis, putekļi, būs īslaicīgas ar lokālu izpaušmi konkrētā vietā (pārejošas). Ziņojumā ir vērtēts šādu ietekmju ilgums un apjoms, secinot, ka normatīvajos aktos noteikto vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi nav sagaidāmi. No Ziņojuma izriet, ka būvdarbus plānots organizēt darba dienās (dienas laikā) ar atsevišķiem izņēmumiem transportēšanai. Sadzīves notekūdeņus paredzēts savākt un nodrošināt to apsaimniekošanu. Atkritumus paredzēts savākt, nodrošinot to šķirošanu un pagaidu uzglabāšanu, pēc tam nododot komercsabiedrībām, kas nodrošina to tālāku apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

- 6.4.2.4.8. Vērtējot ar būvniecību saistītās ietekmes, Birojs atzīst, ka pastāv iespēja samazināt ietekmi, ko radīs būvdarbiem tipiskie un raksturīgie traucējumi (tostarp troksnis, putekļi no transportēšanas), tomēr to efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no piesardzības pasākumu plānošanas un atbilstīgas izpildes. Veicot būvniecības darbus un infrastruktūras objektu pārveidi, šādus pasākumus nepieciešams ievērot, lai pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma. Šādi piesardzības un drošības pasākumi ietver optimālu darbu plānošanu un organizāciju, tajā skaitā savlaicīgu tehnisko noteikumu saņemšanu, to prasību ievērtēšanu un ietveršanu būvprojektā. Ja nepieciešams, jāveic ceļu klātnes mitrināšanu sausā laikā, lai mazinātu putēšanas ietekmi, būvdarbi savlaicīgi jāsaskaņo ar vietējo pašvaldību. Ņemot vērā būvdarbu specifiku un to ka būvniecības darbi un to ietekmes ir pārejošas, raksturīgas tikai noteiktam laika posmam, arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr.16 "*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*" 2.8. punktā paredz, ka šos noteikumus un attiecīgi – tajos noteiktos vides trokšņa robežlielumus neattiecina uz būvdarbu radīta trokšņa emisiju. Tomēr šādiem būvdarbiem ir jābūt savlaicīgi saskaņotiem ar vietējo pašvaldību. Arī šajā gadījumā ierosinātajai jānodrošina atbilstoši tehniskie risinājumi un darbu veikšanas laiki, lai būvdarbu radītie traucējumi būtu pēc iespējas mazāki.
- 6.4.2.5. Kopumā, vērtējot Ziņojumu un tajā aplūkotos būvniecības ietekmes aspektus, Birojs atzīst, ka ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tie ir ņemti vērā atbilstīgi un detalizācijā, kādu pieļauj pašreizējā projekta stadijā. Ir apzināti risinājumi darbu secībai un organizācijai, vērtētas ietekmes un izstrādāti priekšlikumi to mazināšanai un pārvaldībai. Ir izsvērti ar teritorijas sagatavošanu, būvniecību, pagaidu būvju un inženierkomunikāciju, montāžas laukumu un infrastruktūras objektu izveidi vai pārveidi saistītie darbi, principiālie risinājumi darbības vietām un to izvietojumam, vērtētas sagaidāmās ietekmes uz vidi un izstrādāti nepieciešamie risinājumi ietekmes uz vidi novēršanai, mazināšanai un pārvaldībai.
- 6.4.2.6. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 29. panta otro daļu un 32. viens *prim* panta pirmo un otro daļu ap VES, kuru jauda ir lielāka par 20 kilovatiem, nosakāma drošības aizsargjosla, lai nodrošinātu cilvēku un VES tuvumā esošo objektu drošību VES ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā. Šādas aizsargjoslas platums ir 1,5 reizes lielāks nekā VES maksimālais augstums, attiecīgi – Paredzēto darbību gadījumā tā var sasniegt 361,5 m, tostarp pārsniegt to Īpašumu robežas, uz kuriem paredzēta būvniecība¹⁷. Tā kā aizsargjoslās ap VES tiek noteikti aprobežojumi (aizsargjoslu likuma 58. *prim* pants), no Paredzētajām darbībām izrietošā ietekme uz nekustamajiem īpašumiem ietilpst Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta tvērumā (ietekme, kura vērtējama Ziņojumā). Izvērtējot IVN ietvaros izteiktos sabiedrības viedokļus un argumentus, kā arī novērtējot sabiedrības līdzdalības apjomu un paustos motīvus, konstatējams, ka daļa sabiedrības bažas vai iebildumus izteikusi tieši saistībā ar apsvērumiem, kas izriet no iespējama īpašumtiesību aizskārums, tostarp tādēļ, ka Ziņojumā ietvertais aizsargjoslu aprēķins (skarto zemes vienību kadastra apzīmējumi un norādītās skarto zemju platības) šajā Paredzēto darbību plānošanas un projektēšanas stadijā ir vēl tikai indikatīvs. Atbilstoši Ziņojumā (18. pielikums) ietvertajam skaidrojuma ar aizsargjoslu noteikšanu saistītos jautājumus, tajā skaitā lietošanas tiesību aprobežojumu kompensēšanu, ir paredzēts risināt Aizsargjoslu likumā un Ministru kabineta 2006. gada 25. jūlija noteikumos Nr. 603 "*Kārtība, kādā aprēķināma un izmaksājama atlīdzība par energoapgādes objekta ierīkošanai vai rekonstrukcijai nepieciešamā zemes īpašuma lietošanas tiesību ierobežošanu*" noteiktajā kārtībā. Attiecīgi ir konstatējami mehānismi, kādā atlīdzināma un kompensējama ietekme uz īpašumiem, vienlaikus no aizsargjoslu noteikšanas izrietošie jautājumi saglabājas kā

¹⁷ Ziņojuma 1.23. attēls, E.4. pielikums.

viens no Paredzēto darbību īstenošanu ierobežojošiem apstākļiem, jo bez attiecīgo nekustamo īpašumu īpašnieku vai tiesisko valdītāju piekrišanas Paredzēto darbību īstenošana veidā, kas ar aprobežojumiem skar viņu īpašumus, nav pieļaujama. Šāds nosacījums ir jo īpaši būtisks, ņemot vērā nosakāmās aizsargjoslas veidu (drošības aizsargjosla). Tādēļ šī IVN ietvaros nav iespējams ar pilnīgu noteiktību prognozēt, kuru no VES būvniecība vēja parkos "Pienava" un "Dobele" (neskaitot citus identificētos ierobežojumus) būs iespējama, vienlaikus nav izslēgts, ka to kopskaits var būt arī mazāks kā Ziņojumā prognozētais.

6.4.2.7. Izvērtējis IVN ietvaros veikto sabiedrisko apspriešanu rezultātus un sabiedrības pārstāvju paustos viedokļus, Birojs secina, ka nekustamo īpašumu, kuru tuvumā plānotas VES, īpašniekus un tiesiskos valdītājus satrauc arī ietekme uz īpašumu vērtību. Šādā griezumā Birojs ņem vērā, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 1. punktu ietekme uz vidi ir paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt arī materiālās vērtības. Tomēr ietekmes uz materiālajām vērtībām novērtēšanas uzdevums nav skaitliski izsvērt katra īpašuma (kā materiālās vērtības) tirgus vērtības izmaiņas (kas turklāt var būt gan pozitīvas, gan negatīvas), lai tās kompensētu, bet gan vērtēt, kā paredzētās darbības ietekmes (piemēram, aprobežojumi aizsargjoslās, troksnis) varētu iespaidot materiālo vērtību (īpašuma) lietojamību. To ir atzinusi arī Eiropas Savienības tiesa spriedumā lietā C-420/11, - ka ietekmes uz vidi novērtējumā attiecīgā projekta ietekmes uz īpašumiem novērtējums veicams tiktāl, ciktāl tie ir publiska vai privāta projekta ietekmes uz vidi tiešas ekonomiskas sekas. Tādēļ ietekmes uz materiālajām vērtībām novērtējuma tvērumā vispirms jātiek pārbaudītai Paredzēto darbību ietekmei uz vidi, bet no šādas ietekmes būtiskuma jātiek pārbaudītai minēto ietekmju izpausmei vai sekām attiecībā uz nekustamā īpašuma (tajā skaitā ēku) lietojamību atbilstoši to mērķim. No Ziņojuma izriet, ka teritorijas Izpētes teritorijas robežās un tās tuvumā ir galvenokārt lauksaimniecības zemes, atsevišķās vietās – meža zemes, zeme zem ūdeņiem, zem ceļiem. Neskaitot aprobežojumus, kas VES aizsargjoslās nosakāmi atbilstoši Aizsargjoslu likuma 58. viens *prim* pantam¹⁸, nav konstatējams, ka VES mazinātu iespēju blakus esošos īpašumus izmantot tam paredzētajam mērķim (tostarp medībām, ja nepieciešams). Vienlaikus Birojs šo jautājumu atkārtoti izsver, vērtējot ar Paredzētajām darbībām sagaidāmos būtisko ietekmju aspektus (ietekme uz ainavu, mirgošanas efekts, troksnis u.c.).

6.4.2.8. **Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs ņem vērā, ka prasības būvniecībai, tostarp jautājumos, kas saistīti ar liелgabarīta un smagsvara pārvadājumiem, meliorācijas sistēmu un tās elementu pārbūvi, atkritumu apsaimniekošanu u.c. jautājumiem ir jau noregulēti ar ārējiem normatīvajiem aktiem, turklāt Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts jau noteic, ka Paredzēto darbību Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tajā skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu būtisku negatīvu ietekmi uz vidi. Ārējos normatīvajos aktos jau noteikto prasību ievērošana ir beznosacījuma prasība, Ierosinātājai un attiecīgo darbu izpildītājiem saistoša un citādā veidā Paredzēto darbību realizācija nav pieļaujama. Vienlaikus Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito uzskata par nepieciešamu arī ar šo Biroja**

¹⁸ aizliegts būvēt jaunas dzīvojamās mājas vai esošās ēkas pārbūvēt par dzīvojamām mājām; aizliegts būvēt jaunas ēkas un būves, kas var traucēt vēja elektrostacijas darbību, vai esošās ēkas pārbūvēt tā, ka tās traucē vēja elektrostacijas darbību; aizliegts atvērt izglītības iestādes, ierīkot spēļu laukumus un atpūtas zonas; aizliegts rīkot publiskus pasākumus; aizliegts izvietot degvielas uzpildes stacijas, naftas, naftas produktu, bīstamu ķīmisko vielu un produktu glabātavas.

atzinumu nostiprināt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Ņemot vērā Paredzēto darbību mērogu un apjomus, kā arī to, ka būvniecības tehniskos risinājumus katrai konkrētajai vietai un objektam būs detalizācijā nepieciešams izstrādāt turpmākajās projektēšanas stadijās, Paredzēto darbību un ar tām saistīto infrastruktūras objektu izbūvei un pārbūvei ir jāsaņem arī VVD tehniskie noteikumi, precizējot jau konkrētos risinājumus un vides aizsardzības prasības darbību realizācijai tās norises vietā. Ņemot vērā jau konkrētos risinājumus un citus saistītos apstākļus, VVD attiecīgajai reģionālajai vides pārvaldei pirms tehnisko noteikumu izdošanas ir jāņem vērā, vai kādā no gadījumiem nepastāv pamats ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma piemērošanai.
- b) Bez attiecīgo nekustamo īpašumu īpašnieku vai tiesisko valdītāju piekrišanas Paredzēto darbību īstenošana veidā, kas ar aizsargjoslas aprobežojumiem skar viņu īpašumus, nav pieļaujama.
- c) Nav pieļaujams, ka kāds no īpašumiem bez atbilstīga saskaņojuma ar tā īpašnieku vai tiesisko valdītāju tiek būvniecības laikā izslēgts no satiksmes tīkla, liedzot tam piekļuvi un apsaimniekošanu.
- d) Nav pieļaujama Paredzēto darbību būtiska paliekoša ietekme uz šķērsojamo infrastruktūras un inženierkomunikāciju būvju funkcionēšanu. Paredzētās darbības realizācijas gadījumā ir jānodrošina gan pagaidu, gan paliekošie risinājumi šo objektu funkcionēšanas nodrošināšanai, tajā skaitā pārbūve vai citi pasākumi to darbībai un aizsardzībai. Konkrētas prasības, kas piemērotas katrai attiecīgajai teritorijai un nepieciešamas esošās infrastruktūras un komunikāciju darbības nodrošināšanai, jānoteic būvprojektēšanas laikā.
- e) Turpmākās tehniskās projektēšanas ietvaros ir jāizstrādā un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāsaņem un jārealizē meliorācijas sistēmu pārveides projektus, saņemot nosacījumus arī no attiecīgo meliorācijas sistēmu infrastruktūras īpašniekiem vai pārvaldītājiem. Ar attiecīgo meliorācijas sistēmu infrastruktūras īpašniekiem vai pārvaldītājiem, ja tādi radīsies, ir jāsaņem arī iespējami traucējumi un darbības ierobežojumi – to ilgums, pagaidu risinājumi un kompensējošie mehānismi.
- f) Ierosinātajai ir jānodrošina Ziņojumā paredzēto vai tiem līdzvērtīgu, tajā skaitā drošības, nosacījumu ievērošana ar teritorijas sagatavošanu un būvniecību saistīto ietekmju novēršanai vai samazināšanai. Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai būvniecības darbu laikā nepieļautu, bet, ja notiek negadījums, maksimāli ierobežotu naftas produktu, suspendēto vielu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi vidē, tostarp gruntī, meliorācijas tekņēs, virszemes un pazemes ūdeņos.
- g) Būvdarbi plānojami un veicami tā, lai respektētu piegulošo teritoriju izmantošanu un neradītu nesamērīgu apgrūtinājumu vai traucējumus. Ja nepieciešams, vibrācijas ietekmes mazināšanai jānodrošina paņēmieni, kas samazina vibrācijas un nerada riskus ēku un būvju drošībai.
- h) Jānodrošina būvniecības darbu un transportēšanas risinājumu savlaicīga saskaņošana ar attiecīgo vietējo pašvaldību un autoceļu valdītājiem. Būvniecības procesa laikā nepieciešamības gadījumā jāveic autoceļu klātnes mitrināšana vai citi pasākumi putekļu izplatības ierobežošanai sausajos periodos dzīvojamās apbūves tuvumā.

- i) Pēc būvdarbu pabeigšanas jānodrošina teritoriju rekultivācijas pasākumi, tostarp pagaidu būvju vietās, lai atgrieztu būvniecības laikā ietekmēto apkārtnes teritoriju ne sliktākā vides stāvoklī, kāds bija uz būvdarbu uzsākšanas brīdi.

6.4.3. Ar Paredzētajām darbībām saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.

- 6.4.3.1. Ziņojumā ir iekļauta informācija un vērtējums par Izpētes teritorijas un tās apkārtnes ainavisko un kultūrvēsturisko nozīmīgumu, kā arī vērtējums par Paredzēto darbību ietekmi un tās būtiskumu. Ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu balstīta uz ainavu ekoloģiskās plānošanas eksperta (turpmāk – Ainavu eksperts) un arheologa sagatavotajiem atzinumiem (Ziņojuma 6. un 7. pielikums), kā arī konsultācijām ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldi.
- 6.4.3.2. Vizuālās pārmaiņas un no tām izrietošā ietekme uz ainavu ir viena no būtiskām ar VES būvniecību saistītām ietekmēm. Konkrētajā gadījumā ir paredzēts uzbūvēt divus vēja parkus, kuru ietekmes summēsies, turklāt VES augstums un būvniecībai izvēlēta vieta ir priekšnoteikums tam, ka vizuālā ietekme skars salīdzinoši plašu teritoriju. Proti, Izpētes teritorija atrodas līdzenumā (Spārnenes viļņotā līdzenuma DA malā, pie robežas ar Zemgales un Tīreļu līdzenumiem), tajā ir maz fragmentētu zemju (galvenokārt lauksaimniecības zemju masīvi), tādēļ tai raksturīga laba ainavu pārskatāmība. Šādos apstākļos (jo īpaši salīdzinājumā ar pašreizējo, ierasto situāciju), vizuālās pārmaiņas ar Paredzētajām darbībām, Biroja ieskatā, būs vērienīgas un VES ieņems dominējošu lomu ainavā. Attiecīgi ir pamats secināt, ka Paredzētās darbības ainavu pārmainīs būtiski, turklāt šīm pārmaiņām būs arī subjektīvā vai emocionālā puse, jo ierastā ainava mainīsies pret kaut ko jaunu (VES Latvijas teritorijā, jo īpaši iekšzemē, nav izplatīti vides objekti). Tieši šī – subjektīvā un emocionālā ietekmes dimensija – varētu būt vērtējama arī kā noteicošais faktors, kas sagaidāmo ietekmi uz ainavu sabiedrības vērtējumā padara izteikti negatīvu.
- 6.4.3.3. Lai arī katras VES (arī visu VES kopējā) fiziski skartā zemes platība varētu nešķīst liela, Paredzēto darbību summārā vizuālā ietekme skars daudz plašāku teritoriju. To apstiprina arī Ziņojuma 7. pielikumā ietvertais Ainavu eksperta vērtējums, Ziņojuma 11. pielikumā, kā arī elektroniski sagatavotajā interaktīvajā kartē (pieejama: <https://arcg.is/1zqSyy>) ietvertās fotomontāžas (20 un 42. skatu punktiem)¹⁹, lai gan jāreķinās, ka fotoattēlos nav iespējams pilnībā atainot sagaidāmo ietekmes mērogu. Atbilstoši Ainavu eksperta vērtējumam būtiskākā ietekme sagaidāma ~ 1 km rādiusā ap VES, tomēr arī 1-2 km rādiusā VES būs saskatāmas kā nozīmīgi ainavu elementi. Eksperta vērtējumā tālāk par 2 km attālumu VES vēl arvien būs vizuāli uztverami ainavu elementi tālo skatu fonā, tomēr tie vairs nebūs dominējoši un nozīmīgi. Minētais gan nenozīmē, ka VES nebūs redzamas arī lielākā attālumā. Ievērojot iespējamo VES augstumu, par nozīmīgiem ainavu elementiem tās, visdrīzākais, varētu tikt uzskatītas arī attālumā, kas lielāks par 2 un 3 km²⁰. Atbilstoši Ziņojumam nozīmīgākās ainavu izmaiņas tiek prognozētas Pienavas ciema un autoceļa A9 apkārtnē, tostarp autoceļa A9 apkārtnē esošo viensētu teritorijās.
- 6.4.3.4. Kopumā jāpiekrīt Ainavu eksperta viedoklim, ka ietekme uz ainavas estētisko nozīmīgumu ir sarežģīti vērtējama, jo šis ietekmju nozīmīgums galvenokārt saistāms ar

¹⁹ IVN ietvaros sagatavotas vizualizācijas, izmantojot programmatūras WindPro risinājums, kas ļauj projicēt plānotos VES parkus uz Google Street View attēliem. Vizualizāciju sagatavošanai pieņemts, ka abos vēja parkos tiek izbūvētas Vestas V150 VES uz 166 m augsta masta, kas ir augstākās Ziņojumā vērtētās VES ar lielāko rotora diametru.

²⁰ Vadlīniju izstrāde vēja elektrostaciju ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai Latvijas apstākļos, atskaite, Rīga, 2011. gada aprīlis. Pieejama <http://www.vpvb.gov.lv/data/files/others/Atskaite.pdf>

iedzīvotāju attieksmi pret to (subjektīvs nevis objektīvs kritērijs), tādēļ ietekmju nozīmīgumu (šādā aspektā) grūti novērtēt pēc vienotas metodes. Tādēļ arī vērtējums, vai ainavas pārmaiņas ir pieļaujamas, ir sarežģīts izsvērum, kurā jāņem vērā arī samērības un lietderības apsvērumi. Kā pareizi uz to norādīts Ziņojumā, ainavu aizsardzībai, kas ir viena no būtiskām vides jomām, tiek veidotas īpašas aizsardzības teritorijas nacionālā līmenī, kā arī tādas var tikt noteiktas vietējā līmenī kā ainaviski vērtīgas teritorijas²¹. Izstrādājot vietējo pašvaldību ainavu plānus, tāpat var tikt noteiktas pret pārmaiņām īpaši jutīgas teritorijas, ainavas vai tās vienību kvalitātes mērķi un īpaši nosacījumi, kas ierobežo pārmaiņu mērogu. Izpētes teritorija neatrodas nedz nacionālas nozīmes, nedz vietējas nozīmes ainavu teritorijā. Vērtējot Paredzēto darbību ietekmi un tās būtiskumu, Birojs šo apstākli nevar neņemt vērā. Novērtēts, ka tuvākā vietējās nozīmes ainaviski vērtīgā teritorija ir Gauratas ezera, Lāču dīķa un tiem piegulošo ainavu teritorija (~ 1,5 km attālumā uz D no vēja parka “Dobeles”). Ainavu eksperta vērtējumā skatu vērsumos uz Gauratas ezeru VES nebūs redzamas, arī Lāču dīķa gadījumā Ainavu eksperts uzskata, ka ainaviski nozīmīgākie ir iekšējie skati. Attiecīgi – lai arī sagaidāms, ka no vietējās nozīmes ainavu teritorijām atsevišķas VES būs redzamas, Ainavu eksperta vērtējumā šīs pārmaiņas būtiski neietekmēs teritoriju nozīmi.

- 6.4.3.5. Izvērtējis Ziņojumu un IVN ietvaros izteiktos viedokļus un argumentus, Birojs secina, ka sagaidāmās vizuālās pārmaiņas ir ietekme, kuru novērst nebūs iespējams, to iespējams tikai mazināt, cik iespējams izvēloties viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot vēja parkā esošo VES savstarpēju disharmoniju. Tāpat Birojs secina, ka Izpētes teritorija un tās apkārtnē neietilpst nacionāla mēroga unikālās vai augstvērtīgās ainavu telpās, pēc ainavu tipa tā ir antropogēni veidota ārines (lauksaimniecības zemju) agroainava bez izteiktiem ekoloģiski nozīmīgiem ainavu elementiem. Tomēr tas nenozīmē, ka subjektīvi tā novadu iedzīvotājiem nebūtu nozīmīga un tuva. Biroja ieskatā Paredzēto darbību IVN un tā sabiedrisko apspriešanu ietvaros izteiktie iebildumi un pretenzijas pret vēja parku būvniecību redzami izgaismo to, ka cilvēkiem ir raksturīga pieķeršanās esošajai un zināmajai videi, un pat ja ainavai nav noteikts aizsardzības statuss, turklāt tā vērtēšanas kategorijās nekvalificējas kā īpaša, subjektīvajā griezumā ainava (un tās nemainīgums) tiek uztverta kā vērtība, jo to apvij arī emocijas un atmiņas. Šādā ziņā ainaviskajām pārmaiņām ir ietekme arī uz nekustamajiem īpašumiem, tomēr šādas ietekmes sekas neaprobežo to lietojamību atbilstoši mērķim.
- 6.4.3.6. Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts nosaka, ka IVN uzdevums ir novērtēt Paredzēto darbību ietekmi uz vidi, izstrādāt priekšlikumus tās novēršanai un samazināšanai vai aizliegt Paredzēto darbību īstenošanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos. Biroja ieskatā nav konstatējami no ārējiem normatīvajiem aktiem izrietoši ierobežojumi, kas ietekmes uz ainavu kontekstā aizliegtu vai nepieļautu ar Paredzētajām darbībām sagaidāmo vizuālo pārmaiņu apjomu. Birojs atzīst, ka sagaidāmās vizuālās pārmaiņas ar Paredzētajām darbībām ir novērtētas detalizācijā, kādu pieļauj iepriekšējā prognozēšana, un tās sniedz priekšstatu, cik sagaidāmās ietekmes būs būtiskas. Izsvērumu par Paredzēto darbību akceptēšanu vai neakceptēšanu, balstoties uz IVN rezultātiem, šādā gadījumā jāizdara gala lēmuma pieņēmējiem.
- 6.4.3.7. Atbilstoši Ziņojumam Izpētes teritorijā un plānoto VES tiešā tuvumā neatrodas aizsargājami valsts un vietējas nozīmes kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas. Izpētes teritorijā atrodas divi pagasta nozīmes dabas objekti – *Jūdiņu* akmens un *Miku* akmens, kā arī Sidrabiņu kapsēta (jauni apbedījumi vairs netiek veikti). Novērtēts, ka Izpētes teritorijai tuvākie kultūras pieminekļi Dobeles novadā ir Lustes muižas pils (valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, atrodas 1-2 km attālumā no tuvākajām VES) un

²¹ Likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 2. panta trešā daļa; Noteikumu Nr. 240 12. nodaļa.

vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļi Bērzbeķes muižas komplekss, Bērzbeķes muižas kūts un Bērzbeķes muižas kūts ar dzīvokli (atrodas 1-2 km attālumā no tuvākajām VES). Savukārt Tukuma novadā tuvākie šādi objekti ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi Lestenes parks, Lestenes muižas apbūve, Lestenes muižas kalpu māja, Lestenes muižas kungu māja un Lestenes luterāņu baznīca (atrodas ~ 3 km attālumā no tuvākajām VES), kā arī vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļi Lestenes muižas klēts un vietējas nozīmes arheoloģijas pieminekļi Vanagu viduslaiku kapsēta.

6.4.3.8. Ziņojumā vērtēta Paredzēto darbību iespējamā ietekme uz kultūras mantojumu abos aspektos – iespējama ietekme uz kultūras mantojuma vērtībām pašā Izpētes teritorijā (neatkarīgi no to aizsardzības statusa) un ietekme uz aizsargājamiem kultūras pieminekļiem Izpētes teritorijas apkārtnē. Šāda vērtējuma ietvaros secināms tālāk norādītais:

6.4.3.8.1. Lai gan Izpētes teritorijā neatrodas ne valsts, ne vietējas nozīmes aizsargājami kultūras pieminekļi, tomēr teritorija ir bijusi apdzīvota jau akmens laikmetā, tādēļ Ziņojuma autori neizslēdz, ka tajā var būt iespējami savrupi senlietu atradumi. Minētos aspektus ir vērtējis arī arheologs (Ziņojuma 6. pielikums), savā atzinumā aplūkojot gan kultūrvides attīstības vēsturi (informācija par agrāko apdzīvotību, teritorijā esošās piemiņas zīmes u.c.), gan pieejamo informāciju par līdz šim veiktajiem atradumiem. Balstoties uz arheologa vērtējumu, izdarīti secinājumi par apvidiem, kur var pastāvēt varbūtība atrast objektus ar arheoloģisku vai kultūrvēsturisku vērtību. Ievērojot arheologa secinājumus, no Ziņojuma izriet apņemšanās kultūras mantojama aspektam pieiet ar papildus rūpību un identificētajās vietās būvdarbu laikā (laikā, kad būvniecība saistīta ar zemes darbu veikšanu) nodrošināt arheoloģisko uzraudzību. Arī no atsauksmēm, ko par Ziņojumu sniegusi Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, var secināt, ka pašreizējā izpētes stadijā (likumsakarīgi) trūkst precīzas informācijas par visām iespējamām kultūras mantojuma vērtībām konkrētajās būvniecības vietās. Tādēļ, vicot Paredzētās darbības, būs nepieciešama savlaicīga kultūrvēsturisko vērtību apzināšana, jo īpaši arheoloģisko liecību apzināšana (praktiski izvērtējot situāciju dabā), tāpat pastāv risks, ka Ierosinātajai kādā Paredzēto darbību realizācijas posmā var nākties būvniecības darbus arī apturēt, kā to paredz normatīvie akti (likuma “*Par kultūras pieminekļu aizsardzību*” 22. pants). No Ziņojuma izriet, ka Ierosinātāja šo nosacījumu un risku apzinās, jo īpaši attiecībā uz tām darbības vietām, kur teritorijas iepriekš bijušas apdzīvotas. Ziņojumā identificētas kopumā 7 VES (Nr. P-WT-013, Nr. P-WT-009, Nr. PA-WT-204, Nr. D-WT-110, Nr. D-WT-114, Nr. D-WT-117 un Nr. D-WT-120²²) būvniecības vietas, kur būvniecības laikā nepieciešama arheoloģiskā uzraudzība, tomēr tas neizslēdz, ka papildus rūpība nepieciešama Paredzēto darbību īstenošanā kopumā (Ziņojuma 7.2. tabula, pasākumi ietekmes mazināšanai / apzināšanai), tostarp gadījumos, ja tiktu atklāti apbedījumi vai kara laika munīcija.

6.4.3.8.2. No Ziņojuma izriet, ka Izpētes teritorijā ir vairākas piemiņas vietas – Sidrabiņu kapsēta (šobrīd slēgta un jauni apbedījumi tajā vairs netiek veikti), kā arī divi pagasta nozīmes dabas objekti – *Jūdiņu* akmens un *Miku* akmens. Arheologs ir ieteicis un Ziņojuma autori kā ieteikumu Ziņojumā ir iestrādājuši rekomendāciju, ka būvprojekta izstrādes stadijā (lai mazinātu iespējamu ietekmi) būtu vērtējama iespēja atvirzīt VES Nr. D-WT-121 tālāk no 2. Pasaules kara brāļu kapiem, atvirzīt VES

²² No minētajām VES stacijai ar numuru PA-WT-204 iepriekš identificēti kopumā izslēdzoši apstākļi, jo tā atrodas pārāk tuvu Pienavas ciemam (Noteikumu Nr. 240 163.4. punkts), bet stacijām ar numuriem D-WT-110, D-WT-114 iepriekš identificēti kopumā izslēdzoši apstākļi saistībā ar to atrašanos nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijā (noteikumu Nr.291. 6. punkts), attiecīgi nosacījumi to iespējamās ietekmes pārvaldībai tālāk šajā Biroja atzinumā vairs netiek vērtēti.

Nr. P-WT-017 un Nr. P-WT-018 tālāk no Sudrabiņu kapsētas un veikt pasākumus, lai VES Nr. PA-WT-204 un Nr. PA-WT-205²³ būvniecības gadījumā neradītu nozīmīgu ietekmi uz tuvumā esošiem objektiem (tostarp Jūdiņu akmens apkārtni). Vērtējot šo rekomendāciju, Birojs atzīst, ka VES Nr. D-WT-121, Nr. P-WT-017 un Nr. PWT-018 izvietojuma maiņai ir pārāk vispārējs ieteikuma raksturs, kam nav sniegti nedz objektīvi vērtēšanas kritēriji (piemēram, rekomendētais attālums), nedz novērtētas alternatīvās vietas. Ievērojot to, ka VES radītās vizuālās pārmaiņas skartu ievērojamu teritoriju, VES izvietojuma maiņa par dažiem metriem vai 100 m to redzamību piemēnas vietu un dabas objektu tuvumā būtiski nemainītu, tomēr izvietojuma maiņai (jo īpaši elektrostacijām vēja parku perifērijā) var būt ietekme uz citiem Ziņojumā vērtētajiem ietekmes aspektiem. Ievērojot minēto, Birojs piekrīt, ka arheologa rekomendācija kā ieteikums varētu tikt izsvērts Paredzēto darbību būvprojekta izstrādes gaitā, tomēr tās īstenošanu nebūtu pieļaujams noteikt kā pašmērķi, tostarp tādēļ, ka VES būvniecībai nav izslēdzošu vai limitējošu apstākļu šo objektu aizsardzības kontekstā. Jārēķinās, ka gadījumā, ja tiek mainīts VES novietojums, ir jānodrošina izvietojuma atbilstība arī vietas izvēles ierobežojumiem. Tādēļ – līdzvērtīgi kā tas secināts jau kontekstā ar VES, kurām izvietojuma izmaiņas Ziņojumā apsvērtas saistībā ar nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijām –, ja tiek rasts risinājums par VES Nr. D-WT-121, Nr. P-WT-017 un Nr. PWT-018 atvēršanai no arheologa atzinumā norādītajiem piemēnas un dabas objektiem, šādu izmaiņu pieļaujamība vērtējama, - pārbaudot, vai nav jāveic arī Novērtējuma likuma 3. divi *prim* panta 3. punkta c. apakšpunkta prasībām atbilstīgu izvērtējumu.

6.4.3.8.3. Noteikumu Nr. 240 163.6. punkts noteic, ka, plānojot tādu VES izvietojumu, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā jāizvērtē VES ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku. Izpētes teritorijai tuvākie valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi ir Lestenes muižas apbūve ~ 3 km attālumā uz ZR no tuvākajām VES vēja parkā “Pienava” un Lustes muižas pils ~ 1-2 km attālumā uz A no tuvākajām VES vēja parkā “Dobele”. Tomēr Izpētes teritorijas apkārtnē ir arī vietējas nozīmes kultūras pieminekļi, tostarp Bērzbeķes muižas apbūve (atrodas ~ 1-2 km attālumā uz D no tuvākajām VES vēja parkā “Dobele”). Tādēļ Ziņojumā, vērtējot ietekmi uz ainavu, sagaidāmās pārmaiņas ievērtētas ne tikai valsts nozīmes kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā. No Ziņojumā ietvertā novērtējuma, tostarp 2.32. attēla, 11. pielikuma un papildus sagatavotās interaktīvās kartes (sagatavota papildus 42 skatu punktiem; pieejama: <https://arcg.is/1zqSyy>), secināms, ka VES (lai arī ne visas un ne no visiem skatu punktiem) būs redzamas no teritorijām, kas atrodas arī minēto pieminekļu tuvumā. Tomēr Ziņojumā novērtēts, ka šādu pārmaiņu dēļ būtiski nemazināsies kultūras pieminekļu vērtība. Ziņojumā secināts, ka mainīsies skats no kultūras pieminekļiem vēja parku virzienā, tomēr veiktais novērtējums nav bijis par pamatu secinājumam, ka VES un kultūras pieminekļu saglabājamās vērtības telpiski varētu būt tik nesaderīgas, lai ainavas pārmaiņas kultūras pieminekļu vizuālās redzamības zonā izslēgtu Paredzēto darbību pieļaujamību. Šādu secinājumu nav sniegusi arī Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde.

6.4.3.9. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs uzskata, ka gadījumā, ja tiek lemts par Paredzēto darbību pieļaujamību, to īstenošanai papildus ārējos normatīvajos aktos jau noregulētajam saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta desmito daļu nosakāmi šādi nosacījumi:

²³ VES stacijai ar numuru PA-WT-205 iepriekš identificēti kopumā izslēdzoši apstākļi, jo tā atrodas pārāk tuvu Pienavas ciemam (Noteikumu Nr. 240 163.4. punkts), attiecīgi nosacījumi tās iesējamās ietekmes pārvaldībai tālāk šajā Biroja atzinumā vairs netiek vērtēti.

- a) Lai mazinātu vēja parku "Pienava" un "Dobele" negatīvo ietekmi uz ainavu, cik iespējams jāizvēlas viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot vēja parku un tajā esošo VES savstarpēju disharmoniju. Nosacījums piemērojams tik tālu, cik tā iespējamību un VES tehniskos parametrus neaprobežo Noteikumu Nr. 240 163. punkta prasības.
- b) Paredzēto darbību īstenošanas laikā kultūras mantojuma un arheoloģisko vērtību apzināšanai būvniecības vietās jāpieiet ar papildus rūpību, būvprojektā jau savlaicīgi paredzot un ieplānojot arheoloģisko uzraudzību un nosacījumus rīcībām gadījumos, kad tiek atklātas vēstures liecības vai apbedījumi.
- c) Ja turpmākajās plānošanas un projektēšanas stadijās tiek izskatīts un rasts risinājums VES Nr. D-WT-121, Nr. P-WT-017 un Nr. PWT-018 atvēršanai atbilstoši Ziņojuma 7.2. tabulā un 6. pielikumā ietvertajām rekomendācijām, šādu izmaiņu pieļaujamība vērtējama, - pārbaudot, vai nav jāveic arī Novērtējuma likuma 3. divi *prim* panta 3. punkta c. apakšpunkta prasībām atbilstīgs izvērtējums, ar attiecīgu iesniegumu vērstoties VVD.

6.4.4. Drošība un vides risku pārvaldība, tostarp iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi:

- 6.4.4.1. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 29. panta otro daļu un 32. viens *prim* panta pirmo un otro daļu ap VES, kuru jauda ir lielāka par 20 kilovatiem, nosakāma drošības aizsargjosla, lai nodrošinātu cilvēku un VES tuvumā esošo objektu drošību VES ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā. No minētā izriet, ka VES ir objekti, kuru plānošanā un projektēšanā jāņem vērā arī drošības aspekti, nodrošinot, ka aizsargjoslā nav dzīvojamo māju un cilvēku pulcēšanās vietu, kā arī nav objektu, kas varētu izraisīt nopietnas avārijas (saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 58. viens *prim* pantu – degvielas uzpildes stacijas, naftas, naftas produktu, bīstamu ķīmisko vielu un produktu glabātavas).
- 6.4.4.2. Atbilstoši Ziņojumam ap VES nosakāmās aizsargjoslas platums (atkarībā no VES augstuma) var sasniegt 361,5 m. Novērtējot iespējamās citas darbības vai riska objektus Ziņojumā secināts, ka ~ 2 km attālumā no Izpētes teritorijas atrodas SIA "LatRosTrans" naftas pārsūkņēšanas stacija; ~ 1,3 km attālumā no Izpētes teritorijas atrodas SIA "BIO ZIEDI" biogāzes stacija; ~ 300 m attālumā no Izpētes teritorijas atrodas agrākais lidlauks (lidlauks tā lietošanas mērķim nav sertificēts), savukārt ~ 50 m attālumā no Izpētes teritorijas atrodas degvielas uzpildes stacija. Tomēr attālumi no minētajiem objektiem līdz tuvākajām VES, kuru būvniecībai nav konstatēti izslēdzoši apstākļi, būs vērā ņemami lielāki (~ 2 km un vairāk) un nevienā gadījumā neatradīsies VES aizsargjoslā vai to tuvumā. Atbilstoši novērtējumam šo objektu un teritoriju kontekstā ierobežojumi vai papildus nosacījumu nepieciešamība Paredzētajām darbībām Ziņojumā nav identificēta.
- 6.4.4.3. Atbilstoši Ziņojumam – VES būvniecība un papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu būvniecība nav paredzēta nedz Izpētes teritoriju šķērsojošā maģistrālā gāzes vada, nedz naftas/naftas produktu vada aizsargjoslās. Secināms, ka atsevišķās vietās var būt nepieciešams veikt esošo ceļu, kas šķērso cauruļvadus, pārbūve, tomēr cauruļvadu kontekstā ierobežojumi vai papildus nosacījumu nepieciešamība Paredzētajām darbībām Ziņojumā nav identificēta. Birojs jau iepriekš šajā atzinumā ir noteicis, ka ar Paredzētajām darbībām saistītajiem būvdarbiem nepieciešams saņemt arī VVD tehniskos noteikumus, attiecīgi ir identificējama stadija, kurā atkārtoti, ja nepieciešams, šis būvdarbu drošības jautājums var tikt vērtēts.
- 6.4.4.4. No Ziņojuma izriet, ka saimnieciskās darbības veikšana ārpus VES izbūves vietas (tostarp to aizsargjoslā) netiks ierobežota (neskaitot Aizsargjoslu likuma 58. viens *prim* panta aprobežojumus), to varēs turpināt izmantot lauksaimniecībai vai citiem

līdzšinējiem mērķiem. Tomēr darbiniekiem, kas veiks zemes apstrādi VES tuvumā, būs nepieciešama papildus piesardzība. Atbilstoši Ziņojumam, uzsākot vēja parku ekspluatāciju, pie autoceļiem, kas šķērso parku teritoriju, tiks uzstādītas informatīvas zīmes par VES parkiem ar informāciju par vēlamajiem drošības pasākumiem un rīcībām ārkārtas situācijās, kā arī paredzēts uzstādīt informatīvās zīmes, kas apzīmē aizsargjoslu. Paredzēts, ka VES ekspluatācijas laikā to uzraudzība un darbības kontrole tiks veikta attālināti visu diennakti, ko veiks apmācīts personāls. Ziņojumā norādīts, ka visas Ziņojumā vērtētās VES aprīkotas ar automātiskiem vibrācijas sensoriem un drošības sistēmu, kas pārtrauc stacijas darbību pie noteikta vibrācijas līmeņa, ko izraisa rotora lāpstiņu apledojuums. Tomēr šāds aprīkojums nevar pilnībā novērst riskus, kas ir saistīti ar ledus gabalu krišanu no rotora lāpstiņām. Novērtējot maksimālo iespējamo (teorētisko) attālumu, kādā ledus atlūza varētu aizlidot no VES, secināts, ka matemātiski lielākais ledus atlūzu krišanas attālums VES darbības laikā ir iespējams Vestas V150 stacijai (474 m), bet VES darbības uzsākšanas brīdī Siemens – Gamesa SWT-DD-142 stacijai (377,6 m). Ņemot vērā no Noteikumiem Nr. 240 izrietošos vēja parka izvietojuma ierobežojumus, aprēķinātās maksimālās ietekmes zonā nav dzīvojamās apbūves teritorijas, šajā zonā nav arī autoceļš A9, tomēr teritorijā atrodas vairāki Tukuma un Dobeles novada pašvaldības autoceļu posmi. Tomēr, vērtējot literatūrā pieejamo informāciju par VES lāpstiņu apledojuumu un ledus gabalu krišanas gadījumiem Eiropā, kā arī izsverot varbūtību, ka apledojuuma atlūza varētu nokrist uz kāda no šiem objektiem, Ziņojumā secināts, ka drošības risks ir $\sim 10^{-5}$ - 10^{-6} (zems). Arī novērtējot citus riskus (aizdegšanās, VES sabrukšana) un to varbūtību, Ziņojumā secināts, ka tas ir ļoti zems vai niecīgs, tomēr secināts, ka, lai gan veiktā novērtējuma rezultāti liecina par to, ka ar Paredzētajām darbībām *“saistīto vides risku līmenis ir zems un iespējamo avārijas situāciju ietekme ir maznozīmīga, realizējot paredzēto darbību, ir ieteicams realizēt ietekmi uz vidi mazinošus pasākumus, kas plašāk aprakstīti ziņojuma 6.2. nodaļā”*. Izvērtējis Ziņojuma 6.2. nodaļā un 6.1. tabulā ietvertos pasākumus, kā arī Ziņojuma 237. lpp. ietverto piebildi, Birojs secina, ka Ierosinātāja nav apņēmusies īstenot Izstrādātājas norādīto rekomendāciju (Nr. 11.3.) aprīkot ar pretapledošanas sistēmām tās VES, kuru Ziņojumā novērtētās ietekmes zonā atrodas pašvaldības autoceļu posmi. Biroja ieskatā šāds piesardzības pasākums ir pamatots un nepieciešams.

- 6.4.4.5. Izpētes teritorija atrodas ~ 45 km attālumā no starptautiskās lidostas “Rīga” un ~ 18 km attālumā no lidlauka “Jūrmala”. Saskaņā ar likuma „Par aviāciju” 41. pantu gaisa satiksmes drošībai ir noteikta virkne ierobežojumu teritoriju izmantošanai ap lidlaukiem, tajā skaitā ierobežojumus gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu būvniecībai, ierīkošanai un izvietojumam. Atkarībā no ierobežojumu veida, tie var skart teritorijas pat 5 km un lielākā attālumā no lidlaukiem, tostarp bez saskaņojuma ar valsts aģentūru “Civilās aviācijas aģentūra” konkrētās zonās ap lidlauku, tā kontrolpunktu vai skrejceļu aizliegts būvēt, ierīkot un izvietot objektus, kuri var radīt traucējumus gaisa kuģu lidojumu nodrošināšanai nepieciešamo radiotehnisko līdzekļu darbā, kuru augstums virs to atrašanās vietas reljefa sasniedz 100 m un vairāk, kuru absolūtais augstums par 30 m un vairāk pārsniedz lidlauka kontrolpunkta absolūto augstumu u.c. Likuma „Par aviāciju” 41. pantā uzskaitīto objektu vidū ir arī jebkurš gaismas avots, kurš netiek izmantots aeronavigācijai, ja tas atradīsies gaisa kuģu pacelšanās vai nosēšanās sektorā un var apdraudēt gaisa kuģu lidojumu drošumu (5 km attālumā no skrejceļa tuvākā sliekšņa). Lai izvērtētu iespējamus VES radītus traucējumus lidojumu drošībai, veiktas konsultācijas ar valsts aģentūru “Civilās aviācijas aģentūra”, kuras 2018. gada 2. augusta vēstule par nosacījumiem VES būvniecībai pievienota Ziņojuma 12. pielikumā. Saskaņā ar novērtējumu valsts aģentūra “Civilās aviācijas aģentūra” kopumā neiebilst pret plānoto vēja parku būvniecību, tomēr uzskata, ka pirms būvniecības uzsākšanas iecere ir saskaņojama ar aģentūru, lai VES aprīkotu ar apgaismojumu un marķējumu, kas nepieciešams lidojumu drošības nodrošināšanai.

Atbilstoši Ziņojumam nav sagaidāma arī VES negatīva ietekme uz aeronavigācijas iekārtu darbību (piemēram, elektromagnētiskā lauka vai signāla fiziskās bloķēšanas dēļ), kā arī gaisa telpas uzraudzības funkcijām, kuras veic bruņotie spēki, tostarp tādēļ, ka attiecīgās iekārtas atrodas ievērojamā attālumā (secināts, ka bruņoto spēku radiolokācijas iekārtas ir aprīkotas ar risinājumiem, kas nodrošina to efektīvu darbību pat tiešā VES tuvumā).

6.4.4.6. Birojs secina, ka jautājumi, kas saistīti ar drošības aspektiem, tostarp būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ir daļēji jau noregulēti ar iepriekš šajā Biroja atzinumā ietvertajiem nosacījumiem, kā arī prasības to pārvaldībai jau izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem. **Ievērojot minēto, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt šādus nosacījumus Paredzēto darbību īstenošanai:**

- a) **Pirms būvniecības uzsākšanas iecere ir saskaņojama ar valsts aģentūru “Civilās aviācijas aģentūra”, lai nodrošinātu, ka VES tiek aprīkotas ar atbilstošu apgaismojumu un marķējumu, kas nepieciešams lidojumu drošībai.**
- b) **VES, kuru apledošanas atdalīšanās zonā atbilstoši Ziņojumā novērtētajam atrodas pašvaldības autoceļu posmi, aprīkojamas ar pretapledošanas sistēmām, kas mazina apledošanas veidošanās varbūtību.**

6.4.5. Troksnis, vibrācijas un elektromagnētiskais lauks:

6.4.5.1. Viena no būtiskām VES ietekmēm ir iekārtu radītais troksnis, jo (atkarībā no VES modeļa) to skaņas jauda var sasniegt 108 dB(A) un pat vairāk. Cilvēku un to veselības aizsardzību no VES radītā akustiskā trokšņa, kas varētu sasniegt un pārsniegt nozīmīgu līmeni, lielā mērā jau nodrošina Noteikumu Nr. 240 163. punkts, kas nosaka minimālo pieļaujamo attālumu no VES (un vēja parkiem) līdz dzīvojamām mājām un ciemiem. Jo īpaši lielo VES gadījumā – šāds piecu minimālo VES augstumu attālums nodrošina, ka VES (un vēja parku kopējā) iespējamā ietekme tiek būtiski samazināta. Vienlaikus tas nemazina nepieciešamību arī Paredzēto darbību IVN ietvaros trokšņa ietekmi vērtēt, savlaicīgi pārliecinoties, vai nevarētu būt konstatējamās arī kādas summāras un nozīmīgas ietekmes.

6.4.5.2. Trokšņa novērtēšanas kārtību, piemērojamās metodes un vides trokšņa robežlielumus nosaka Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk - Noteikumi Nr.16), tostarp to 2. pielikuma 3.2. un 3.3. punkts noteic, ka atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi, bet – novērtējot trokšņa robežlielumus – ņem vērā pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu, kas atbilst attiecīgajai šī pielikuma 1. un 2. punktā minētajai teritorijai. Tā kā Izpētes teritorijas apkārtnē ir lauku teritorijas ar dzīvojamām mājām, pārbaudāmais vides trokšņa robežlielums, kāds piemērojams dzīvojamās apbūves teritorijās, ir L_{diena} 55 dB(A), L_{vakars} 50 dB(A) un L_{nakts} 45 dB(A).

6.4.5.3. Sagatavojot Ziņojumu, vides trokšņa novērtēšanai izmantota ražotāja *Wölfel* datorprogramma *IMMI*, kas nodrošina trokšņu rādītāju aprēķinu Noteikumos Nr. 16 noteiktajām metodēm. VES trokšņa emisijas līmenis ir tiešā veidā atkarīgs no vēja ātruma, kā arī tas atkarīgs no konkrētā VES modeļa radītās trokšņa emisijas (un tās līmeņa pie attiecīgā vēja ātruma). Lai objektīvi novērtētu ar Paredzētajām darbībām sagaidāmo ietekmi uz vides trokšņa līmeni, Ziņojumā vispirms analizēti dažādu VES iekārtu radītā trokšņa dati un informācija par vēja ātrumu plānotajā VES augstumā. Balstoties uz šādu novērtējumu noteikts, kuras iekārtas var radīt vislielāko ietekmi, attiecīgi šādām iekārtām arī veikts Paredzēto darbību radītā trokšņa izklīdes novērtējums.

- 6.4.5.4. Sagaidāmās ietekmes novērtējums veikts diviem scenārijiem. Vispirms, izmantojot informāciju par vēja ātrumu, aprēķināts katras VES prognozētais darbības laiks dienas, vakara un nakts periodā, kā arī laiks, kurā VES radīs noteiktu trokšņa līmeni, - attiecīgi novērtēta sagaidāmā ietekme vēja parku "Pienava" un "Dobele" ekspluatācijas laikā (reālistiskais scenārijs). Pēc tam aprēķināts, kāds varētu būt maksimālais trokšņa līmenis, ja VES vēja parkos "Pienava" un "Dobele" darbotos ar nominālo jaudu – attiecīgi novērtēta iespējamā ietekme arī šādam scenārijam (lai gan tāds nav sagaidāms). Abu scenāriju gadījumā ietekme vērtēta gan vēja parku "Pienava" un "Dobele" 1. alternatīvai, gan 2. alternatīvai, kā arī novērtēta summārā kopējā ietekme ar citiem dominējošajiem trokšņa avotiem (satiksme uz autoceļiem).
- 6.4.5.5. No novērtējuma rezultātiem izriet, ka reālistiskajā scenārijā Paredzēto darbību radītais vides trokšņa līmenis, kas lielāks par 39 dB(A), tikai atsevišķās vietās pārsniegtu Izpētes teritorijas robežas, savukārt nominālās jaudas scenārijā šāds Paredzēto darbību radīts vides trokšņa līmenis (robežās no 35 dB(A) - 39 dB(A) var būt sagaidāms arī atsevišķu Izpētes teritorijai tuvāko dzīvojamo māju teritorijās. Tomēr nedz vienā, nedz otrā gadījumā Noteikumu Nr.16 2. pielikumā noteikto vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi (tostarp trokšņa rādītāja L_{nakts} , kas ir 45 dB(A), pārsniegumi) netiek prognozēti. Šādas ietekmes, kam par iemeslu varētu būt Paredzētā darbība, netiek prognozētas arī summārās ietekmes aprēķinos, ievērtējot vēja parku un esošo trokšņa avotu kopējo ietekmi. Secināts, ka teritorijās, kur jau pašalīk ir palielināts vides trokšņa fons (piemēram, autoceļa A9 un V1101 *Dobele – Lestene - Tukums* tuvumā), tāds saglabāsies, tomēr plānotās VES nebūs iemesls situācijas pasliktinājumam, jo Paredzēto darbību ietekme šajās teritorijās būs nebūtiska. Attiecīgi no Ziņojuma izriet, ka nav paredzama vēja parku "Pienava" un "Dobele" nozīmīga un negatīva akustiskā trokšņa ietekme uz cilvēku veselību un nav pamata izvirzīt Paredzēto darbību īstenošanai prasību, ka uzstādāmās VES noteikti būtu jāizvēlas ar aerodinamiskiem spārniem (tehnisks risinājums, kas atsevišķu ražotāju VES iekārtām ļauj nedaudz samazināt to radīto cilvēkam dzirdamā trokšņa līmeni). Vadoties no minētā nav arī konstatējams, ka Paredzēto darbību radīta trokšņa ietekme būtu pamats būtiskai ietekmei uz nekustamajiem īpašumiem (padarītu tos mazāk piemērotus lietošanas mērķim).
- 6.4.5.6. Vēl viens ar Paredzētajām darbībām saistīts trokšņa avots ir plānotās jaudas paaugstināšanas apakšstacijas. Šī brīža izvērtēšanas stadijā nav vēl precīzi zināms, kurā vietā konkrēti tiks veikta to būvniecība, tomēr zināms, ka nepieciešams ar nosacījumiem ierobežot to izvietojumu tā, lai neradītu vides trokšņa robežlielumu pārsniegumus. Ievērojot plānošanas stadiju, kurā Paredzēto darbību IVN tiek veikts, šāda pieeja uzskatāma par saprātīgu un novērtējuma mērķiem atbilstīgu. Vadoties no aprēķinu rezultātiem, var tikt noteikti darbības nosacījumi, kas ievērojami viena vai otra risinājuma gadījumā. Novērtēts, ka šāda būve, ja tās radītais skaņas spiediena līmenis 2 m attālumā nepārsniegs 72 dB(A) (Ziņojumā plānotais risinājums) un neatradīsies dzīvojamās apbūves teritorijām tuvāk par 500 m, nevar radīt vides trokšņa robežlielumu pārsniegumus. Savukārt gadījumā, ja tiktu izbūvētas jaudas paaugstināšanas apakšstacijas ar trokšņa līmeni, kas augstāks par 72 dB(A), vai tās plānots izbūvēt tuvāk par 500 m no dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijām, - būvprojekta izstrādes laikā nepieciešams veikt trokšņa līmeņa aprēķinus, lai novērtētu apakšstaciju radīto trokšņa līmeni un, nepieciešamības gadījumā, paredzētu pasākumus ietekmes mazināšanai (Ziņojuma 7.2. tabula).
- 6.4.5.7. Lai arī likuma "Par piesārņojumu" tvērumā troksnis kā viens no emisiju veidiem (un vides piesārņojums) tiek uzskatīts kā akustiskais jeb cilvēkam dzirdamais troksnis, nereti ar dažādām rūpnieciskām iekārtām, arī transportlīdzekļiem (piemēram, kuģi, gaisa kuģi arī vieglie transportlīdzekļi) cilvēku veselības kontekstā tiek vērtēts arī troksnis zemo frekvenču diapazonā (10 - 160 Hz), jo ilgstoša ekspozīcija troksnim zemo

frekvenču diapazonā (tāpat kā dzirdamo frekvenču diapazonā), ja šis skaņas (trokšņa) līmenis ir augsts, var atstāt ietekmi uz cilvēku veselību. Zemo frekvenču troksnis un tā iespējama ietekme uz cilvēku veselību ir salīdzinoši plaši apspriests jautājums jau kopš VES uzstādīšanas pirmsākumiem, un Birojs secina, ka līdztekus ietekmei uz ainavu – tas bijis arī viens no visplašāk apspriestajiem jautājumiem arī IVN sabiedrisko apspriešanu ietvaros, tostarp Birojs ir saņēmis vairākas individuālas un kolektīvi parakstītas vēstules, kurās vērsta uzmanība uz dažādiem pētījumiem un to rezultātiem, lūgts nodrošināt, ka Paredzēto darbību IVN ietvaros zemo frekvenču troksnis un tā iespējama ietekme uz sabiedrības veselību tiek pienācīgi novērtēta. Ievērojot minēto, Ziņojumā ir ietverts vērtējums par vēja parkos paredzēto VES (un vēja parku kopējo) radīto troksni zemo frekvenču diapazonā. Aktualizējot Ziņojumu tā 18. pielikumā sniegtas arī atbildes uz sabiedrības pārstāvju uzdotajiem jautājumiem saistībā ar Birojam atsūtīto pētījumu apkopojumu.

- 6.4.5.8. Biroja ieskatā sabiedrības pārstāvjus pamatoti satrauc jautājumi, kas saistīti ar cilvēku veselību, turklāt IVN uzdevums ir nodrošināt, ka sabiedrība piedalās ietekmes novērtējumā, ka sagaidāmās ietekmes tiek saprotami izskaidrotas. Tomēr Birojs, vērtējot jautājumu par VES radīto troksni zemo frekvenču diapazonā, tostarp sabiedrības pārstāvju Birojam iesūtītos viedokļus un informāciju, nevar neņemt vērā arī Pasaules Veselības Organizācijas 2018. gada vadlīnijās “*Vides trokšņa vadlīnijas Eiropas Reģionam*”²⁴ secināto, ka atsevišķās VES radītā trokšņa ietekmes jomās nepieciešami turpmāki pētījumi VES trokšņa ietekmes uz veselību izpētei, lai kvalitatīvāki pierādījumi varētu pienācīgi pamatot ieteikumus. Kā viena no jomām, kurās par VES ietekmi uz veselību Pasaules Veselības Organizācijas ieskatā pierādījumi nav pieejami vai tie novērtēti ar zemu vai ļoti zemu kvalitāti (jomas, kurās ieteikumi ierosināti pētniecībai), ir trokšņa iedarbība dažādos līmeņos un frekvencēs (ieskaitot zemas frekvences troksni). Attiecīgi Pasaules Veselības Organizācija nepiedāvā rekomendācijas VES radītam troksnim zemo frekvenču diapazonā. Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam, kā ieteikumus šādām vērtībām iespējams izmantot robežlielumus, kas VES radītam zemas frekvences troksnim ir noteikti Dānijā ar 2015. gada 21. decembra Vides un Pārtikas ministrijas rīkojumu Nr. 173637 (noteikta arī VES radītās zemas frekvences skaņas novērtēšanas kārtība). Attiecīgi tie izmantoti, lai IVN uzdevumā sniegtu iespējami objektīvu atbildi par sagaidāmo ietekmi un tās būtiskumu.
- 6.4.5.9. Atbilstoši Dānijā noteiktajam regulējumam VES radītais summārais trokšņa līmenis zemo frekvenču diapazonā (10 – 160 Hz) dzīvojamajās ēkās nedrīkst pārsniegt 20 dB pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes), kas nosakāms aprēķinu ceļā. Veicot aprēķinus, Ziņojumā prognozēts vēja parku kopējais un katras VES radītais zemas frekvences trokšņa līmenis dzīvojamās apbūves teritorijās Izpētes teritorijas apkārtnē (kopumā 79 novērtējuma punktos)²⁵. Secināts, ka nevienā aprēķinu punktā VES radītais (un vēja parku kopējais radītais) troksnis zemo frekvenču diapazonā nepārsniegs vērtības, kas Dānijā noteikti kā zemas frekvences trokšņa robežlielumi. Ņemot vērā veikto novērtējumu un prognozēto trokšņa līmeni zemo frekvenču diapazonā, kā arī plānoto VES attālumu no dzīvojamās apbūves teritorijām, Birojam nav pamata nonākt pie secinājuma, ka Paredzēto darbību ietekme šajā trokšņa aspektā varētu pārsniegt cilvēku veselības aizsardzībai rekomendējamu līmeni. Šādus iebildumus, sniedzot atsaukumi par Ziņojumu, Birojam nav norādījusi arī Veselības inspekcija, vienlaikus rekomendēts pēc VES ekspluatācijas uzsākšanas, veikt trokšņa līmeņa mērījumus. Atbilstoši Ziņojuma 6.1. tabulā un 237. lpp. norādītajam, Ierosinātāja ir

²⁴ Environmental Noise Guidelines for European Region, World Health Organisation, 2018 (pieejamas: angļu valodā http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0008/383921/noise-guidelines-eng.pdf?ua=1).

²⁵ Aprēķinos izmantotie dati, aprēķinu procesa atspoguļojums, kā arī aprēķinu rezultāti ir pievienoti Ziņojuma E.5. pielikumā.

apņēmusies pēc vēja parku nodošanas ekspluatācijā VES tuvākajās dzīvojamajās mājās veikt trokšņa līmeņa, tajā skaitā zemas frekvences trokšņa līmeņa, mērījumus, lai apliecinātu Paredzēto darbību atbilstību normatīvo aktu prasībām. Dzīvojamās ēkas, kurās šādi mērījumi būtu veicami, paredzēts noteikt – konsultējoties ar Veselības inspekciju. Biroja ieskatā, tostarp tādēļ, ka minētais jautājums satrauc sabiedrību, nosacījumu par mērījumu veikšanu nepieciešams iestrādāt arī šajā Biroja atzinumā (Novērtējuma likuma 20. panta desmitā daļa), nosakot, ka mērījumu rezultāti iesniedzami gan Veselības inspekcijā, gan (prasību ievērošanas pēctecības un kontroles nodrošināšanai – Birojā un VVD).

- 6.4.5.10. Vērtējot VES radītās vibrācijas un to iespējamo ietekmi, par vērtēšanas atskaites sistēmu Ziņojuma autori ir izvēlējušies robežlielumus, kas agrāk bija noteikti ar Ministru kabineta 2003. gada 25. jūnija noteikumiem Nr. 341 “*Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās*”²⁶ (zaudējuši spēku), kā arī informāciju par citu valstu pieredzi un noteiktajām vibrāciju vērtībām. Secināts, ka galvenie vibrācijas avoti VES ir ģenerators, pārnese un gultņu sistēmas, kuru vibrācija var izraisīt arī gondolas un torņa vibrēšanu. Savukārt, palielinoties vēja ātrumam, vibrācijas līmeni var paaugstināt VES daļu disbalanss, kas rodas vēja radītā spiediena un turbulences plūsmu rezultātā. Atsaucoties uz vibrāciju mērījumiem, kas periodā no 2013.- 2015. gadam veikti Vācijā, arī Kanādā, Ziņojumā secināts, ka vibrācijas līmenis pie VES var pārsniegt 1 m/s^2 , bet tas strauji samazinās – attālinoties VES (285 m attālumā no VES tas bija nedaudz augstāks par $0,01 \text{ m/s}^2$, kas tikai nedaudz pārsniedz vibrāciju līmeni, kāds reģistrēts, kad VES tika izslēgta un ir ievērojami zemāks par līmeni, kāds agrāk bija noteikts ārstniecības iestāžu operāciju zālēm). Lai arī līdzvērtīgi mērījumi nav veikti tieši pie tādu modeļu VES, kādas paredzētas Izpētes teritorijā, Ziņojuma autori secina, ka vibrāciju ietekme, tostarp uz cilvēku veselību, īpašumiem un to drošību, nebūs būtiska.
- 6.4.5.11. **Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs ņem vērā, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā vides trokšņa robežlielumu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājam saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Ņemot vērā to, ka pieļaujamo attālumu no dzīvojamām teritorijām jau noregulē Noteikumi Nr.240, ar Paredzētajām darbībām plānoto (un pieļaujamo) VES attālums līdz teritorijām, kur ilgstoši uzturas cilvēki, ir pietiekami liels, lai vēja parku radītās ietekmes tiktu samazinātas līdz pieņemamam un pieņemamam līmenim. Attiecīgi Birojs secina, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu papildus ārējos normatīvajos aktos jau noteiktajam un Ziņojumā paredzētajam nepieciešams ar šo atzinumu noteikt šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētās darbības to akcepta gadījumā ir īstenojamas²⁷:**
- a) **Pēc vēja parka “Pienava” un vēja parka “Dobele” nodošanas ekspluatācijā VES tuvākajās dzīvojamajās mājās veicami trokšņa līmeņa, tajā skaitā zemas frekvences trokšņa līmeņa, mērījumi. Dzīvojamās ēkas, kurās mērījumi veicami, nosakāms – konsultējoties ar Veselības inspekciju.**

²⁶ Vibrācijas robežlielumi tika noteikti ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā), kur izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja būt lielāks par $0,028 \text{ m/s}^2$. Dzīvojamās telpās izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja pārsniegt $0,04 \text{ m/s}^2$ nakts laikā un $0,07 \text{ m/s}^2$ dienas laikā.

²⁷ Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts jau noteic, ka Paredzēto darbību Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tajā skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atļūdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.

b) Prasību ievērošanas pēctecības un kontroles nodrošināšanai mērījumu rezultāti iesniedzami gan Veselības inspekcijā, gan Birojā un VVD.

6.4.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.

- 6.4.6.1. Līdzvērtīgi kā troksnis – arī mirgošanas efekts ir viena no VES raksturīgām ietekmēm, kas var radīt pārmērīgu traucējumu, lai gan mirgošanas ietekmei nav ar ārējiem normatīvajiem aktiem noteiktu robežlielumu. Mirgošanas efektu rada VES rotora spārnu kustība, tiem periodiski aizsedzot sauli un veidojot kustīgas ēnas uz zemes un dažādu objektu virsmas. Ja šo kustīgo ēnu ceļā ir dzīvojamās vai publiskās apbūves teritorijas, kur ilgstoši uzturas cilvēki, traucējums var būt kaitinošs un, iespējams, ietekmēt arī cilvēku veselību. Tā kā visām Ziņojumā ievērtētajām VES ir automatiskās darbības un kontroles sistēmas, tajās ir iespējams uzstādīt darbības programmu, kas automatiski pārtrauc VES darbību noteiktos laika periodos. Atbilstoši Ziņojumam ierobežojumi darbības režīmam var tikt uzstādīti, izmantojot informāciju gan par teorētisko, gan faktisko saules spīdēšanas laiku (risinājums, kura ietvaros VES tiek apturētas tikai saules spīdēšanas laikā, ir dārgāks, bet ļauj samazināt VES dīkstāves periodu). Attiecīgi secināms, ka mirgošanas efekta ietekmi, ja tā ir pārāk traucējoša, ir iespējams samazināt.
- 6.4.6.2. Vērtējot VES mirgošanas efektu, Ziņojumā ņemtas vērā citās valstīs izstrādātās vadlīnijas, kas raksturo tajās noteiktu pieņemamu vai pieļaujamu mirgošanas efekta iedarbības ilgumu, jo šādas vērtības ar Latvijas normatīvajiem aktiem nav noteiktas. Proti, citās valstīs par pieņemamu tiek atzītas 30 mirgošanas stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes (pieņemot, ka saule spīd visu laiku), 8-10 mirgošanas stundas gadā (Vācijā, Zviedrijā un Beļģijā 8h gadā), ja tās aprēķinātas atbilstoši reālajam scenārijam, kā arī 30 minūtes vienā dienā abu vērtēšanas scenāriju gadījumā.
- 6.4.6.3. Mirgošanas efekta ietekmes novērtējumam izmantota *WindPro* programmatūra (ražotājs *EMD International A/S*), kas izstrādāta VES parku radīto ietekmju vērtēšanai un ietver speciālu moduli mirgošanas efekta aprēķināšanai. Mirgošanas ietekmes aprēķini veikti gan pēc sliktākā scenārija metodes, neņemot vērā faktisko saules spīdēšanas laiku, gan pēc reālā scenārija, ņemot vērā prognozēto vidējo saules spīdēšanas laiku Izpētes teritorijā. Secināts, ka nozīmīgākie VES raksturlielumi, kas ietekmē mirgošanas efektu, ir VES spārnu garums un masta augstums (lai gan zemāko staciju ietekmes zona ir mazāka, kopējais mirgošanas ietekmes laiks to tiešā tuvumā ir lielāks nekā augstākām stacijām, bet, palielinoties attālumam no VES, ietekmes laiks samazinās straujāk). Secināts, ka mirgošanas efekta ietekmes vērtēšanai jāizvēlas VES modelis Vestas V150, kas var radīt nozīmīgāko ietekmi (VES ar vislielāko rotora diametru, bet vērtējot dažādus masta augstumus).
- 6.4.6.4. Aprēķinu rezultātā, vērtējot abu vēja parku summāro ietekmi abām alternatīvām, secināts, ka rekomendētās mirgošanas ietekmes ilguma vērtības tiktu pārsniegtas 26 apbūves teritorijās, no kurām 5 atrodas Dobeles novada, bet 21 – Tukuma novada teritorijā. Attiecīgi Ziņojumā secināts, ka speciāla režīma uzstādīšana mirgošanas ietekmes mazināšanai var būt nepieciešama vēja parka “*Dobele*” VES: Nr. D-WT-106, Nr. D-WT-112, Nr. D-WT-118, Nr. D-WT-119, Nr. D-WT-120, Nr. D-WT-122, Nr. D-WT-123, Nr. DA-WT-301, Nr. DA-WT-302, un vēja parka “*Pienava*” stacijām: Nr. P-WT-001, Nr. P-WT-003, Nr. P-WT-006, Nr. P-WT-010, Nr. P-WT-013, Nr. P-WT-014, Nr. P-WT-016, Nr. P-WT-017, Nr. P-WT-018, Nr. P-WT-020, Nr. P-WT-022, Nr. PA-WT-202, Nr. PA-WT-203, Nr. PA-WT-204, Nr. PA-WT-205 un Nr. PA-WT-206²⁸.

²⁸ No minētajām stacijām VES Nr. D-WT-118, Nr. D-WT-119, Nr. PA-WT-202, Nr. PA-WT-203, Nr. PA-WT-204 un Nr. PA-WT-205, Nr. PA-WT-206 un Nr. DA-WT-301 jau iepriekš šajā Biroja atzinumā identificēti izslēdzami vai limitējoši apstākļi.

Tomēr Ziņojumā tāpat secināts, ka pašlaik vēl nav noteikts izbūvējamo VES modelis un masta augstums, kā arī VES novietojums būvprojektu izstrādes laikā var tikt precizēts, tādēļ būvniecības procesa laikā ir nepieciešamas atkārtoti veikt mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinus, noteikt ietekmētās apbūves teritorijas un izstrādāt staciju darbības apturēšanas režīmus.

- 6.4.6.5. Birojs atzīst, ka šāds secinājums Ziņojumā ietverts pamatoti, jo ietekme, ko var radīt mirgošanas efekts (salīdzinājumā ar citām vērtētajām ietekmēm), ir jutīga pret pārmaiņām, tostarp izvietouma un VES augstuma izmaiņām. Atsevišķu no Ziņojumā identificēto VES gadījumā šajā Biroja atzinumā konstatēti arī izslēdzoši vai limitējoši apstākļi, tostarp ierobežojumi VES augstumam. Mainoties VES kopējam skaitam vai to parametriem, arī Ziņojumā novērtētā ietekme (mirgošanas ietekmes ilgums skartajās teritorijās) var atšķirties, tādēļ šajā IVN stadijā nav iespējams ar pienācīgu konkrētību Biroja nosacījumos nostiprināt, ar kādu režīmu un cik stundu darbības ierobežojumu katras no VES darbība aprobežojama. Vienlaikus, lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzskata, ka aprobežojums vēja parku darbībai līdz līmenim, kas nepārsniedz Ziņojumā identificētos ieteikumu rādītājus, ir nepieciešams (ne tikai rekomendējams), pat ja šādas vērtības neizriet no spēkā esošiem normatīvajiem aktiem. Vadoties no citu Eiropas Savienības dalībvalstu valstu pieredzes, mirgošanas ietekmes radīto apgrūtinājumu ir pamatoti uzskatīt par pārmērīgu komersanta darbības radītu ietekmi, ja šāda traucējuma kopējais ilgums teritorijās, kur ilgstoši uzturas cilvēki, pārsniedz noteiktu līmeni. Tādēļ Ierosinātājam ir iespēja izvēlēties, kādu tehnisko risinājumu (ierobežojumi atbilstoši faktiskajam vai teorētiskajam aprēķinam) tā VES aprīkojumā un darbībā izvēlēties, tomēr Paredzēto darbību īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanas ietekme dzīvojamo māju teritorijā nepārsniedz noteiktās vērtības. **Attiecīgi Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nosaka šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**
- a) Paredzēto darbību īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanas ietekme dzīvojamo māju teritorijā nepārsniedz 30 minūtes vienā dienā, bet gada kopējais ilgums 30 vai 8 mirgošanas stundas (atkarībā no ietekmes novērtēšanas un mazināšanas metodes).
 - b) Būvprojekta sastāvā jānodrošina atkārtoti mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķini, ņemot vērā aktuālo situāciju, VES izvietošanu un tehniskos parametrus. Nosacījumi darbību režīmam (staciju darbības apturēšanas režīms) katrai no VES iestrādājami būvprojektā kā VES darbības plāns, kas kopā ar paziņojumu par C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanu iesniedzams arī VVD. Nosacījuma izpildes uzraudzībai un kontrolei atskaites par VES darbības režīmiem vismaz vienreiz kalendārajā gadā iesniedzamas vietējās pašvaldībās, Birojā un VVD.

6.4.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un ietekme uz sakaru iekārtām:

- 6.4.7.1. Ar VES kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ir saistīts arī elektriskais un magnētiskais lauks, kuram vispārēji ir iespējama ietekme uz cilvēku veselību un dažādu sakaru iekārtu darbību, tādēļ tā vērtēta arī Ziņojumā. Elektriskā un magnētiskā lauka avoti Paredzēto darbību gadījumā būs VES gondolā esošais strāvas ģenerators un paaugstinošais transformators, pazemes kabeļu tīkls no VES līdz jaudas paaugstināšanas stacijām jeb transformatoru stacijām, pašas transformatoru stacijas un augstsprieguma elektrolīnijas, kas nepieciešamas, lai saražoto elektroenerģiju aizvadītu līdz elektropārvades operatoram (paredzētas 110 kV pazemes kabeļu līnijas).
- 6.4.7.2. Elektromagnētiskā lauka starojuma robežlielumi un mērķlielumi, kā arī to piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes cilvēku veselību aizsardzības nodrošināšanai ir noteikti

Ministru kabineta 2018. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 637 “*Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 637). Atbilstoši Noteikumu Nr. 637 nosacījumiem Ziņojumā ietvertais elektromagnētiskā lauka novērtējums papildināts ar 16. pielikumu “*Plānoto vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” radītā elektromagnētiskā starojuma ietekmes novērtējums*”. Noteikumu Nr. 637 pielikuma 1. tabula noteic, ka strāvas blīvums (ārējo elektromagnētisko lauku inducētās strāvas plūsma) frekvenču joslā no 4 Hz līdz 1000 Hz²⁹ nedrīkst pārsniegt 2 A/m², savukārt elektromagnētiskā lauka starojuma mērķlielumi 50 Hz frekvencei (0,05 kHz) saskaņā ar Noteikumu Nr. 637 pielikuma 2. tabulu ir 5000 V/m elektriskajam laukam un 100 μT magnētiskajam laukam. Ziņojuma 16. pielikumā aprēķināts, ka, lai sasniegtu elektromagnētiskā lauka robežlielumu (2 A/m²) 50 Hz frekvencei – elektriskā lauka intensitātei būtu jāpārsniedz 9200 V/m, bet magnētiskajam laukam - 360 μT.

6.4.7.3. Atbilstoši novērtētajam – VES gondolā esošais strāvas ģenerators (kas atrodas vismaz 100 m augstumā, metāla korpusā) un kabelis VES tornī tiek ekranēts un rada vidē niecīgu elektrisko un magnētisko lauku, ko apstiprina arī dabā veikti mērījumi. Salīdzināmi secinājumi izdarīti par elektropārvades līnijām, - elektriskais lauks pazemes kabeļu līnijās tiek faktiski pilnībā ekranēts, vērā ņemamās vērtībās vidē var būt detektējams tikai magnētiskais lauks, tomēr arī tas ir efektīvi samazināms, pirmkārt, izvēloties paša kabeļa risinājumu, kurā fāzes vadi atrodas maksimāli tuvu viens otram, otrkārt, ieguldot kabeli zemē, jo arī magnētiskā lauka komponenti apakšzemes risinājums efektīvi ekranē. Turklāt elektriskajam un magnētiskajam laukam ir raksturīga strauja dzišana, palielinoties attālumam no objekta. Tomēr, tā kā mērījumi identisku vēja parku gadījumā līdz šim nav bijuši veikti, lai novērtētu iespējamo ar Paredzētajām darbībām sagaidāmo magnētisko lauku, Ziņojuma 16. pielikumā ir veikti teorētiskie aprēķini dažādiem scenārijiem, ņemot vērā mainīgos, kas var iespaidot novērtējuma vērtības (kabeļa ieguldīšanas dziļums, strāvas stiprums, fāzes vadu savstarpējais attālums un savstarpējais izvietojums). Novērtēts, ka magnētiskais lauks 1 m augstumā virs zemes nedz virs pazemes kabeļa, kas novada elektroenerģiju uz transformatora stacijām (arī tad, ja pa vienu kabeli tiktu novadīta vairāku VES saražotā elektroenerģija), nedz virs pazemes kabeļa, kas aizvada elektroenerģiju no transformatora stacijām, nepārsniegs no Noteikumu Nr. 637 pielikuma 2. tabulas izrietošos mērķlielumus (attiecīgi – pat tiešā avota tuvumā netuvosies arī noteiktajam elektromagnētiskā lauka robežlielumam). Secināts, ka elektromagnētiskais lauks, kādu var radīt Paredzētās darbības, nav uzskatāmas par tādu, kas varētu būtiski ietekmēt sabiedrības veselību. Šādam secinājumam piekrīt arī Veselības inspekcija, sniedzot atsauksmi par Ziņojumu.

6.4.7.4. Birojs secina, ka atsevišķi aprēķini elektromagnētiskajam laukam nav veikti plānotajām jaudas paaugstināšanas jeb transformatoru stacijām, kas arī var būt vērā ņemams ietekmes avots. No Ziņojuma izriet, ka precīza to atrašanās vieta vēl nav zināma, tomēr jau trokšņa ietekmes kontekstā novērtēts, ka to izvietošana (bez papildus aprēķinu veikšanas) tuvāk par 500 m no dzīvojamām mājām nebūtu pieļaujama. Ziņojuma 16. pielikumā norādīts, ka šādas sprieguma paaugstināšanas stacijas būvējamas nozogotā teritorijā, nodrošinot, ka neautorizētas personas nevar nonākt to tuvumā. Atbilstoši Veselības inspekcijas tīmekļvietnē publiskotajai informācijai³⁰ transformatoru staciju tuvumā ir iespējama magnētisko lauku iedarbība, atkarībā no strāvas patēriņa magnētiskās plūsmas blīvums mainās un ir robežās starp 30 μT un 100 μT, bet jau 1m attālumā tas ievērojami samazinās līdz 1 μT -5 μT. Vadoties no minētā, var secināt, ka

²⁹ VES gadījumā – 50 Hz.

³⁰ <http://www.vi.gov.lv/lv/vides-veseliba/starojumi/nejonizejosie-starojumi/elektromagnetiskais-lauks/elektribas-parvadu-linijas-un-transformatori-ietekme-uz-veselibu>.

ārpus transformatoru staciju teritorijas to radītā ietekme uz vidi nepārsniegs rekomendētās vērtības un robežlielumus, turklāt jāņem vērā, ka transformatoru stacijas tiek izvietotas arī apdzīvotās vietās. Neatkarīgi no minētā, šī jautājuma vērtēšanai ir atkārtoti jāpievēršas arī būvprojektu izstrādes laikā, plānojot transformatora staciju izvietojumu.

6.4.7.5. Ziņojumā vērtēta arī VES iespējamā ietekme uz telekomunikāciju raidītāju un uztvērēju darbību, izsverot, vai VES uzstādīšana Izpētes teritorijā varētu izraisīt gaisa satiksmes kontroles, meteoroloģisko un jūras navigācijas radaru signāla traucējumus, kā arī aeronavigācijas sistēmu, fiksēto radiotīklu un TV apraides signālu traucējumus. Secināts, ka tuvākās lidostas un jūra no Izpētes teritorijas atrodas pietiekamā attālumā, lai gaisa un jūras navigācijas ierīcēm nozīmīgu ietekmi neradītu, tāpat secināts, ka VES, kuru augstums nepārsniedz 241 m, uz meteoroloģisko radaru iekārtu darbību nozīmīgu ietekmi neradītu. Atbilstoši novērtētajam Izpētes teritorija ir novietota gandrīz vienādā attālumā no diviem TV signāla pārraides torņiem, kas izvietoti Rīgā un Pelčos (pie Kuldīgas), kuri nodrošina visu virszemes TV kanālu apraidi, savukārt bezmaksas satūra apraidi nodrošina arī apraides torņi Lielaucē un Ēvaržos (pie Saldus). Atbilstoši Ziņojumā apkopotajai informācijai par pētījumos noskaidroto VES ietekmi uz TV signāla kvalitāti – lielākoties traucējumu iespējamība pastāv analogās apraides gadījumā, kas Latvijā vairs netiek izmantota. Savukārt VES ietekme uz TV apraides kvalitāti, tajā skaitā digitālo virszemes televīziju, konstatēta kā traucējumi tikai pašā VES tuvumā. Līdzīgi VES (to tuvumā) var aizsegt vai fragmentēt (arī atstarot) mobilo sakaru signālus, tomēr traucējumi novērtēti kā nenozīmīgi, jo mobilo sakaru pārraides iekārtu darbības augstums ir ~ 50 m (torņu augstums), savukārt VES plānotas augstākas.

6.4.7.6. Ņemot vērā minēto, nozīmīgas ietekmes uz cilvēku veselību elektromagnētiskā lauka dēļ vai nozīmīgas, pārmērīgas ietekmes uz sakaru sistēmu darbību ar Paredzēto darbību īstenošanu netiek prognozētas. Vienlaikus **Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu Paredzētās darbības īstenošanai noteic šādu nosacījumu - elektroenerģijas pārvadīšanai uz tā jaudas paaugstināšanas stacijām jeb transformatoru stacijām un tālāk uz kopējo elektropārvades tīklu pieļaujams tikai apakšzemes risinājums, tam izvēloties kabeli, kas nodrošina ne mazāk efektīvu elektriskā un magnētiskā lauka dzēšanu kā Ziņojuma 16. pielikumā paredzētais.**

6.4.8. Ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, tostarp īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem un bioloģisko daudzveidību:

6.4.8.1. IVN ietvaros veiktais novērtējums par Paredzētās darbības un ar to saistīto objektu iespējamo ietekmi uz Izpētes teritorijas un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību balstīts uz sertificētu sugu un biotopu ekspertu vērtējumiem³¹, kuru rezultāti atspoguļoti ekspertu atzinumos (Ziņojuma 3., 4. un 5. pielikumus) un Ziņojumā.

6.4.8.2. Atbilstoši novērtētajam Izpētes teritorija R daļā robežojas Dabas liegumu, kas ir Natura 2000 teritorija (noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnu, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai). Tuvākās VES no Dabas lieguma vēja parkā “*Pienava*” paredzētas ne mazāk kā 500 m attālumā. Saskaņā ar novērtējumu Dabas lieguma teritorijā pārstāvēti trīs ES nozīmes aizsargājami purvu un mežu biotopu veidi – 91D0* *Purvaini meži*, 7140 *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7120 *Degradēti augstie purvi*. Visi minētie biotopi ir mitrāji, kurus būtiski varētu ietekmēt izmaiņas teritorijas mitruma režīmā. Tomēr, ievērojot attālumu, kādā no Dabas lieguma paredzēta VES būvniecība, tieša Paredzēto darbību ietekme uz aizsargājamiem biotopiem nav sagaidāma. Ziņojumā

³¹ Ministru kabineta 2010. gada 16. martā noteikumi Nr. 267 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība*”; ekspertu reģistrs pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/ekspertu_registrs/.

izsvērtā arī iespējama netiešā ietekme, kam par iemeslu varētu būt meliorācijas sistēmas elementu pārbūve, tomēr secināts, ka pārbūves darbi būtu nenozīmīgi (saistīti ar caurteku izbūvi un pārbūvi, kā arī esošas drenāžas sistēmas fragmentāru pārbūvi), un tikai atsevišķās vietās, kur dabīgās drenāžas apstākļi ir nepietiekami, gar VES pievedceļiem paredzēts izbūvēt jaunus susinātājgrāvjus. Ņemot vērā attālumu no būvniecības vietām līdz aizsargājamiem biotopiem Dabas liegumā, nozīmīgas ietekmes šajā aspektā uz Natura 2000 teritoriju nav sagaidāmas. Ievērojot minēto, kā arī ņemot vērā Dabas liegumā aizsargājamās dabas vērtības, negatīva ietekme uz Natura 2000 teritorijas ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem netiek prognozēta. Arī citas tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (dabas pieminekļi – aizsargājami koki) no plānotajām VES atrodas pietiekamā attālumā, lai neradītu negatīvas pārmaiņas, kas varētu ietekmēt to saglabāšanu un aizsardzību.

- 6.4.8.3. Saskaņā ar augu sugu un biotopu eksperta³² (turpmāk – Sugu un biotopu eksperts) atzinumā konstatēto (Ziņojuma 3. pielikums) – Izpētes teritorijā vienīgi Pienavas upē un tās krastos ir sastopami Latvijā un ES aizsargājami biotopi – 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi* un 6430 *Eitrofas augsto lakstaugu audzes*. Lielākajā izpētes teritorijas daļā ir lauksaimniecībā intensīvi izmantotas zemes un dažādu kultūraugu tīrumi, kas neatbilst īpaši aizsargājamu biotopu statusam. Izvērtējot Paredzēto darbību iespējamu ietekmi uz augu sugām un biotopiem, kā arī bioloģisko daudzveidību Izpētes teritorijā, Sugu un biotopu eksperts nekonstatē, ka ietekme varētu būt negatīva.
- 6.4.8.4. Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam (balstoties uz DAP dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols” publicēto informāciju) Izpētes teritorijā (Pienavā un Sellītē) līdz šim bijis novērots aizsargājams zīdītājs – Eirāzijas ūdrs (*Lutra lutra*) un tādas Latvijas aizsargājamo zivju sugas kā auslejas (*Leucaspius delineatus*) un pīkstes (*Misgurnus fossilis*). Secināts, ka negatīva ietekme uz šīm sugām ar Paredzētajām darbībām nav sagaidāma, jo būvniecības laikā nav paredzēts veikt nozīmīgus būvdarbus, kas varētu ietekmēt minētās ūdensteces vai to hidroloģisko režīmu. Uz Pienavas upes ir paredzēts izvērtēt un, ja nepieciešams, pārbūvēt trīs esošas caurtekas un izbūvēt vienu jaunu caurteku, visus darbus veicot upes meliorētajā posmā. Arī uz Sellītes ir paredzēts izvērtēt un, ja nepieciešams, pārbūvēt trīs esošas caurtekas un izbūvēt vienu jaunu caurteku. Prasības meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvdarbiem, arī tādiem, kam var būt ietekme uz zivju resursiem, ir jau noregulētas ar ārējiem normatīvajiem aktiem, kur nepieciešams – paredzot arī zivsaimnieciskās ekspertīzes veikšanu³³ un nosacījumu saņemšanu šādas ietekmes mazināšanai. Ziņojumā konstatēts, ka papildus nav nepieciešams veikt specifiskus ietekmi uz vidi mazinošus pasākumus, vienlaikus Birojs secina, ka tādi var tikt noteikti būvprojektēšanas ietvaros, tostarp attiecīgajām VVD reģionālajām vides pārvaldēm izsniedzot tehniskos noteikumus.
- 6.4.8.5. VES iespējama ietekme uz ornitofaunu un sikspārņiem ir viena no tipiskām ar vēja parku būvniecību saistītām ietekmēm, jo, neatbilstīgi plānojot to izvietojumu, kā arī savlaicīgi neparedzot ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumus, sadursmju un bojāejas skaits var pārsniegt saprātīgi pieļaujamu ietekmes līmeni. Paredzēto darbību IVN ietvaros Izpētes teritorijas novērtējumu un sagaidāmo ietekmi uz vidi, balstoties gan uz lauku pētījumiem, gan citu pieejamu informāciju, vērtējuši sertificēti dabas eksperti³⁴, turpmāk – Ornitofaunas eksperts un Sikspārņu eksperts.

³² Sertifikāta Nr. 002 (sertifikācijas joma – vaskulārie augi; meži un virsāji, purvi, zālāji, tekoši saldūdeņi, jūras piekraste, alas, atsegumi un kritenes, sūnas).

³³ Zvejniecības likuma 26. panta trešā daļa noteic, ka, uzsākot jebkuru saimniecisko vai zinātniskās izpētes darbu, kas var kaitēt zivju resursiem vai mainīt ūdens ekosistēmu, nepieciešama šā darba projekta zivsaimnieciskā ekspertīze, lai noteiktu ietekmes un iedarbības apjomu, darba pamatotību, iespējamo zaudējumu un kompensācijas lielumu un veidu.

³⁴ Sertifikāta Nr. 005 (sertifikācijas joma – putni); sertifikāta Nr. 070 (sertifikācijas joma – zīdītāji-sikspārņi).

6.4.8.6. No ietekmes uz ornitofaunu novērtējuma izriet šādi secinājumi:

- 6.4.8.6.1. Kopumā Ornitofaunas eksperts secinājis (atzinumi Ziņojuma 4. pielikumā), ka Izpētes teritorija atrodas pietiekami drošā attālumā no nozīmīgām putnu koncentrēšanās vietām – Ķemeru nacionālā parka un tā perifērijas, kas ir liels putnu atpūtas, nakšņošanas un barošanās vietu komplekss (atrodas ~ 2,5 km attālumā no tuvākajām šādām vietām). Cita tuvākā putnu koncentrāciju vieta (dabas parks “*Svētes paliene*”) atrodas ~ 19,5 km attālumā. Arī tuvākie putnu sugu ligzdošanas iecirkņi, Ornitofaunas eksperta vērtējumā, atrodas salīdzinoši drošā vai drošā attālumā no plānotajām VES, tādēļ Izpētes teritoriju vēja parku izbūvei eksperts šādā aspektā atzīst par optimālu, tostarp tādēļ, ka arī pašā Izpētes teritorijā nav nozīmīgas aizsargājamo putnu sugu ligzdošanas vietas. Vadoties no minētā, kā arī ņemot vērā Izpētes teritorijas dabas raksturojumu, Ornitofaunas eksperts uzskata, ka pašā būvniecības procesa ietekme uz ornitofaunu būs maznozīmīga.
- 6.4.8.6.2. Būtiskāks vērtējamais (un vērtējais) aspekts ir tieši vēja parku ietekme VES ekspluatācijas laikā, kuras apjoms un būtiskums atkarīgs no daudziem mainīgajiem, tajā skaitā tā, cik lielās koncentrācijās, kādam mērķim un kādā augstumā noteiktas putnu sugas šķērso Izpētes teritoriju vai uzturas tajā. Precīzi sagaidāmo sadursmju risku prognozēt nav iespējams, tomēr šādas aplēses ir iespējams izdarīt, jomā kvalificētam ekspertam ievācot un interpretējot datus, kas raksturo esošo situāciju un pieredzi citviet. Vadoties no šāda novērtējuma, iespējams izdarīt gan secinājumus par teritorijas nozīmīgumu, gan prognozējamo ietekmes apjomu.
- 6.4.8.6.3. Ziņojuma 4. pielikumā apkopota informācija par Izpētes teritoriju, kas iegūta, veicot lauka pētījumus. Ornitofaunas eksperts secinājis, ka vērtīgākā Izpētes teritorijas daļa ir tās dienvidos (Lielais Ausekļu dīķis un tā perifērija), kur novēroti piemēroti barošanās apstākļi, tādēļ tie var būt iemesls putniem lidot uz šo teritoriju. No Ziņojuma 4. pielikuma var secināt, ka tas var palielināt sadursmju risku, jo pārlidojumi nav nejauši, ko apstiprina arī Ornitofaunas eksperts – norādot, ka Lielajā Ausekļu dīķī un tā perifērijā reģistrēta putnu, tostarp īpaši aizsargājamo putnu salīdzinoši liela koncentrācija. Izvērtējot sadursmju varbūtību un iespējamu ietekmi, Ornitofaunas eksperts rekomendē vēja parkā “*Dobele*” nebūvēt VES ar Nr. D-WT-120, Nr. D-WT-121 (paredzēta abu alternatīvu gadījumā) un Nr. DA-WT-302³⁵ (paredzēta apjoma ziņā lielākās jeb 2. alternatīvas gadījumā), vai arī tās pārvietot Z, ZR vai ZA virzienā otrpus Sellītei, uz kuras uzstādīts Lielais Ausekļu dīķis. Ievērojot to, ka VES vietas izvēlei ir virkne no citiem ietekmes aspektiem izrietoši ierobežojumi un cits minēto VES izvietojums Ziņojumā nav vērtēts, par vērā ņemamu to izbūves kontekstā šobrīd ir atzīstama tikai Ornitofaunas eksperta secinājuma daļa, kas attiecas uz atteikšanos no VES ar Nr. D-WT-120, Nr. D-WT-121 un Nr. DA-WT-302 būvniecības.
- 6.4.8.6.4. Vērtējot pārējo Izpētes teritoriju un tās perifēriju, kā arī novērtējot konstatēto putnu sugu klātbūtnes raksturu, Ornitofaunas eksperts Ziņojuma 4. pielikumā secina, ka tas galvenokārt ir nejaušs (piemēram, atpūšanās, klejojumi), tomēr Ornitofaunas eksperts nevar izslēgt, ka atsevišķi no novērotajiem putniem (piemēram, lījas, jūras ērglis, mazais ērglis) ligzdo Izpētes teritorijas apkārtnē (neskaitot zināmās ligzdošanas vietas, kurām veidoti arī mikroliegumi). Kopumā no Ziņojuma 4. pielikuma izriet, ka novēroto putnu sugu daudzveidību un putnu skaitu Ornitofaunas eksperts neklasificē kā nozīmīgu un ievērojamu, vairāku sugu griezumā drīzāk kā vidēji raksturīgu koncentrāciju, kāda varētu būt sastopama jebkur citur, tomēr tas neizslēdz to, ka pēc

³⁵ Iepriekš šajā Biroja atzinumā konstatēts, ka VES D-WT-120 pieļaujamo augstumu aprobežo Noteikumu Nr. 240 163.3. punkts.

vēja parku izbūves pastāv sadursmju un bojāejas risks, - no tās pilnībā izvairīties nebūs iespējams.

6.4.8.6.5. Aktualizētā Ziņojuma versija ir papildināta ar Ornitofaunas eksperta 2019. gada 25. jūnija papildinājumu (Nr. RL/344/25.06.2019.) Ziņojuma 4. pielikumam, kurā izsvērtā Paredzēto darbību pieļaujamība no putnu sugu aizsardzības viedokļa. Šāds vērtējums izdarīts, veicot aplēses par iespējamo sadursmju risku un ietekmes būtiskumu konstatēto sugu un to populāciju griezumā. No vērtējuma izriet, ka sadursmju riska kontekstā iespējams izdalīt vienu specifisku putnu kārtu, kas pakļauta lielākajam sadursmju riskam, proti – piekūnveidīgie putni (novēroti arī Izpētes teritorijā). Tomēr, novērtējot iespējamo sadursmju riska apjomu un ietekmi uz populāciju, Ornitofaunas eksperts sagaidāmo ietekmes apjomu (tostarp mirstības aplēses citām putnu sugām) atzīst par pieļaujamu, jo papildus jau norādītajām rekomendācijām savā atzinumā nenonāk pie secinājuma, ka būtu pamats atteikties no Paredzēto darbību īstenošanas vai papildus samazināt VES skaitu. Tomēr izvirzītās rekomendācijas eksperts 2019. gada 25. jūnija papildinājumā Ziņojumam (Nr. RL/344/25.06.2019.) ir ņēmis vērā, norādot, ka melnā stārķa (arī citu bradājošo putnu) kontekstā tieši labāko barošanās vietu un pielidošanas koridoru (tiem) izslēgšana no vēja parku teritorijas ietekmi un apdraudējumu samazina (būtiski samazina sadursmju risku). Vadoties no minētā, Birojs uzskata, ka Ornitofaunas eksperta secinājums, ka būtu nepieciešams atteikties no 4 VES būvniecības šajā Izpētes teritorijas daļā, ir pamatota, jo tā ņemta vērā, izsverot Paredzēto darbību kopējās ietekmes pieļaujamību.

6.4.8.6.6. Atbilstoši Ziņojuma 18. pielikumā un 4. pielikuma papildinājumā konstatētajam – Izpētes teritorijā pastāvīgi neuzturas un tajos (vai tiešā to tuvumā) neliedz nozīmīgas aizsargājamo putnu sugu populācijas, tomēr iespēja, ka šo sugu īpatņi vai to bari šķērsos vēja parku teritoriju, pastāv. Izpētes teritorijā un tās perifērijā nav reģistrētas nozīmīgas zosveidīgo putnu koncentrācijas un šo sugu sistemātisko grupu pārstāvošo putnu zemu novietotas pārlidojumu trases (zemāk par 300 m). Minētais gan nenozīmē, ka Izpētes teritorijā kopumā nebūtu konstatēta zosveidīgo putnu klātbūtne. Kā izriet no Ziņojuma 4. pielikuma – atsevišķās novērojumu reizēs (gan pavasarī, gan rudenī) ir bijuši konstatēti pat vairāki simti, arī aptuveni tūkstotis zosveidīgo putnu sugu (piemēram, baltpieres zosis, pelēkās zosis, meža zosis), kas norāda, ka to klātbūtne teritorijā ir iespējama. Neviena no minētajām zosu sugām gan nav iekļauta īpaši aizsargājamo putnu sugu sarakstā, tomēr meža zoss ir noteikta kā ierobežoti izmantojama putnu suga³⁶, turklāt tās ir migrējošās putnus sugas, kuru aizsardzību noteic Sugu un biotopu aizsardzības likums. Tomēr atbilstoši Ornitofaunas eksperta 2019. gada 25. jūnija papildinājumam pie Ziņojuma 4. pielikuma (Nr. RL/344/25.06.2019.) – dažādo putnu sugu migrāciju vai pēcligzdošanas periodā veidotās koncentrācijas, to lielums un sastapšanas regularitāte Izpētes teritorijā un tuvākajā perifērijā nav uzskatāma par nozīmīgu nedz reģionālā nedz valsts kontekstā. Birojs atkārtoti secina, ka sagaidāmo ietekmes apjomu Ornitofaunas eksperts atzīst par pieļaujamu, jo savā atzinumā nenonāk pie secinājuma, ka papildus jau norādītajām rekomendācijām, būtu pamats atteikties no Paredzēto darbību īstenošanas vai papildus samazināt VES skaitu.

6.4.8.7. No Sugu un biotopu aizsardzības likuma 2. panta 5. punkta izriet, ka viens no putnu sugu aizsardzības mērķiem ir nodrošināt nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai skaitliski uzturētu savvaļā dzīvojošo savvaļas putnu sugu populācijas atbilstoši ekoloģijas (arī

³⁶ Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu".

zinātnes un kultūras) prasībām vai lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim, vienlaikus ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības. Izvērtējis Ziņojumu un tā papildinājumus, Birojs secina, ka Ornitofaunas eksperts Paredzētās darbības un ar to īstenošanu sagaidāmo ietekmi uz putnu sugām atzīst par pieļaujamu, vienlaikus noteikti pasākumi, kas ietekmi samazina (atteikšanās no 4 VES būvniecības) un prasības monitoringam, kas ļautu gan uzraudzīt ietekmes prognožu īstenošanos, gan reaģēt, ja tās pārsniedz prognozēto. Lai to nodrošinātu, Ornitofaunas eksperta vērtējumā jāveic monitorings plānoto vēja parku teritorijā jau gadu pirms to būvniecības, to būvniecības periodā un vismaz piecus gadus pēc ekspluatācijas uzsākšanas abu migrācijas periodu un ligzdošanas perioda laikā.

6.4.8.8. Atbilstoši Ziņojuma 6.1. tabulā un 237. lpp. norādītajam, Ierosinātāja ir gatava atteikties no VES ar Nr. D-WT-120, Nr. D-WT-121 un Nr. DA-WT-302 būvniecības, kā arī nodrošināt monitoringu saskaņā ar Ornitofaunas eksperta norādījumiem.

6.4.8.9. Izdodot šo atzinumu, Birojs ņem vērā, ka Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas ietvaros sabiedrības pārstāvji Birojā ir iesnieguši iebildumus par Ziņojumā veikto novērtējumu (ietekme uz ornitofaunu), kas papildināta ar vēl viena jomā sertificēta dabas eksperta³⁷ (turpmāk – Otrs ornitofaunas eksperts) iebildumiem³⁸ par Ziņojumā ietvertu novērtējumu (jo īpaši migrējošiem putniem) un tā pietiekamību, lai izdarītu secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Šādas situācijas ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros negadās bieži, tomēr to rašanās ir iespējama, jo arī ekspertu vērtējumā ir savs cilvēcīgais un subjektīvais faktors, ko iestādēm vērtējumā ir jāņem vērā. Ievērojot minēto, Birojs lūdza DAP – kā iestādi, kas citu starpā nodrošina arī dabas ekspertu sertifikāciju un uzraudzību, – izvērtēt šos atšķirīgos paustos viedokļus un norādīto iebildumu (tostarp par sagatavotā atzinuma trūkumiem un papildus novērojumu nepieciešamību) pamatotību, kā arī sniegt Birojam viedokli par to, vai DAP ieskatā ietekmes novērtējumu ir iespējams pabeigt, balstoties uz pašreizējā novērtējuma un informācijas apjomu. Atkārtoti izvērtējusi Ziņojumu, kā arī saņemtos iebildumus par veikto novērtējumu, DAP ar 2019. gada 27. februāra vēstuli Nr. 3.27/1007/2019-N "*Par ietekmes uz vidi novērtējumu paredzētajai darbībai – vēja elektrostaciju parku "Dobele" un "Pienava" būvniecība*" sniegusi vērtējumu, ka papildus iesniegtais eksperta atzinums nesatur informāciju, kas būtiski izmainītu Ziņojumā iekļautos secinājumus par plānoto vēja parku ietekmi uz savvaļas putnu populācijām, tostarp tādēļ, ka atsaucies uz gadījuma rakstura novērojumiem un satelīta raidītāju datiem tajā ir pārāk vispārīgas bez piesaistes laikam (konkrētam datumam) un vietai, kā arī nav informācijas par pārlidojumu augstumu, kas satelīta novērojumu (un VES būvniecības) gadījumā ir nozīmīgs aspekts. Tai pat laikā DAP norāda, ka arī papildus iesniegti fragmentārie dati par putnu migrāciju liecina par labu secinājumam, kas jau izriet no Ziņojuma, ka plānoto vēja parku teritoriju un tuvāko perifēriju nevar uzskatīt par pastāvīgu un nozīmīgu zosu, gulbju un dzērviu koncentrāciju vietu. DAP norāda, ka tai nav būtisku iebildumu par pilnveidoto Ziņojumu gan attiecībā uz esošo dabas vērtību raksturojumu, gan Paredzēto darbību ietekmes uz tām izvērtējumu. DAP Birojam norāda, ka IVN ir iespējams pabeigt, balstoties uz pašreizējā novērtējuma un informācijas apjomu.

6.4.8.10. Īsi pirms šī Biroja atzinuma izdošanas – 2019. gada 4. jūlijā Birojā ir atkārtoti iesniegti Otra ornitofaunas eksperta iebildumi par Ziņojumā veikto novērtējumu (iesniegusi biedrība "*Latvju pirts un SPA asociācija*"). Iebildumi sagatavoti kā eksperta atzinums par vēja parku "*Dobele*" un "*Pienava*" potenciālo ietekmi uz vēja parku teritorijas un tuvākās apkārtnes ornitofaunu pavasara migrācijas laikā. Otrs ornitologs ir veicis

³⁷ Sertifikāta Nr. 052, sertifikācijas joma – putni.

³⁸ Otra ornitofaunas eksperta 2018. gada 27. septembra atzinums.

novērojumus dabā periodā no 2019. gada marta līdz maijam, atskaiti par teritorijā konstatēto ietverot savā atzinumā. Atbilstoši konstatētajam, 2019. gada pavasara migrācijas laikā Izpētes teritorijā ir identificētas ~ 3 vietas, kur lielākās koncentrācijās konstatētas pelēkās zosis (arī vairāki tūkstoši īpatņu), tāpat ir konstatēti salīdzinoši liela skaita pelēko zosu īpatņu pārlidojumi (~ 300 īpatņi barā, kopējas pārlidojušo īpatņu skaits var sasniegt un pārsniegt 1000), turklāt tie bijuši dažādos augstumos (150- 500 m, arī ~ 200-300 m virs zemes). Apsekojumu laikā teritorijā konstatēti arī citi migrējošo putnu sugu pārstāvji, dzērves, ziemeļu gulbji. Apkopojot secinājumus, Otrs ornitofaunas eksperts secina, ka Izpētes teritoriju šķērso vismaz trīs zosu migrācijas/pārlidojumu trases. Lai arī konstatētās zosu, gulbju un dzērvju koncentrācijas 2019. gada sezonā arī Otrs ornitofaunas eksperts nevērtē kā “sevišķi lielas”, tomēr eksperts uzskata, ka šī teritorija ir “*pietiekami būtiska zosīm migrācijas laikā*”. Izsakot iebildumus par Ziņojuma izstrādē pieaicinātā Ornitofaunas eksperta veikto novērtējumu, tostarp metodiku un novērojumu praktisko izpildi, Otrs ornitofaunas eksperts uzskata, ka nepieciešams saglabāt piesardzību, citu starpā tādēļ, ka trūkst atbilstīgos novērojamos iegūtu pietiekama apjoma datu (tostarp par nakts migrāciju), bet arī pieejamā informācija (Otra ornitofaunas eksperta vērtējumā) norāda uz to, ka Paredzētās darbības “*visdrīzāk varētu radīt ievērojamu kaitējumu kā minimums migrējošo zosu populācijām u.c. putniem*”. Otra ornitofaunas eksperta ieskatā nepieciešama “*detalizēta, ilgstoša un sistemātiska izpēte pirms šāda projekta realizācijas*” un tādēļ eksperts uzskata, ka Paredzētās darbības nav pieļaujamas. Vienlaikus arī Otrs ornitofaunas eksperts norāda, ka jāveic zosu pavasara un rudens migrācijas uzskaites gan dienā, gan naktī pirms VES izbūves (2-3 gadus) un pēc to izbūves (vismaz 5 gadus). Papildus izteikts viedoklis, ka VES būvniecība nebūtu pieļaujama vismaz 5 km attālumā no mazā ērgļa ligzdošanas vietām un būtu jāveic kompensācijas pasākumi teritorijā konstatētajam putnu sugām.

6.4.8.11. Izvērtējis Ziņojuma izvērtēšanas noslēguma stadijā saņemto papildus informāciju, Birojs secina, ka tie nav pilnīgā pretrunā, bet drīzāk papildina šajā Biroja atzinumā un DAP ar 2019. gada 27. februāra vēstuli Nr. 3.27/1007/2019-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu paredzētajai darbībai – vēja elektrostaciju parku “Dobele” un “Pienava” būvniecība*” sniegto vērtējumu. Nepārprotami, tāda rakstura darbība kā VES būvniecība no ornitofaunas aizsardzības viedokļa prasa īpašu piesardzību, tādēļ arī gadījumā, ja konceptuāli nonākts pie secinājuma, ka izvēlēta vieta varētu tikt izmantota, izpēte ir jāturpina un apstiprinājums šādam secinājumam ir jāgūst atkārtoti, turpinot veikt ilgstošus un sistemātiskus novērojumus. Tādi veicami arī tādēļ, ka pat lokālas migrācijas/pārlidojumu un koncentrācijas vietas var laika gaitā arī mainīties, to var ietekmēt pat tādi faktori kā tuvākajā apkārtnē lauksaimniecības zemē audzētās kultūras. Ievērojot minēto, novērojumi, kas veicami pirms un pēc būvniecības, var būt pamats noteikt VES darbībai papildus ierobežojumus, līdz pat secinājumam, ka pavasara un/vai migrācijas laikā kādā gadā (vai vienmēr) VES (visu vai daļas no tām) darbība jāpārtrauc. Biroja ieskatā, līdzsvarojot ekonomiskās intereses ar sabiedrības interesēm (vides aizsardzība) – šādi ierobežojumi, ja uz to norādītu monitoringa rezultāti, būtu samērīgi, jo nav pieļaujams, ka Paredzētās darbības rada ietekmi, kas pārsniedz samērīgi pieļaujamu līmeni. Tomēr IVN ietvaros iegūtais secinājums, ka teritoriju atsevišķos gada posmos (migrācijas laikā) šķērso migrējošie putni (lai gan atšķiras ekspertu viedokļi par to, cik nozīmīgi lokālā un reģionālā kontekstā šie pārlidojumi būtu vērtējami), nenozīmē, ka VES darbība vispār Izpētes teritorijā nebūtu pieļaujama. Pie šāda secinājuma, ka Paredzētās darbības putnu aizsardzības kontekstā nav pieļaujamas, nav nonākusī arī dabas aizsardzības jomā kompetentā iestāde (DAP).

6.4.8.12. Izdodot šo atzinumu, Birojs tāpat ņem vērā, ka Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojā saņemta Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības 2019. gada 12. februāra vēstule Nr. VM7.7-1/153 “*Par informāciju*”, ar kuru tas informē Biroju par

mikroliegumu veidošanas procesa uzsākšanu divos īpašumos, no kuriem viens atrodas Izpētes teritorijas perifērijā (pie DR malas), otrs ~ 3 km attālumā. Savukārt 2019. gada 3. jūnijā Birojs no Izstrādātājas saņēma pārsūtītu informāciju, kas saņemta no Valsts meža dienesta – Otra ornitofaunas eksperta 2019. gada 31. maija slēdzienu par minētajos īpašumos konstatētajām ligzdām. Saskaņā ar Otra ornitofaunas eksperta vērtējumu – ligzdošana ligzdā Izpētes teritorijai tuvākajā nekustamajā īpašumā norisinājusies kādreiz un nav precīzi iespējams noteikt, kāda suga tajā ligzdojusi (piemēram, peļu klijāns, mazais ērglis), bet tālākajā ligzdā tā bijusi sekmīga vēl 2018. gadā (ligzdojis mazais ērglis). Vienlaikus Otrs ornitofaunas eksperts norāda, ka ir pamats saglabāt piesardzību attiecībā uz abām ligzdām, jo, - lai arī abas ligzdas apsekošanas laikā nav bijušas apdzīvotas, nav izslēgts, ka arī Izpētes teritorijai tuvākajā ligzdā kādreiz ligzdojis tieši mazais ērglis, kas ir aizsargājama suga³⁹, un viens šīs sugas īpatnis teritorijā (lidojam) ir novērots apsekošanas laikā. Vērtējot šo informāciju Ziņojumā (18. pielikums) un Ornitofaunas eksperta 2019. gada 25. jūnija papildinājumā pie Ziņojuma 4. pielikumam (Nr. RL/344/25.06.2019.), Ornitofaunas eksperts secina, ka liela izmēru ligzdu konstatēšana Izpētes teritorijas tuvumā ir iespējama, turklāt tāda ir iespējama arī pēc IVN procedūras vai Paredzēto darbību īstenošanas laikā, jo liela izmēra ligzdas mežā veido virkne putnu sugu, kādām mikroliegumi netiek veidoti (piemēram, peļu klijāns). Novērtējis pieejamo informāciju, Ornitofaunas eksperts tomēr uzskata, ka tā nemaina secinājumu, ka izvēlēta teritorija ir piemērota Paredzēto darbību veikšanai. Ņemot vērā to, ka lielāko daļu Izpētes teritorijas veido intensīvas lauksaimniecības zemes, kurās barošanās apstākļi ir suboptimāli vai ļoti slikti, Izpētes teritorija liela izmēra ligzdas veidojošo putnu populāciju aizsardzības nodrošināšanai nav ļoti nozīmīga. Attiecīgi – Ornitofaunas eksperts, arī ņemot vērā sadursmju risku, kādu pilnībā izslēgt nevar, vēl arvien uzskata, ka Paredzēto darbību radītā ietekme ir pieņemama. Vērtējot šos pretrunīgos viedokļus, Birojs ņem vērā, ka pašreizējā Paredzēto darbību plānošanas un projektēšanas stadijā no Valsts meža dienesta sniegtās un citas pieejamās informācijas neizriet, ka novērtējums par putnu ligzdošanu konstatētajās ligzdās nav bijis pietiekams, lai izdarītu galējus secinājumus par mikrolieguma izveides pamatotību, un šīm teritorijām attiecīgs statuss vēl nav noteikts. Tomēr nevar izslēgt, ka aizsardzības statuss kādā no teritorijām varētu tikt noteikts, tādēļ Ierosinātajai jāērķinās, ka viena no ligzdām atrodas vēja parkā “Dobele” paredzētām 1 -2 VES (iespējams, arī 3 VES) tuvāk, nekā to par pieļaujamu paredz Noteikumu Nr. 240 163.5. punkts. Lai arī pašlaik, izvērtējot iespējamo ietekmi, Ornitofaunas eksperts no ietekmes viedokļa aprobežojumus minēto VES (vai citu VES) būvniecībai nekonstatē, aktuālā informācija par nodibinātiem mikroliegumiem Izpētes teritorijas apkārtnē turpmākās Paredzēto darbību projektēšanas laikā būs jāņem vērā. Vērtējot, vai ir identificējams instruments, caur kādu VES pieļaujamības izvērtējumu nodrošināt, Birojs secina, ka tāds var tikt atkārtoti veikts laikā, kad VVD tiks pieprasīti tehniskie noteikumi. Arī Novērtējuma likuma 20. panta vienpadsmitā daļa noteic, ka Paredzēto darbību akcepta lēmums pēc Biroja atzinuma par sagatavoto ziņojumu var tikt pieņemts 3 gadu laikā, attiecīgi šis jautājums (aktuālā informācija) var tikt ņemts vērā arī akcepta procesā.

6.4.8.13. No ietekmes uz sikspārņiem novērtējuma izriet šādi secinājumi:

6.4.8.13.1. Lai apzinātu Izpētes teritorijā sastopamās sikspārņu populācijas, novērtētu Paredzēto darbību ietekmi uz tām un plānotu pasākumus ietekmes uz sikspārņiem mazināšanai, Izpētes teritorijas novērtējumu ir veicis Sikspārņu eksperts (atzinumi 5. pielikumā). No novērtējuma izriet, ka VES var ietekmēt sikspārņus gan tiešā veidā, gan netieši. Tiešā ietekme visbiežāk izpaužas kā dzīvnieku bojāeja sadursmēs

³⁹ Aizsargājama putnu suga saskaņā ar Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumiem Nr.396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”.

ar rotoru spārniem vai bojāēja no iekšējo orgānu (īpaši - plaušu) bojājumiem, kas rodas sikspārniem iekļūstot pazemināta gaisa spiediena telpā aiz rotora spārna. Pie tiešās ietekmes pieskaitāms arī fakts, ka, atšķirībā no putniem, kuru bojāēja pie VES ir vairāk nejauša rakstura, sikspārņi lielākajā daļā gadījumu apzināti tuvojas VES. Savukārt netiešā ietekme var izpausties ļoti dažādos veidos, no kuriem nozīmīgākie ir piedvedceļu būvniecība (veidojas lineāras ainavas struktūras, kuras sikspārņi izmanto kā orientierus un pārvietošanās trases), kas piesaista sikspārņus atklātās vietās, koku izciršana, mitrāju vai ūdensobjektu zudums.

- 6.4.8.13.2. Sikspārņu eksperts novērtējis, ka plānotā vēja parku izbūve nevar radīt būtisku netiešo ietekmi, tostarp tādēļ, ka būvdarbus nav plānots veikt teritorijās, kurās ir konstatētas sikspārņu koloniju mītnes. Būtiskākās ietekmes sagaidāmas VES ekspluatācijas laikā. Sikspārņu eksperts norāda, ka vairumā gadījumu katra VES gada laikā vidēji nogalina niecīgu skaitu sikspārņu (0-6 sikspārņi), tomēr kopējā vēja parka ietekme vai pat tikai dažu nepareizi novietotu VES ietekme var būt ievērojama. No Ziņojuma 5. pielikuma tāpat izriet, ka ietekmes būtiskumu sikspārņu bojāejas gadījumā noteic arī tas, ka sikspārņu atražošanās ir ļoti lēna. Tādēļ piemērotas vietas izvēle un risinājumi, kas īstenojami, lai ietekmi novērstu un mazinātu, ir ļoti nozīmīgi. Sikspārņu eksperts norāda, ka šādu pasākumu vidū ir VES izvietošana pēc iespējas ārpus risku teritorijām (atsakoties no to uzstādīšanas vietās, kas uzskatāma par zināmām paaugstināta riska vietām), kā arī sezonāli un konkrētu laika apstākļu ierobežojumi VES darbībai (izslēgta VES nevar radīt nozīmīgu sadursmju risku).
- 6.4.8.13.3. Sikspārņu eksperts ir veicis gan lauka pētījumus Izpētes teritorijā, reģistrējot sikspārņu pārlidojumus, gan analizējis iegūtos datus, lai novērtētu VES izvietošana piemērotas (un nepiemērotas) teritorijas. Atbilstoši Sikspārņu eksperta secinājumiem, iespējams izdalīt vairākus periodus ar atšķirīgu sikspārņu aktivitāti, kas paaugstinās rudens migrācijas laikā, tādēļ Sikspārņu eksperts nonāk pie secinājuma, ka Izpētes teritoriju šķērso migrācijas trase (novērtēta kā ne pārāk intensīva). Izdalot aktivitāti nakts griezumā – secināts, ka tā ir raksturīga visas nakts garumā.
- 6.4.8.13.4. Novērtējot teritoriju piemērotību, Sikspārņu eksperts secina, ka VES izvietošana tuvu nozīmīgākiem mežu masīviem ir paredzēta abos vēja parkos, piemēram, vēja parkā “Pienava” trīs VES (Nr. P-WT-001, Nr. P-WT-002 un vP-WT-004) paredzēts meža un purva masīva malā. Savukārt VES Nr. D-WT-120⁴⁰ vēja parkā “Dobele” un VES Nr. PA-WT-203⁴¹ vēja parkā “Pienava” atrodas tuvu dīķiem, kas ir nozīmīgas sikspārņu barošanās vietas. Sikspārņu eksperts tāpat secinājis, ka 7 VES (Nr. PA-WT-206, Nr. P-WT-022, Nr. D-WT-112, Nr. D-WT-115, Nr. D-WT-118, Nr. D-WT-117, Nr. D-WT-119) atrodas uz potenciālas sikspārņu trases no meža masīviem pie Pienavas uz barošanās vietu – Lielo Ausekļu dīķi, savukārt VES Nr. D-WT-117, Nr. D-WT-120 un Nr. D-WT-121 atrodas tuvu Lielajam Ausekļu dīķim, kur sikspārņu koncentrācijas ir augstas. No minētajām VES – elektrostacijas ar Nr. D-WT-117, Nr. D-WT-120 un Nr. D-WT-121⁴² sikspārņu eksperts uzskata par tādām, kas plānotas zināmā paaugstināta riska vietā, attiecīgi uzskatīts, ka ir pamats atteikties no to īstenošanas. Citu VES gadījumā Sikspārņu eksperts rekomendējis izsvērt tām labāku izvietojumu, tomēr nenorāda, ka būtu pamats no tām atteikties. Ievērojot to, ka VES vietas izvēlei ir virkne no citiem ietekmes aspektiem izrietoši ierobežojumi un cits minēto VES izvietojums Ziņojumā nav

⁴⁰ No VES ar numuru VES D-WT-120 ieteicis atteikties Ornitofaunas eksperts.

⁴¹ VES ar numuru PA-WT-203 būvniecībai konstatēti kopumā izslēdzoši apstākļi saistībā ar atrašanos pārāk tuvu ciema teritorijai (Noteikumu Nr. 240 163. 4. punkts).

⁴² No VES ar numuriem D-WT-120 un D-WT-121 ieteicis atteikties Ornitofaunas eksperts.

vērtēts, nav pamata noteikt, ka to izvietojums būtu maināms. Atbilstoši Ziņojuma 6.1. tabulā un 237. lpp. norādītajam, Ierosinātāja ir gatava atteikties no VES ar Nr. D-WT-117, Nr. D-WT-120 un Nr. D-WT-121 būvniecības, bet citu Sikspārņu eksperta rekomendēto VES izvietojuma maiņa nav paredzēta.

6.4.8.14. Papildus Paredzēto darbību ietekmes mazināšanas un uzraudzības nolūkos, Sikspārņu eksperts ir noteicis virkni pasākumu.

6.4.8.14.1. Pēc VES uzstādīšanas 2 sezonas jāveic akustisko un sikspārņu bojāejas monitoringu, lai paaugstināta sikspārņu bojāejas riska gadījumā varētu veikt VES darbību regulējošus pasākumus. Monitorings jāveic pie VES Nr. PA-WT-206, Nr. P-WT-022, Nr. P-WT-001, Nr. P-WT-002, Nr. P-WT-004, kas plānotas iespējami paaugstinātā riska zonās, kā arī kontrolei vismaz pie 3 VES zonās, ko sikspārņu eksperts nav novērtējis kā paaugstināta riska zonas⁴³.

6.4.8.14.2. Lai samazinātu sikspārņu bojāejas risku, vēlams visām VES, bet kā minimums VES pie kurām nav paredzēts monitorings⁴⁴, uzstādīt automatiski regulējamo režīmu (*bat mode*), kas atslēdz VES darbību, ja vēja ātrums ir mazāks vai vienāds ar 6 m, gaisa temperatūra pārsniedz + 6 °C, un nav nokrišņu, vēja ātrumu nosakot VES spārņa apakšējās malas augstumā, vai gondolas augstumā. Speciālais darbības režīms izmantojams sikspārņu aktivitātes sezonā no 1. maija – 30. septembrim nakts stundās (stundu pēc saulrieta – stundu pirms saullēkta).

6.4.8.15. No Ziņojuma 6.2. nodaļas, tostarp 237. lpp. norādītā, izriet, ka - lai samazinātu Paredzēto darbību ietekmi uz sikspārņu populācijām, Ierosinātāja ir apņēmusies veikt iepriekš uzskaitītos Sikspārņu eksperta noteiktos pasākumus.

6.4.8.16. Tādējādi, Birojs secina, ka arī sikspārņu aizsardzības kontekstā ar IVN procedūrai paredzētajiem instrumentiem ir tikusi novērtēta gan Izpētes teritorija, gan Paredzēto darbību iespējama ietekme, nonākot pie risinājuma, kas jomā sertificēta Sikspārņu eksperta vērtējumā ir atzīstama par pieļaujamu. Tomēr šādas ietekmes samazināšana līdz pieļaujamam līmenim iespējama, veicot ietekmi samazinošus pasākumus, kas nozīmē arī atteikšanos no atsevišķi VES būvniecības. Tāpat ir jānodrošina īpašo VES darbības režīmu lietojums, kā arī monitorings, kas sniedz iespēju gan uzraudzīt ietekmes prognožu īstenošanos, gan reaģēt, ja tās pārsniedz prognozēto.

6.4.8.17. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, noteic šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētās darbības to akceptēšanas gadījumā īstenojamas vai nav pieļaujamas:

a) VES ar Nr. D-WT-117, Nr. D-WT-120, Nr. D-WT-121 būvniecība vēja parka "Dobele" 1. un 2. alternatīvas gadījumā un VES ar Nr. DA-WT-302 būvniecība vēja parka "Dobele" 2. alternatīvas gadījumā nav pieļaujama.

b) Jānodrošina putnu monitorings, kas ietvertu pirms-būvniecības un būvniecības fāzi, kā arī vismaz 5 gadus ekspluatācijas fāzē atbilstoši Ziņojuma 6.2. nodaļā un 4. pielikumā paredzētajam. Monitoringa plāns un pasākumi, ietverot arī migrējošo putnu nakts monitoringu, nosakāmi, kā arī pats monitorings veicams sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ekspertiem, ietverot monitoringa plānā arī skaitliskas vērtības

⁴³ Sikspārņu eksperts norādījis, ka monitorings jāveic arī pie VES ar numuru PA-WT-203, tomēr šīs VES būvniecībai iepriekš šajā Biroja atzinumā jau ir konstatēti kopumā izslēdzoši apstākļi saistībā ar atrašanos pārāk tuvu ciema teritorijai (Noteikumu Nr. 240 163. 4. punkts).

⁴⁴ Šādu VES vidū norādītas arī VES ar numuriem Nr. D-WT-118, Nr. D-WT-119, kuru būvniecībai iepriekš šajā Biroja atzinumā jau ir konstatēti šobrīd kopumā izslēdzoši apstākļi atrašanās nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijā dēļ.

pieļaujamam, pieņemamam ietekmes (tostarp mirušo putnu uzskaites rezultātu) līmenim, attiecībā pret kuru vērtējami veicamā monitoringa rezultāti, kā arī pasākumu komplekss rīcībām, ja nelabvēlīga ietekme, kas pārsniedz šo līmeni, tiktu konstatēta. Monitoringa plāns un atskaites iesniedzamas DAP, VVD un Birojā.

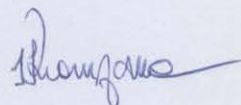
- c) Ja atbilstoši monitoringa rezultātiem un jomā sertificēta dabas eksperta norādījumiem VES ietekme pārsniedz pieļaujamu ietekmes līmeni, jo īpaši, ja tāda konstatēta putnu migrācijas laikā, attiecīgo VES darbība nav pieļaujama. Ierosinātājam jāreķinās, ka, balstoties uz monitoringa rezultātiem un jomā sertificēta dabas eksperta norādījumiem, var būt jānosaka VES darbības ierobežojumi - VES darbības režīmi, līdz pat VES apturēšanai noteiktā kalendārā periodā vai atsevišķās diennakts daļās. Tāpat var būt nepieciešams pagarināt monitoringa veikšanas laiku.
- d) Jānodrošina sikspārņu monitorings atbilstoši Ziņojuma 6.2. nodaļā un 5. pielikumā paredzētajam. Monitoringa plāns un pasākumi nosakāmi, kā arī pats monitorings veicams sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ekspertiem, ietverot monitoringa plānā arī skaitliskas vērtības pieļaujamam, pieņemamam ietekmes (tostarp mirušo sikspārņu uzskaites rezultātu) līmenim, attiecībā pret kuru vērtējami veicamā monitoringa rezultāti, kā arī pasākumu komplekss rīcībām, ja nelabvēlīga ietekme tiktu konstatēta. Monitoringa plāns un atskaites iesniedzamas DAP, VVD un Birojā.
- e) Ja atbilstoši monitoringa rezultātiem un jomā sertificēta dabas eksperta norādījumiem VES ietekme pārsniedz pieļaujamu ietekmes līmeni, jo īpaši, ja tāda konstatēta sikspārņu migrācijas laikā, attiecīgo VES darbība nav pieļaujama. Ierosinātājam jāreķinās, ka, balstoties uz monitoringa rezultātiem un jomā sertificēta dabas eksperta norādījumiem, var būt jānosaka VES darbības ierobežojumi - VES darbības režīmi, līdz pat VES apturēšanai noteiktā kalendārā periodā vai atsevišķās diennakts daļās. Tāpat var būt nepieciešams pagarināt monitoringa veikšanas laiku.
- f) Lai samazinātu sikspārņu bojāejas risku, vēlams visām VES, bet kā minimums VES pie kurām nav paredzēts monitorings un tām VES, kurām to atbilstoši monitoringa rezultātiem nosaka jomā sertificēts dabas eksperts, uzstādīt automatiski regulējamo režīmu (*bat mode*), kas atslēdz VES darbību, ja vēja ātrums ir mazāks vai vienāds ar 6 m, gaisa temperatūra pārsniedz +6°C, un nav nokrišņu, vēja ātrumu nosakot VES spārņa apakšējās malas augstumā, vai gondolas augstumā. Speciālais darbības režīms izmantojams sikspārņu aktivitātes sezonā no 1. maija – 30. septembrim nakts stundās (stundu pēc saulrieta – stundu pirms saullēkta). Atskaites par VES darbības režīmiem vismaz vienreiz kalendārajā gadā iesniedzamas vietējās pašvaldībās, VVD un Birojā.
- g) Nav pieļaujama Paredzēto darbību būvprojektu saskaņošana VVD un atzīmes par būvdarbu uzsākšanu izdarīšana, ja nav nodrošināta no šī ietekmes uz vidi novērtējuma izrietošo prasību būvprojektēšanai un pirms-būvdarbu stadijai izpilde, tostarp VVD nav iesniegti pirms-būvdarbu stadijas monitoringa rezultāti, no kuriem izriet, ka jomā sertificēts dabas eksperts/eksperti nav identificējuši nepieciešamību noteikt papildus prasības un/vai ierobežojumus VES izvietojumam vai darbību režīmiem.

IVN uzdevums ir iegūt informāciju par Paredzētajām darbībām un apzināt to ietekmes, bet nevis saistoši izlemt, vai Paredzētās darbības var tikt īstenotas. Tas ir papildu process, kas vēl nedod

tiesības uzsākt Paredzētās darbības⁴⁵. IVN rezultātā, balstoties uz novērtējuma secinājumiem, gala lēmuma pieņēmējs konceptuāli izlemj, vai plānotā darbība ar būtisku ietekmi uz vidi, kādas ir visas Novērtējuma likuma 1. pielikuma darbības, var tikt akceptēta, vai ietekmes iespējams novērst vai samazināt līdz pieņemamam līmenim. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējums kopumā veikts atbilstoši tā nosacījumiem un nav konstatējami Paredzēto darbību īstenošanai no ārējiem normatīvajiem aktiem izrietoši kopumā aizliedzoši faktori. Vienlaikus par vairākām VES vēja parkā “Dobele” un “Pienva” (abu alternatīvu gadījumā) secināts, ka to būvniecība nav pieļaujama, tāpat Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā identificēta virkne ierobežojošu vai limitējošu faktoru, priekšnosacījumu tālākajām plānošanas un projektēšanas stadijām, kā arī nosacījumi, ar kādām Paredzētās darbības to akcepta gadījumā var būt īstenojamas vai nav pieļaujamas. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzēto darbību pieļaujamību, Paredzētās darbības iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu tikt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta divi *prim* daļa, 24. panta pirmās daļas 2. punkts). Gala lēmumu par Paredzēto darbību akceptēšanu pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā.

Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, pēc attiecīga iesnieguma saņemšanas, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldības un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu.

Direktora p.i.
direktora vietniece,
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

I. Kramzaka

2019.gada 11. jūlijā

⁴⁵ Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 30.oktobra spriedumu lietā Nr. A42991709.